

Ptujčan

23. avgust 2009

Medij Mestne občine Ptuj, leto XV, številka 12, ISSN 1318-8550
cena 0,42 €, poštšina plačana pri pošti 2250 Ptuj

Dejan Zavec, prvi Slovenec z nazivom svetovnega boksarskega prvaka

- Kriza bo med ptujskimi podjetji lomastila vsaj še leto dni
- Idejna zasnova organizacijskega smisla EPK 2012
- Spremembe proračuna MO Ptuj za leto 2010
- Motivi za spremembo zdravstvenega sistema
- Arbitražno reševanje sporov

Dejan Zavec, prvi Slovenec z naslovom svetovnega prvaka po verziji IBF

Bronja Habjančič

Foto: Rad o Stropnik

Če kdo, je to zagotovo Dejan, ki si ta naslov zasluži bolj kot kdorkoli drug. Vsi, ki Dejana poznajo že od malih nog, vedo, daje za dosežen uspel garal in se odrekal marsičemu. Nič mu ni bilo podarjeno, vse, kar je dosegel, je dosegel izključno z lastnim trudom in trdnostjo, močno voljo.

Čeprav Dejan po rodu ni Ptujčan, smo z njim slavili tako Ptujčani

kot okoličani. Župan Mestne občine Ptuj **dr. Štefan Čelan** mu je pred Mestno hišo pripravil velik sprejem. Dejanu je ob njegovem uspehu čestitalo blizu 3500 ljudi, v galeriji Salon umetnosti pa je na ogled tudi pregledna razstava vse od Dejanovih začetkov pa tja do osvojitve naslova svetovnega prvaka.

Dejan v ženinem objemu.

Kratka biografija

Rojen 13. marca 1976 na Ptuj.

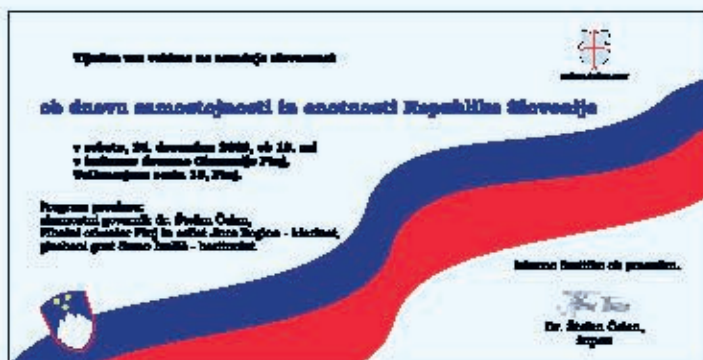
Boksarsko kariero je začel pri petnajstih letih. 12. januarja 2006 je diplomiral na Fakulteti za šport in fizično izobraževanje v Novem Sadu in si pridobil naziv visoki trener boksa. Pred profesionalno kariero je Zavec osvojil devet naslovov amaterskega državnega prvaka in več zmag na mednarodnih turnirjih.

Svojo športno pot je po prestopu med profesionalce nadaljeval v nemškem boksarskem klubu Sport Events Steinforth. Kariero profesionalnega boksarja je na lestevici začel s približno 1380. mesta, a je že po prvem letu napredoval na položaj okrog 100. mesta.

V svoji karieri je osvojil naslov medcelinskega boksarskega prvaka v velterški kategoriji po združenjih IBF in WBO, v začetku leta 2008 pa je postal še prvak Evropske unije. Prvi naslov je osvojil leta 2004. Prvak IBF

25. marca 2006 je Zavec v Oranienburgu po prekinitvi v 6. krogu po sodniških ocenah s 3 : 0 premagal izzivalca Čilenca Joela Maya, ki je takrat nastopal za Avstrijo. Za Zavca je bil to dvajseti profesionalni dvoboj in hkrati dvajseta zmagala. Sodnik je dvoboj predčasno prekinil po tem, ko je Zavec v trčenju nasprotnikov z glavama spet odprl rano na arkadi, ki jo je pred tem v eni od predhodnih rund Zavec zadal Mayu.

11. decembra 2009 se je v Južni Afriki pomeril s takratnim svetovnim prvakom v velterški kategoriji po verziji IBF, Južnoafričanom Isaacom Hlatshwayom. Zavec, ki je dvoboj bolje začel, je v drugi rundi nasprotnika prvič spravil na tla, v tretji rundi pa ga je na tla spravil še dvakrat. Sodnik je dvoboj prekinil in oznanil tehnični knock out. Zavec je tako osvojil pas in naslov svetovnega prvaka. Dvoboj je trajal 8 minut in 55 sekund.

Družbena blaginja

Za iztekajoče leto lahko zagotovo zapišemo, da ga je zaznamovala finančna in gospodarska kriza, ki jo posamezniki različno doživljamo. Za tiste, ki verujejo v globalizirano kapitalistično družbeno ureditev, je ta kriza naravnost zastrašujoča. Za tiste, ki pa verjamemo, da se splošna blaginja ne meri zgolj le s količinskimi dejavniki rasti proizvodnje blaga in storitev, pa je tovrstna kriza prava priložnost za korenit zasuk v boljšo smer.

Dosedanja merila za splošno blaginjo namreč povsem prezrejo ceno onesnaževanja in izčrpanja virov na materialnem področju, na družbenem pa ceno zaradi razdiranja družbenega tkiva družin, sosesčin, celih območij in kultur, kar je posledica ekonomske globalizacije. Vseh teh pomembnih dejavnikov, ki tvorijo splošno

blaginjo, ni moč preprosto meriti zgolj z materialnimi merili. Tega se je že davno zavedal sicer eden največjih fizikov vseh časov Albert Einstein, ki je nekoč zapisal: »Vsega, kar šteje, ni mogoče šteti, in vse, kar se da šteti, ne šteje!«

Osebnost tudi ne vidim rešitve v tako imenovani »new age« duhovni ponudbi, ker ta ne odpravlja slabosti, ki jih je povzročila vera v materializem. Tovrstne bližnjice do pristne duhovnosti ne morejo biti alternativa obstoječi družbeni ureditvi, ampak predstavljajo zgolj parazite, ki živijo v njegovi senci. Na tem mestu se tudi strinjam z njegovo svetostjo Dalajlamo, ki pravi, da za duhovnost ni nujno potrebna religioznost. Biti ljubezniv, sočuten, potrpežljiv, imeti čut za odgovornost in občutek za skladnost, skratka imeti poteze človeškega duha, ki osrečujejo tako njega kot druge, je nekaj temeljnih duhovnih vrlin, ki lahko shajajo tudi brez religije. Zato je treba terapijo iskati v smeri koherence med duhovnim in materialnim, ki bo omogočala oblikovanje nove razvojne paradigme. Če je posameznikom lažje doseči to koherenco preko religije, ni nič narobe.

V današnjem svetu najdemo mnogo primerov, kjer so ljudje materialno skrajno revni, ne stradajo, redko pa so siti. V mnogih primerih tudi država ne deluje, vendar posamezniki niso nesrečni in splošni vtis je pozitiven. Splošna značilnost teh ljudstev in njihove sreče pa je v tem, da so znali vzpostaviti pravilno povezavo med duhovnim in materialnim.

Podoben zgled nam je pokazal naš svetovni prvak v boksu Dejan Zavec, ki v svojem življenju ni nikoli obupal, ker se ni kopal v materialnem izobilju. Splet njegovih vrednot sega v čase, ko je šport dajal plemenitim ljudem plemenite poteze, ko je bila telesna vadba le nadgradnja človekovega duha in ne njegovo bistvo, ko sta na tekmovališčih kraljevala viteštvo in pogum. S svojimi vrednotami in delom ne osrečuje samo sebe, ampak slehernega občana in občanko.

Dr. Štefan Čelan

MISEL MESECA

“Da bi bil svet prijazen do vas, morate biti vi prijazni do sebe.”

Andrew Matthews

SPREHOD PO VSEBINI

Spremembe proračuna Mestne občine Ptuj za leto 2010	4
Motivi za spremembo zdravstvenega sistema – vloga posameznih partnerjev	5
Arbitražno reševanje sporov	6
Misli iz seje Varnostnega sosveta MO Ptuj	6
Začetek izvajanja gradbenih del pri OŠ Ljudski vrt Ptuj	7
Odgovori na vprašanja in pobude svetnikov	8
Kriza bo med ptujskimi podjetji lomstila vsaj še leto dni	12
Spremembe v Ptujski kleti	13
Poslanski večer na Ptuj	14
Na Ptuj odprli vrata novega salona kuhinj	14
Kako pomagati ob neurju?	15
Obvestilo o spremembi izvajanja gospodarskih javnih služb varstva okolja	15
Lidija Majnik, prejemnica Čopove diplome	16
Smukec Darje Ambrožič	18
Mestno gledališče Ptuj ob pomoči partnerjev ustvarja presežke	19
Idejna zasnova organizacijskega smisla EPK 2012	20
Ptujčan prihaja na vaše domove že 15. leto – III. del	22
Plemiška družina Leslie na ptujskem gradu	24
Na Ptuj mednarodna konferenca Živeti z dediščino	24
Film Nevidni bataljon po 42 letih ponovno v Mestnem kinu Ptuj	26
Ljubiteljska kultura na Ptuj	27
Vox Arsana: »Želimo biti odlični v tem, kar počnemo«	28
Slovesnost ob 90-letnici Delavsko prosvetnega društva Svoboda Ptuj	29
Največja anamorfna 3D-slika	30
Zvezi kulturnih društev Ptuj status društva, ki deluje v javnem interesu na področju kulture	30
Voda je življenje	31
11. državno tekmovanje slikopleskarjev Slovenije	32
Atletska šola Mirka Vindiša uspešno že šesto sezono	33
Izšel je Pravilnik o zaščiti hišnih živali	35

Naslovnica:

Dejan Zavec, svetovni prvak v boksu
Foto: Črtomir Goznik

Ptujčan

Ptujčan po Sklepu o programski zasnovi objavlja članke o delu občinskih organov, občinskega urada in svetov četrtinskih skupnosti, o delovanju političnih strank, informacije in komentarje o dogajanjih in rezultatih poslovanja na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti, pisma, odzive in pobude bralcev, oglasna in propagandna sporočila. Medij brezplačno prejemajo gospodinjstva Mestne občine Ptuj. Naklada: 8.750 izvodov.

Izdajatelj: Mestni svet Mestne občine Ptuj. Naslov uredništva: Mestni trg 1, Ptuj. Odgovorna urednica: **Milena Turk**, telefon: 748-29-20, e-pošta: milena.turk@ptuj.si. Uredništvo: **Vasja Strelec** - LDS, **Metka Jurešič** - SDS, **Darja Galun** - SLS, **Milan Zupanc** - DeSUS, **Franc Kolarič** - ZE Ptuj, **Mirjana Nenad** - SD, **Peter Letonja** - SNS, **Dejan Klasinc** - SMS, **Ivan Jurkovič** - N.Si Nova Slovenija. Sodelavke: **Staša Cafuta**, **Mateja Tomašič** in **Bronja Habjanič**. Uredništvo si pridržuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov.

Oblikovanje in priprava za tisk: **Vejica, Rado Škrjanec**, s. p., tel.: 041 684-910, e-pošta: vejica@gmail.com. Tisk: **Grafis**, tel.: 02/608-92-25, e-pošta: repro@grafis.si. Dostava: Pošta Slovenije. Oglaševanje: **Agencija LOTOS d. o. o.**, **Marketinško-medijski center**, tel.: 02 741 71 20, gsm: 041 283 694; e-pošta: lotos.ptuj@siol.net. Na podlagi zakona o DDV sodi Ptujčan med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 8,5 %.

Spremembe proračuna Mestne občine Ptuj za leto 2010

Proracun Mestne občine Ptuj za leto 2010 je mestni svet sprejel letos v marcu, potem ko je bil v javni razpravi od decembra lani do 12. 1. 2009. Glede na to, da se proračunsko leto 2009 zaključuje, ugotavljamo, da je potrebno zaradi dokončanja letošnjih investicij spremeniti proračun prihodnjega leta. Spremembe je mestni svet potrdil na zadnji letošnji seji, 14. decembra.

Tanja Farič

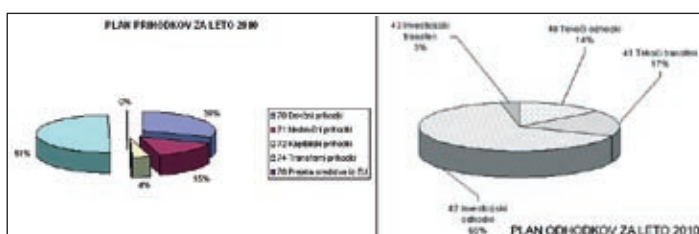
V skladu z Zakonom o javnih financah so spremembe proračuna akt o spremembah in dopolnitvah občinskega proračuna, ki ga župan predloži občinskemu svetu v sprejem pred začetkom leta, na katerega se sprejeti proračun nanaša. Skupaj so prihodki po spremembah proračuna višji za 8,1 % oz. za 3,5 milijonov EUR. Na povišanje prihodkov so najbolj vplivali transferni prihodki, ki so višji za 2,2 milijonov EUR in med katere uvrščamo prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije ter sredstva iz občinskih proračunov za posamezne projekte. Struktura prihodkov v prihodnjem letu je naslednja:

PLAN PRIHODKOV ZA LETO 2010		
	ZNESKI V EUR	DELEŽ
70 Davčni prihodki	14.107.582,20	30,4
71 Nedavčni prihodki	7.079.185,24	15,3
72 Kapitalski prihodki	1.853.340,00	4,0
74 Transferni prihodki	23.302.311,34	50,2
78 Prejeta sredstva iz EU	67.000,00	0,1
SKUPAJ	46.409.418,78	100,0

V strukturi prihodkov predstavljajo najvišji delež transferni prihodki s 50,2 %, sledijo davčni prihodki (dohodnina in drugi davki) s 30,4 % in nedavčni prihodki s 15,3 %. Kapitalski prihodki (prodaja zemljišč in zgradb) predstavljajo drugo leto le 4 % v strukturi planiranih prihodkov.

V nadaljevanju smo pripravili prikaz strukture odhodkov v prihodnjem letu. Razveseljivo je, da predstavljajo investicijski odhodki 66 % vseh odhodkov proračuna. Med temi so novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije zastopane z 31,5 mio. EUR, projektna dokumentacija z 1,4 mio. EUR, investicijsko vzdrževanje in obnove predstavljajo 870.000 EUR, nakup zemljišč 805.000 EUR, nakup zgradb 473.000 EUR itn.

PLAN ODHODKOV ZA LETO 2010		
	ZNESKI V EUR	DELEŽ
40 Tekoči odhodki	7.599.658,77	14,2
41 Tekoči transferi	9.212.126,57	17,2
42 Investicijski odhodki	35.227.776,85	65,7
43 Investicijski transferi	1.605.871,17	3,0
SKUPAJ	53.645.433,36	100,0

Posebni del proračuna je sestavljen iz porabe po proračunskih uporabnikih, tj. po oddelkih občinske uprave. Investicije se izvajajo na Oddelku za gospodarske javne službe, investicije, kakovost in gospodarstvo ter bodo v prihodnjem letu skupaj z drugimi stroški, ki se plačujejo iz tega oddelka, znašale 34,9 mio. EUR. Najpomembnejša in najvišje planirana investicija v prihodnjem letu ostaja tudi po spremembah proračuna Celovito varovanje vodnih virov podtalnice Ptujkega polja I. faza 16,9 mio. EUR, rekonstrukcija in dozidava OŠ Ljudski vrt – faza II znaša v letu 2010 4,00 mio. EUR, Potrčeva cesta 950.000 EUR, rekonstrukcija Slovenskogoriške ceste 391.000 EUR, cesta Podvinci 400.000 EUR in Zagrebška cesta 150.000 EUR, novogradnja OŠ dr. Ljudevita Pivka 2,8 mio. EUR, dom krajanov Grajena 273.941 EUR, kulturna dvorana Rogoznica 300.000 EUR in druge.

PORABA PO PRORAČUNSKIH UPORABNIKIH V LETU 2010		
	ZNESKI V EUR	DELEŽ
1000 Občinski svet	549.137,42	1,02
2000 Nadzorni odbor	13.200,89	0,02
3000 Župan	75.128,40	0,14
4001 Urad župana in splošnih zadev	1.159.333,67	2,16
4002 Oddelek za finance in analitiko	2.024.376,90	3,77
4004 Skupna občinska uprava	4.625.183,60	8,62
4005 Oddelek za gosp. javne službe, investicije, kakovost in gospodarstvo	34.941.469,74	65,13
4006 Oddelek za negospodarske javne službe	9.991.239,01	18,62
5001 Četrť Ljudski vrt	14.261,33	0,03
5002 Četrť Center	26.188,79	0,05
5003 Četrť Panorama	36.871,32	0,07
5004 Četrť Breg-Turnišče	17.130,90	0,03
5005 Četrť Jezero	62.756,00	0,12
5006 Četrť Rogoznica	18.046,78	0,03
5007 Četrť Grajena	16.960,61	0,03
5008 Četrť Spuhlja	74.148,00	0,14
SKUPAJ	53.645.433,36	100,00

V strukturi porabe po proračunskih uporabnikih predstavlja najvišji delež Oddelek za gospodarske javne službe, investicije, kakovost in gospodarstvo s 65,13 %, sledi Oddelek za negospodarske javne službe (financiranje javnih zavodov) z 18,62 % in Skupna občinska uprava z 8,62 %.

Proračun ostaja živa materija s številnimi spremembami in problemi, zato tudi doživlja spremembe in rebalanse. V letu 2010 je nova tudi obrazložitev proračuna, ki se prilagaja državnemu proračunu. Po obsegu se je obrazložitev povečala trikrat, po vsebini pa je kvalitetnejša. Proračun za leto 2010 bomo izvajali v skladu s predpisi in planiranimi sredstvi.

Motivi za spremembo zdravstvenega sistema – vloga posameznih partnerjev

Maja Erjavec

Maja Erjavec, višja svetovalka na občinski upravi MO Ptuj

Bolnik je uporabnik v zdravstvenem sistemu

Temeljna značilnost spremembe sistema, ki jo uvajata Zakon o zdravstveni dejavnosti in Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, v ospredje postavlja posameznika in njegove zdravstvene potrebe. Tako uporabnika postavlja v središče zdravstvenega sistema. S tem je usmeritev v poudarku na skrbi in odgovornosti do zdravja. Vsak posameznik je najprej sam odgovoren za svoje zdravje. Menim, da je to načelo v praksi premalo upoštevano. Sprememba razvojnih trendov

celotne družbe izpostavlja, da je pomemben zasok v miselnosti in dejanjih od bolezni k zdravju. Kateri so tisti motivi, ki posameznika usmerjajo k odločitvi za zdravje, je pravzaprav temeljno vprašanje, ki je lahko podlaga za načrtovanje preventivnih programov v okolju, v katerem živimo in ga želimo vedno izboljševati. Prav sprememba sistema ponuja možnost, da iščemo nove spodbude za nagrajevanje tistih posameznikov, ki se odločajo za zdrav način življenja in vlagajo energijo v svoje zdravje. Ta vidik se v spremembah zakona tudi upošteva. Močan motiv uporabnika je prav gotovo tudi dostopnost do zdravstvene storitve in njena kvaliteta.

Izvajalec v zdravstvenem sistemu

Izvajalci zdravstvenega sistema v Sloveniji se delijo v skupino zasebnih in skupino javnih izvajalcev, pri tem pa skupina zasebnih izvajalcev zdravstvenega varstva razpade v skupino, ki kot zasebni izvajalci delujejo v celoti na trgu, ter v skupino izvajalcev, ki delujejo znotraj sistema javnega financiranja zdravstvenega varstva – koncesionarji. Motivi teh različnih izvajalcev so tisti, ki odločilno vplivajo na razvoj in

spremembo sistema. Ne gre toliko za problem njihove vloge v delitvi dela znotraj zdravstvenega sistema, pač pa za problem njihove lastninske strukture. Motiv delovanja zasebnih izvajalcev je dokaj dobro znan in določen ter prav gotovo ni samo profitni. Motiv javnih izvajalcev, ki naj bi uradno delovali neprofitno in zasledovali zgolj stroškovno učinkovitost, pa je zelo nedorečen. Menedžment vodenja in upravljanja javnih zavodov, kot enega izmed javnih izvajalcev, nima zadostnih pooblastil in možnosti ukrepanja za racionalno poslovanje. Prav tako nima praktično nobenih pooblastil za stimuliranje dobrega in kakovostnega dela ter delavcev. Motiv, ki poganja dejavnost javnih izvajalcev, je možno izpeljati le iz interesa zaposlenih pri javnih izvajalcih, ta interes pa je povezan z maksimizacijo osebnih prejemkov zaposlenih. V kolikor bo lastnik, to je država (občina) z ustrezno regulacijo poslovanja v javnih zavodih, omogočila, da se ta interes zagotovi, ob pogoju stroškovne učinkovitosti dela, bo motiv zaposlenih pri javnih izvajalcih ugodno vplival na njihovo učinkovitost dela.

Država je lastnik javnih izvajalcev

»Zdravje prebivalcev je pomembno za blaginjo posameznika in družbe ter vpliva na gospodarsko produktivnost in uspešnost države. Posameznik je odgovoren za svoje zdravje, ob tem pa ima država v rokah večino vzvodov, ki vplivajo na zdravje prebivalcev. To je razlog, da je zagotavljanje dobre in vsem dostopne zdravstvene dejavnosti eden najpomembnejših javnih interesov države. Temeljno poslanstvo zdravstvene dejavnosti je zadovoljevanje potreb prebivalstva, ne pa ustvarjanje dobička, zato mora biti prevladujoča javna in nepridobitna.« piše v Osnutku Zakona o zdravstveni dejavnosti. S tem je javni interes države glede zdravja prebivalcev in dostopnosti do storitev jasno določen.

Motiv lastnika do izvajalca javnih

storitev, to je do javnih zavodov in koncesionarjev, se veže na organiziranost javnih storitev, kar pomeni, da država določa, da bo temeljni nosilec javne zdravstvene dejavnosti zdravstveni dom, ki bo z novimi pristojnostmi in pooblastili ter novim menedžmentom poslovanja dobil novo vlogo v zagotavljanju javnih zdravstvenih storitev. Prav zaradi velikega pomena preventivnim dejavnostim in nove usmeritve k zdravju prebivalcev namesto k bolezni bo zdravstveni dom dobil vlogo koordinatorja vseh aktivnosti osnovnega zdravstvenega varstva na svojem gravitacijskem območju. Koncesionarji bodo kot partner in izvajalec javnih storitev v tem novem procesu zagotavljali pomembno vlogo.

Skupni interesi vseh partnerjev

Vsak sistem ima svoje zakonitosti delovanja. V sistemu zdravstvenega varstva bo njegova celovita sprememba zahtevala veliko prilagoditev njenih partnerjev. Ker gre za javni interes države, le-ta skozi zakonska določila postavi pravila sprememb. Kako bodo s tem zagotovljeni motivi in interesi posameznih partnerjev v okviru zdravstvenega sistema, je bistveno vprašanje. Odgovor na to vprašanje bo imel tudi največji vpliv na odnose med partnerji in ti odnosi bodo definirali učinkovitost celotnega sistema. Odnosi so vedno odvisni od dveh posameznikov, zato je trditev, ki sem ga v uvodnem stavku zastavila, da smo sami odgovorni za svoje vedenje, povezana z odločitvijo, kaj bomo izbrali. Kako se bodo odločali posameznik, bolnik, zdravnik, direktor zavoda, država? Če se bodo vsi izvajalci približali drug drugemu, bo sistem deloval zdravo. Seveda pa je popolnoma znano, da v tako celovitem sistemu, kot je zdravstveno varstvo, lahko vsi skupaj pridobijo samo tako, da se vedno znova prilagajajo drug drugemu.

Maks Tajnikar.

Arbitražno reševanje sporov

Zupan Mestne občine Ptuj dr. Štefan Čelan, predsednik Združenja v javnem interesu društva Arbit Ivan Kramar in predsednik arbitraže odvetnik Emil Lipovec so 4. decembra v prostorih Mestne hiše podpisali Dogovor o poslovnem sodelovanju.

Dragica Šteflič

Na podlagi podpisanega dogovora o sodelovanju bo Mestna občina Ptuj s svojimi sopogodbniki poskušala doseči dogovor o uporabi arbitražne klavzule v medsebojnih pogodbah. Na podlagi dogovorjene arbitražne klavzule bosta stranki vsako nesoglasje, spor ali zahtevek, ki izvira iz pogodbe ali je z njo v zvezi ali izvira iz njene kršitve, prenehanja ali neveljavnosti, reševali sporazumno. V nasprotnem primeru pa pred Stalno arbitražo pri Združenju v javnem interesu društva Arbit v skladu s Pravilnikom o arbitražnem postopku.

Stalna arbitraža pri Združenju

v javnem interesu društva Arbit deluje po celi Sloveniji in na različnih področjih ob pomoči in sodelovanju znanih strokovnjakov.

Vloge za arbitražno reševanje sporov v obliki tožbe se lahko oddajo v prostorih sprejemne pisarne Mestne občine Ptuj, na Mestnem trgu 1, 2250 Ptuj, v poslovnem času ali se pošljejo na naslov Združenje v javnem interesu društva Arbit, Poslovni center Planina 3, p. p. 81, Kranj.

Vloge se lahko oddajo tudi na obrazcu, ki ga dobijo v sprejemni pisarni, kjer so na voljo tudi Pravilnik o arbitražnem postopku, cenik in pogodbeni obrazec.

Misli iz seje Varnostnega sosveta MO Ptuj

Mag. Janez Merc

Tokratna seja varnostnega sosveta, ki je bila v torek, 1. decembra, je bila namenjena aktualnim vprašanjem varnosti. Pri trendih varnostnih pojavov, ki jih zabeleži policija, je ob oceni, da so razmere stabilne, izstopal predvsem podatek o porastu kaznivih dejanj za kar 38 %, v porastu pa so tudi prometne nesreče z lažjimi poškodbami. Pri kaznivih dejanjih je sledila ugotovitev, da je porast predvsem pri tatvinah in nasiljih. Posebej je izpostavljena ocena, da moramo biti zadovoljni z vsako odkrito obliko ogrožanja. Še težje bi namreč bilo, če se ogrožanje dogaja, ni pa registrirano. Vsekakor pa moramo tudi ob vseh odkritih dejanjih iskati razloge za njihov nastanek. Pri tem so ti razlogi običajno dvojni. Eni so tisti razvojni in vzgojni, ki izvirajo iz družine in družbe, drugi pa tisti, ki se pojavijo kot dražljaj za neka neposredna ravnanja.

Varnostni svet je obravnaval tudi pobudo Lokalne akcijske skupine za preprečevanje odvisnosti, da predstavi podatke iz opravljene raziskave na temo Mladi in droge. Ugotovitve kažejo, da vedno bolj izstopajo podatki o uživanju alkohola med mladimi, saj statistika prikazuje porast iz 16 % na 31 %. Vse nas mora skrbeti, da skoraj tretjina mladih doživi opijanje tam, kjer je prepovedano. Ker je točenje pijače mladostnim osebam v lokalih prepovedano, se sprašujemo o skrajni neodgovornosti tistih, ki to omogočajo, in s tem zastrupljajo mlade. Predstavniki policije so pojasnili, da bodo v decembru opravili akcije skupaj s pristojno inšpekcijo. Med prisotnimi pa je prevladalo stališče, da bi se to moralo izvajati skozi celo leto. Tisti, ki so pristojni za nadzor, imajo večino informacij o tem, kje se ne upošteva prepoved točenja. Znano je tudi, da je to konec tedna in pred prazniki.

Varnostni svet poziva vse lastnike lokalov in trgovce, da

zagotovijo dosledno izvajanje zakona. Prodaja pijače mladostnim osebam pomeni, da ustvarjamo pogoje za nastanek odvisnikov, za nastanek materialne škode, pa tudi nesreč in invalidnosti ali človeških izgub.

V decembru bo policija v sodelovanju s tržno inšpekcijo opravila nadzor nad prometom s pirotehničnimi sredstvi. Uporaba pirotehniko nosi v sebi čar praznika, pa tudi tveganja. Če upoštevamo zakonodajo, je prav, da eksplozivne pirotehniko sploh ne rabimo. Če pa si dovolimo prvo kršitev, moramo zagotoviti, da se sredstva uporabljajo v skladu z navodili proizvajalca. Uporaba v prisotnosti mladostnih oseb mora biti vzgojna.

Del razprave je bil namenjen pobudi Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, da se pripravimo na leto 2010, ko bodo začele veljati spremembe pri usposabljanju novih voznikov. Vozniki začetniki bodo morali opravljati tridnevna dodatna usposabljanja, od katerih se bo en dan odvijal na poligonu varne vožnje. Župan je predstavil svoje videnje te novosti in jo tudi takoj povezal s projekti, ki so v teku, saj je realizacija lastnega poligona velik prispevek k dvigu materialne plati tovrstnega izobraževanja.

Pred nami je novo leto in s tem nova upanja. Naj bodo tudi cilji in dejanja glede varnosti v paketu naših priporočil. Vsa varnostna tveganja so posledica naših in zunanjih dejavnikov. Če štejemo, da sodijo med zunanje dejavnike tudi varnostni svet in vse službe, ne zanemarimo svojih odgovornosti, ki se začnejo pri vrednotah, vzgoji, pozitivnih pristopih in stalnem ravnanju v skladu z varnostnimi standardi.

ZDRUŽENJE V JAVNEM INTERESU

JAVNI RAZGLAS
ARBITRAŽA, SPORAZUMNA RAZSODBA

Na osnovi Zakona o arbitraži (ZArbit) – Uradni list RS št. 45/2008 z dne 09.05.2008, odločbe Ministrstva za pravosodje RS št. 014-6/2008/4 z dne 30.09.2008, mnenj Geodetske uprave RS št. 35311-84/2008-2 z dne 06.11.2008, Ministrstva za pravosodje št. 007-245/2008 z dne 19.06.2008, št. 071-20-1/2004 z dne 11.10.2005, Ministrstva za javno upravo št. 007-1688/2009 z dne 10.10.2009, Sklepe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko št. 007-102008-447/08 z dne 13.10.2008, Komisije za preprečevanje korupcije št. 035-5/2005, 19 z dne 04.10.2005 (013-2006/2005) in Ministrstva za pravosodje št. 071/20-1/2004 z dne 08.11.2004.

**VLOGE LAHKO ODDATE V SPREJEMNI PISARNI
MESTNE OBČINE PTUJ,
MESTNI TRG 1, PTUJ,
VES POSLOVNI ČAS**

ALI PA JIH POŠLJITE NA NAŠ NASLOV:
ZDRUŽENJE V JAVNEM INTERESU, d. ARBIT
POSLOVNI CENTER, PLANINA 3, p.p. 81
4000 KRANJ
tel: 04 255 91 31
fax: 04 255 91 33
email: arbit@siol.net, invent@siol.net
web: www.arbit.si

**DO POLNEGA DELOVANJA ARBITRAŽE – PREDVIDENO 6 MESECEV – STRANKAM NAJPREJ
PRIPOROČAMO REŠEVANJE SPOROV NA PODROČJIH:**

- MEJINI SPORI,
- ZAPUŠČINE,
- SOCIALA,
- CIVILNI SPORI, KI IZVIRAJO IZ KAZNIVIH DEJANJ,
- TRANSPORT,

OSTALE SPORE PA V NUJNIH PRIMERIH.

Ob zgoraj naštetih institucijah arbitražo priporočajo tudi Odvetniška zbornica Slovenije, Varuh človekovih pravic, Vrhovno državno tožilstvo RS, Sodni svet. Obilo božjega blagoslova pri tem delu pa nam je zaželela tudi Slovenska škofsvska konferenca.

**PO NAČELU PRAVIČNOSTI RAZSODIMO PRAVNOMOČNO V NAJVEČ 60 DNEH OD PREJEMA
VLOGE. ARBITRAŽA JE STROŠKOVNO DOSTOPNA VSAKEMU DRŽAVLJANU.**

<p>predsednik arbitraže Emil Lipovec, u.d.iur. arbitrer, arbitražnik in odvetnik</p>	<p>predsednik ZDRUŽENJA V JAVNEM INTERESU Ivan Kramar, u.d.i.s. stalni sodni izvedenec in arbitrer</p>	<p>gen. koordinator za lokalno samoupravo dr. Janez Potočnik arbitrer</p>
---	---	---

Začetek izvajanja gradbenih del pri OŠ Ljudski vrt Ptuj

Mestna občina Ptuj je v oktobru začela z rekonstrukcijo poslopja Osnovne šole Ljudski vrt Ptuj in dozidavo telovadnice ter gradnjo parkirišča. Vrednost investicije (samo gradbenih in obrtniških del) je 3.700.00,00 EUR. Del investicije je sofinanciran (1.008.623,00 EUR) tudi s strani Ministrstva za šolstvo in šport. Z izvedbo investicije bo šola pridobila telovadnico za pouk športne vzgoje ter potrebna parkirišča, ustrezno kuhinjo z jedilnico, dvigalo in adaptirane obstoječe šolske prostore za potrebe devetletne osnovne šole. Dela izvaja GP PROJECT ING, d. o. o., iz Ptuja, zaključila pa naj bi se 31. julija v naslednjem letu.

Besedilo in foto: Robert Novak

Z rekonstrukcijo in dozidavo šole bodo učencem dani primerljivi pogoji z ostalimi otroki v slovenskem šolskem prostoru. Šola bo dobila vse manjkajoče prostore za sodoben in primerljiv šolski proces. Z realizacijo tega cilja bo lokalna skupnost uresničila z zakonom predpisano obvezo, da ustvari ustrezne prostorske pogoje za šolajoče se osnovnošolske otroke.

Rekonstrukcija in adaptacija

V pritličju je predvidena preureditev učilnic na zahodni strani ter umestitev centralnih garderob v severni del objekta. Na zahodni strani bosta v obstoječo kuhinjo umeščeni učilnica in kabinet.

V 1. nadstropju bo učilnica na zahodni strani objekta preurejena v naravoslovno učilnico s kabinetom. Ostale učilnice bodo ostale nespremenjene. Predvidena je tudi adaptacija sanitarij v vseh nadstropjih.

Ob umestitvi centralnih garderob v severni trakt pritličja je predvidena izvedba prebojev v dveh notranjih nosilnih stenah za zagotovitev neoviranih dostopov do omaric in za pridobitev tlorisne odprtosti. Obstoječa vrata bodo odstranjena, tako da bodo centralne garderobe in vhodna avla tvorile skupni prostor. Ob prebojih bo potrebno obstoječe nosilne stene ojačati s kovinskimi okvirji.

Po predpisih o gradnji objektov brez arhitektonskih ovir bo potrebno v šoli urediti vse dostope s klančinami in v šoli izvesti dvigalo, ki je predvideno zraven

stopnišča med sanitarijami.

Povezava med obstoječim delom šole ter novim južnim trakom šole je urejena preko novega stopnišča in klančinami, kar je bilo izvedeno v 1. fazi.

Etažne višine so z obstoječim objektom usklajene tako, da je možen dostop funkcionalno oviranim osebam na invalidskih vozičkih preko dvigala in klančin manjšega naklona v vse etaže.

Športna dvorana in šolska kuhinja z večnamenskim prostorom – prizidava

Na območju porušene telovadnice bo zgrajena nova večnamenska športna dvorana, ki bo zagotavljala kvaliteten pouk telesne vzgoje ter ostalih športnih in drugih prireditev. Prizidek je programsko razdeljen na športno dvorano s pomožnimi prostori in šolsko kuhinjo z večnamenskim prostorom.

Športna dvorana je tlorisnih garbaritov okrog 58,70 m x 33,40 m. Predvidene so tri vadbene enote. Vadbena površina zadošča minimalnim standardom za izvedbo športnih prireditev na državnem in evropskem nivoju. Standardna velikost rokometnega igrišča je 40 x 20 m. Zagotovljeno mora biti tudi varnostno območje, in sicer vzdolž igrišča v širini 1 m ter 2 m v prečni smeri. Skupna vadbena površina znaša 1.110 m² (44,40 m x 25,00 m).

Na zahodni strani športne dvorane so predvidene tudi nepremične tribune s 300 sedeži in montažne premične tribune ter stojišča za 80 ljudi. V primeru igranja košarke

bo omogočen celoten izvek treh vrst premičnih tribun za okrog 490 ljudi. V primeru rokometne tekme bo omogočen izvek treh vrst premičnih tribun, s čimer bo zagotovljenih 200 dodatnih sedežev.

Vhod v dvorano bo možen iz treh strani:

- preko šolskega hodnika iz severnega trakta šole,
- preko povezovalnega hodnika iz južnega trakta šole,
- preko vhodne avle na južni strani športne dvorane.

Vhodna avla na južni strani povezuje obe etaži športne dvorane. V njej so predvidene tudi skupne sanitarije za obiskovalce. Iz avle v 1. nadstropju je predviden dostop do tribun. Za tribunami je predviden povezovalni hodnik do stopnišča na severni strani dvorane.

V kletnih prostorih bo garderoba za telovadnico. Na severni strani kletne etaže pa bodo prostori za delegate in trenerje s pripadajočo umivalnico, kjer je predvidena tudi vsa oprema za prvo pomoč. Ob vadbemem prostoru bo shramba

orodij.

Predvidena je tudi garderoba za učitelje z dostopom do umivalnice. V pritličju so ob stopnišču predvidene sanitarije ter strojnica prezračevanja za dvorano in kuhinjo.

Šolska kuhinja je v sklopu objekta dvorane na severni strani. Kuhinjski prostori bodo na vzhodni strani. V osrednjem delu bo večnamenski prostor z dostopom na dvorišče na severni strani šole, na katerem bo prostor za prireditve na prostem. Osrednji večnamenski prostor bo služil tudi kot jedilnica za približno 200 ljudi.

Novo parkirišče

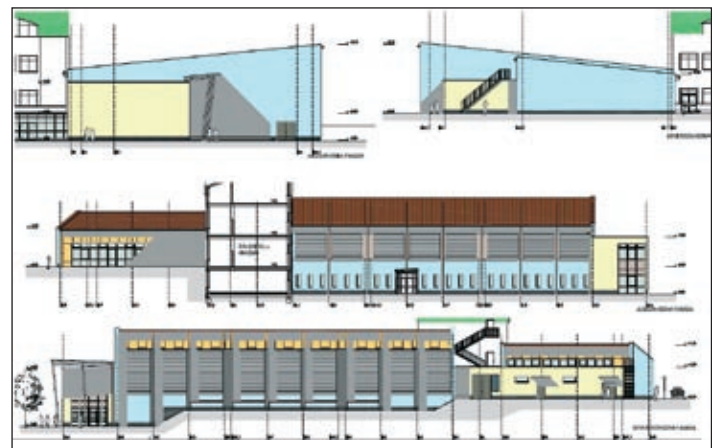
Parkirišče bo namenjeno parkiranju obiskovalcev športne dvorane ter ostalih obiskovalcev in zaposlenih šole. Na parkirišču bo 90 parkirnih mest, od tega 5 parkirnih mest za invalidne osebe.

Obstoječe parkirišče bo razširjeno za potrebe dovoza otrok v 1. triado. Razširjeno bo za eno vrsto parkiranja. Tako bo na parkirišču 29 parkirnih mest, od tega 2 mesti za invalidne osebe.

Šolski del in prizidava

Etaža	A (m ²)	B (m ²)	C (m ²)	SKU-PAJ
1	249,00	305,00	121,00	675,00
2				
a	1.293,40	516,67	461,22	2.271,29
b	360,00	206,00	0,00	566,00
SKUPAJ	1.902,40	1.027,67	582,22	3.512,29

Vir: PGD, št. projekta 91-71-43-2004, maj 2009

Nova športna dvorana, šolska kuhinja z večnamenskim prostorom (Vir: PZI, št. projekta 91-71-43-2004, maj 2009)

Odgovori na vprašanja in pobude svetnikov

Zadolževanje občine v dovoljenih okvirih – Plačilo komunalnega prispevka v obrokih – Ureditev odvodnjavanja – Investicijsko vzdrževanje občinskih cest – Zemljiškoknjižno stanje nepremičnin

Pobuda svetniške skupine SD: Še pred obravnavo vsebine rebalansa proračuna za leto 2010 naj se pripravi pregled obveznosti iz naslova zadolževanja MO Ptuj za obdobje 2010–2020.

Odgovor:

MO Ptuj izkazuje v svojih knjigovodskih evidencah naslednje obveznosti iz naslova odplačevanja:

a) kreditov, ki smo jih ob ustanovitvi prevzeli od bivše Občine Ptuj;

b) kreditov za investicije, za katere se je MO Ptuj od svoje ustanovitve pa do danes zadolževala;

c) najemov s postopnim odkupom (leasingom).

Kredit, prevzeti od nekdanje Občine Ptuj:

a) vodovod Formin–Zavrč, Štuki–Grajena, leta 1993 najeti kredit v višini 6.200.000 SIT (okrog

25.872,11 EUR), rok vračila 20 let;

b) vodnjak V-7, črpališče Skorba pri Ptuj, dne 24. 10. 1994, višina najetega kredita 7.200.000 SIT (okrog 30.045,07 EUR), rok vračila 20 let;

c) sofinanciranje izvedbe ekotehnološke sanacije odlagališča komunalnih odpadkov Brstje-Ptuj, dne 2. 12. 1994, višina najetega kredita 37.692.000 SIT (okrog 157.285,93 EUR), rok vračila 25 let.

Zadolževanje Mestne občine Ptuj:

a) izgradnja globinskih vodnjakov v Skorbi in Novi vasi, dne 30. 4. 1996, višina najetega kredita 13.371.000 SIT (odplačano leta 2001);

b) pilotna kompostarna Ptuj – 1. faza, dne 22. 7. 1997, višina najetega kredita 112.691,37 EUR (20.157.000 SIT), rok vračila 15

let;

c) gradnja 1. etape fekalne kanalizacije Spuhlja – 1. A faza, dne 18. 9. 2003, višina najetega kredita 291.772,60 EUR (68.208.000 SIT), doba vračila 15 let;

d) izgradnja 1. A faze CERO Gajke v Spuhli, dne 28. 10. 2003, višina najetega kredita 894.366,59 EUR (209.000.000 SIT), rok vračila 15 let;

e) gradnja 1. etape fekalne kanalizacije Spuhlja – 1. B faza, dne 30. 12. 2003, višina najetega kredita 125.503,56 EUR (29.800.000 SIT), rok vračila 15 let;

f) izgradnja 1. B faze CERO Gajke v Spuhli, dne 9. 6. 2005, višina najetega kredita 208.646,30 EUR (50.000.000 SIT), rok vračila 15 let;

g) kanalizacija Spuhlja – 2A, 2B in 3. etapa, dne 1. 9. 2005, aneks 25. 1. 2006 ter aneks 23. 5. 2007, višina najetega kredita 459.577,05 EUR, rok vračila 15 let.

Vsi krediti so bili najeti pri Eko skladu, j. s.

Sklenjeni so bili naslednji leasingi:

a) pogodba št. R-04/04 za izgradnjo telovadnice z računalniško učilnico in knjižnico na OŠ Olge Meglič, v višini 1.404.007,02 EUR (336.586.156 SIT), je bila sklenjena 27. 8. 2004 s KBM-leasing, d. o. o., Maribor. Postopni odkup bo zaključen leta 2020;

b) pogodba št. 1701/05 za novogradnjo učilniškega dela OŠ Ljudski vrt, v višini 2.348.020,80 EUR (562.943.907,35 SIT), je bila sklenjena 31. 1. 2005 z Raiffeisen leasing, d. o. o., Ljubljana. Postopni odkup bo zaključen 30. 8. 2020;

c) pogodba št. 1700/05 za izgradnjo vadbenih površin pod tribunami na Mestnem stadionu na Ptuj – 1. faza – v višini 3.156.343,20 EUR (756.741.141,51 SIT), je bila sklenjena 31. 1. 2005 z Raiffeisen leasing, d. o. o., Ljubljana. Postopni odkup bo zaključen 30. 6. 2020.

Iz tabele *Ocena stanja kreditov in leasingov na dan 31. 12. 2009* je razvidno, da bo ocenjeno stanje dolga na dan 31. 12. 2009 znašalo 6.684.685,95 EUR. Dolg na prebivalca znaša 278,53 EUR.

Največji dovoljeni obseg zadolževanja občine je opredeljen v 10. b-členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o financiranju občin – ZFO-1A (Uradni list RS, št. 57/2008). Drugi odstavek tega člena določa, da se lahko občina v tekočem proračunskem letu zadolži, če odplačilo obveznosti iz naslova posojil (glavnice in obresti), finančnih najemov in blagovnih kreditov ter potencialnih obveznosti iz naslova izdanih poroštev v posameznem letu odplačila ne preseže 8 % realiziranih prihodkov v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije in prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije. Naše

Ocena stanja kreditov in leasingov na dan 31. 12. 2009

Opis	Višina najetega kredita/leasinga	Ocena stanja kredita/leasinga na dan 31. 12. 2009	Leto odplačila
Vodovod Formin–Zavrč, Štuki–Grajena	6.200.000 SIT (pribl. 25.872,11 EUR)	13.843,53 EUR	2015
Vodnjak V-7, črpališče Skorba pri Ptuj	7.200.000 SIT (pribl. 30.045,07 EUR)	14.548,24 EUR	2015
Sofinanciranje izvedbe ekotehnološke sanacije odlagališča komunalnih odpadkov Brstje-Ptuj	37.692.000 SIT (pribl. 157.285,93 EUR)	115.782,71 EUR	2021
Pilotna kompostarna Ptuj – 1. faza	112.691,37 EUR (20.157.000 SIT)	30.336,40 EUR	2012
Gradnja 1. etape fekalne kanalizacije Spuhlja – 1. A-faza	291.772,60 EUR (68.208.000 SIT)	200.293,46 EUR	2018
Izgradnja 1. A-faze CERO Gajke v Spuhli	894.366,59 EUR (209.000.000 SIT)	613.871,50 EUR	2018
Gradnja 1. etape fekalne kanalizacije Spuhlja – 1. B-faza	125.503,56 EUR (29.800.000 SIT)	91.813,87 EUR	2019
Izgradnja 1. B-faze CERO Gajke v Spuhli	208.646,30 EUR (50.000.000 SIT)	168.522,01 EUR	2020
Kanalizacija Spuhlja – 2A, 2B in 3. etapa	459.577,05 EUR	441.901,01 EUR	2022
Izgradnja telovadnice z računalniško učilnico in knjižnico na OŠ Olge Meglič – leasing	1.404.007,02 EUR (336.586.156 SIT)	965.167,39 EUR	2020
Novogradnja učilniškega dela OŠ Ljudski vrt – leasing	2.348.020,80 EUR (562.943.907,35 SIT)	1.718.117,87 EUR	2020
Izgradnja vadbenih površin pod tribunami na Mestnem stadionu na Ptuj – 1. faza, leasing	3.156.343,20 EUR (756.741.141,51 SIT)	2.310.487,96 EUR	2020
Skupaj		6.684.685,95 EUR	

obveznosti iz naslova anuitet, obresti in leasingov znašajo z rebalansom za leto 2009 681.435 EUR, kar predstavlja 3 % realiziranih prihodkov, zmanjšanih v skladu z omenjenim členom. V prihodnjih letih se lahko dodatno zadolžimo za kredite, katerih letne obveznosti (anuitete, obresti) ne bodo presegle 5 % realiziranih prihodkov preteklega leta, zmanjšanih v skladu z zakonodajo. To pa pomeni, da bo višina zadolžitve odvisna od realizacije prihodkov. Ocenjujemo, da se bo možno zadolžiti še za 8 do 11 milijonov EUR. V proračunu MO Ptuj za leto 2010 je planirana zadolžitev za investicije v višini 2 milijona EUR.

Jelka Črnjavič

Pobude Mirana Meška:

1. Svetniška skupina SD Ptuj ponovno daje pobudo, da se pripravi poročilo o stanju in planu investicijskega vzdrževanja občinskih cest za obdobje 2010–2015. Občinska uprava naj skupaj z Javnimi službami Ptuj in s četrtinimi skupnostmi pripravi za obdobje naslednjih 15 let dolgoročno strategijo Mestne občine Ptuj na področju vzdrževanja, obnavljanja in posodabljanja cestne infrastrukture. Pripravi naj osnovne izhodiščne podatke o občinskem cestnem omrežju in zatečenem stanju občinskih cest. V planu se naj za navedeno obdobje določi prednostne naloge razvoja in vzdrževanja občinskih cest, jih ovrednoti, določi vire sredstev ter letno dinamiko njihovega uresničevanja.

Odgovor: Glede osnovnih izhodiščnih podatkov o občinskem cestnem omrežju je MO Ptuj v sodelovanju z vzdrževalcem baze cestnih podatkov o občinskem cestnem omrežju posodobila Odlok o kategorizaciji občinskih cest, na podlagi katerega imamo najnovejšo podatke o občinskem cestnem omrežju. V sklopu navedenega je bilo v sodelovanju s četrtinimi skupnostmi evidentiranih okrog 75 km cest, na katerih je potrebno izvesti preplastitev, sanacije tampona z izvedbo novih asfaltnih prevlek in modernizacije makadamskih cest. Dolgoročno

strategija MO Ptuj na področju vzdrževanja, obnavljanja in posodabljanja cestne infrastrukture je, da se za obdobje 15 let podeli koncesija za redna vzdrževalna dela na občinskem cestnem omrežju, ki se bo izvajala skladno s Pravilnikom o vrstah vzdrževalnih del na javnih cestah in nivoju rednega vzdrževanja javnih cest (Uradni list RS, št. 62/1998 in 110/2002). V sklopu koncesije rednega vzdrževanja je predvideno tudi investicijsko vzdrževanje, ki predvideva investicijska vzdrževalna dela, kot so asfaltiranje makadamskih cest, sanacije že asfaltiranih cest in preplastitve, ki bi bila izvedena v maksimalno štirih letih v odvisnosti od hitrosti pridobivanja zemljišč. Investicijska vzdrževalna dela se bodo izvajala na podlagi standardov oz. tehničnih normativov, kot so: minimalna širina javnih poti, minimalna širina lokalnih cest, debelina asfaltnih slojev, debelina tamponskega drobljenca, nosilnost tamponskega drobljenca, nosilnost tampona in nosilnost planuma spodnjega ustroja.

Andrej Trunk

2. Pripravi se naj obrazložite, kako je določilo prvega odstavka 9. člena Odloka o komunalnem prispevku vplivalo na izvedbo projekta izgradnje telovadnice pri OŠ Mladika, saj je do predloga za pripravo obvezne razlage prišlo prav zaradi te investicije. Ali se pri tej investiciji kaj spreminja v osnovnih dogovorih?

Odgovor: Določilo prvega odstavka 9. člena Odloka o komunalnem prispevku Mestne občine Ptuj (Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 9/07 in 14/07) na samo izvedbo projekta izgradnje športne dvorane pri OŠ Mladika ni vplivalo, prav tako izdaja odločbe ne spreminja osnovnega koncepta sodelovanja zasebnega investitorja in MO Ptuj kot lastnice zemljišč. Pravice in obveznosti pogodbenih strank, kot izhaja iz sklenjene pogodbe, s katero je bila v korist investitorja ustanovljena stavbna pravica, so ostale enake. Kot je pojasnil župan, se z investitorjem preučuje možnost zamenjave zemljišč. V zvezi s tem je potrebno izpostaviti, da bodo

tudi v primeru sklenitve novega pravnega posla, ki bi nadomestil obstoječe pogodbeno razmerje, posamezne pravice in obveznosti investitorja kot sedanjega imetnika stavbne pravice vključene v ta pravni posel, z namenom, da že dogovorjene pravice MO Ptuj oz. OŠ Mladika ostanejo nespremenjene.

3. Pojasni se naj, kako poteka uskladitev zemljiškoknjižnega stanja nepremičnin in prenos nepremičnin na Javne službe in v last Mestne občine Ptuj. Ali je postopek že zaključen ali se predvidevajo kakšni zapleti pri prenosu in ali so morebitni zapleti povezani tudi s kakšnimi stroški ali z zamenjavami zemljišč ali s čem podobnim, ker mora biti do konca leta prenos nepremičnin urejen.

Odgovor: Konec leta 2009 se začne v celoti uporabljati spremenjen Slovenski računovodski standard 35 (2006), z letom 2010 pa se pričnejo uporabljati določbe tega standarda, ki se nanašajo na sredstva v upravljanju za podjetja, ki so taka sredstva imela in izkazovala. SRS 35 (2006) ukinja pojem upravljanja gospodarske javne infrastrukture z računovodskega vidika, torej odpravlja sredstva v upravljanju z vidika vodenja računovodskih evidenc. Posledica navedenega je tudi prenos gospodarske javne infrastrukture, ki je last MO Ptuj, in jo izvajalci gospodarskih javnih služb izkazujejo v svojih poslovnih knjigah kot sredstva v upravljanju. Ta osnovna sredstva bodo v celoti prenesena v poslovne knjige občine kot otvoritveno stanje na dan 1. 1. 2010. Ugotovitveni sklep o prenosu teh sredstev pa je bil predmet obravnave in sprejema na decembrski seji mestnega sveta. Ločeno od navedenega je potrebno iz vidika postavljene pobude pojasniti ureditev zemljiškoknjižnega stanja za stvarno premoženje, ki je postalo last občine na podlagi določil 76. člena Zakona o gospodarskih javnih službah. Ti infrastrukturni objekti so postali last lokalne skupnosti po zakonu, morebitno neurejeno zemljiškoknjižno stanje iz preteklosti pa na dejansko lastništvo ne vpliva. Glede na dejstvo, da je

določeno stvarno premoženje, ki predstavlja gospodarsko javno infrastrukturo, v zemljiški knjigi vpisano kot last Komunalnega podjetja Ptuj, d. d., je skladno s sklepom mestnega sveta z dne 19. 10. 2009 pripravljena pogodba o uskladitvi zemljiškoknjižnega stanja z dejanskim. Pogodba je bila posredovana v podpis Komunalnemu podjetju Ptuj, d. d., po prejemu uradnega stališča oz. podpisu pogodbe s strani Komunalnega podjetja Ptuj, d. d., pa bo znano, kdaj bo zemljiškoknjižno stanje na teh nepremičninah tudi dejansko urejeno.

Alen Hodnik

Pobuda Milana Petka: pred h. št. 150 c Krčevina pri Vurberku se naj uredi bankina.

Odgovor: V zvezi z ureditvijo bankine v Krčevini pri Vurberku smo zadevo predali komunalnemu inšpektorju. Bankina bo urejena v čim krajšem možnem času.

Pobuda in vprašanje Marjana Kolariča:

1. Še letos se naj uredi odvodnjavanje pri gasilskem domu v Podvincih in pri tenis igrišču »pri Gobcu«.

Odgovor: Problematiko odvodnjavanja pri gasilskem domu in pri tenis igrišču smo si s predstavniki Četrtnih skupnosti Rogoznica ogledali. Ureditev odvodnjavanja ob javni poti pri gasilskem domu je že naročeno pri vzdrževalcu javnih poti. Rešitev odvodnjavanja pri tenis igrišču zahteva večje posege in ureditev lastništva zemljišč.

Andrej Trunk

2. Ali je res, da se lahko dobi gradbeno dovoljenje že po plačilu prvega obroka za komunalni prispevek, če je plačilo komunalnega prispevka odobreno na obroke?

Odgovor: Glede na tretji odstavek 10. člena Odloka o komunalnem prispevku je investitorju omogočeno obročno odplačilo. Ali bo investitor komunalni prispevek poravnal v enkratnem znesku ali obročno, je odločitev investitorja, saj način plačila označi na sami

vlogi za odmero komunalnega prispevka. Gradbeno dovoljenje investitor dobi po plačilu prvega obroka. Če obrok redno ne plačuje, pa se predlog za upravo izvršbo denarne obveznosti predlaga pri davčnem organu, ki opravi izvršbo po postopku, predpisanem za izvršbo davčnih obveznosti. Plačila komunalnega prispevka tako ni potrebno terjati po sodni poti, izvršba po davčnem organu pa je po dosednji praksi relativno hitra in učinkovita.

Marijana Nikšič Zorko

Pobuda Janeza Rožmarina: Kakšne so tehnične rešitve ureditve sedanjega križišča pri MIP-u na Bregu, pri odcepu za Terme Ptuj?

Odgovor: V sklopu urejanja sedanjega križišča pri MIP-u na Bregu, odcep proti Termam, so izdelane štiri variante ureditve. Glede na problematiko tega križišča predvidevamo v sodelovanju s Fakulteto za gradbeništvo, Centrom za prometne gradnje, postavitev montažnega krožnega križišča, s katerim želimo pridobiti podatke, ki bodo omogočili določitev najoptimalnejše variante ureditve križišča.

Andrej Trunk

Pobuda Dejana Klasinca: Cvetlične posode v mestu se naj okrasijo s kovinsko »prevleko«, ki naznanjajo EPK 2012.

Obrazložitev: Ptuj se intenzivno pripravlja na Evropsko prestolnico kulture (EPK), ki se bo odvijala leta 2012. Pred Mestno hišo so cvetlične posode okrašene s kovinsko »prevleko«, ki naznanjajo EPK. Predlaga, da se vse cvetlične posode na Ptuj opremijo s takšnimi ali podobnimi kovinskimi »prevlekami«.

Posode, okrašene s kovinsko »prevleko«, so videti lepše kot dosedanje (sivi beton). Istočasno je to tudi neke vrste promocija za 2012. Moramo se zavedati, da Ptuj obiskujejo številni turisti in da se EPK lahko oglašuje tudi preko cvetličnih posod. Na Ptuj je kar nekaj teh posod, vendar bi z zgoraj predlagano rešitvijo mesto popestrili, estetsko bi bilo videti lepše, istočasno pa bi se promovirala tudi EPK.

Odgovor:

Podano pobudo smo posredovali koordinatorju projekta EPK 2012 – Ptuj partner. V skladu s finančnimi možnostmi in sprejetimi odločitvami vodstva projekta bomo pristopili k celoviti promociji projekta EPK 2012 v mestnem jedru in na celotnem območju Mestne občine Ptuj.

Zdenka Ristič

Podnebne spremembe in trajnostni razvoj – po mnenju Zelenih Slovenije najpomembnejša izziva za človeštvo v 21. stoletju

Predsednik Zelenih Slovenije **Vlado Čuš** je bil zraven **dr. Lučke Kajfež Bogataj** predavatelj na drugi programski konferenci Zelene akademije Slovenije v Ljubljani. Oba predavatelja sta obravnavala izjemno aktualno temo Podnebne spremembe in njihov vpliv na Slovenijo, EU in svet.

Vlado Čuš je ob tej priložnosti povedal tudi naslednje: »Človek verjetno ne more spremeniti smeri vetra, lahko pa spremenimo smer svojega jadra. Svet drvi v izjemno nevarne vode po zaslugi človeka, svetovni in tudi slovenski politiki pa se gredo še naprej prioritarno igro borbe za oblast. Pri tem ekološko problematiko obravnavajo toliko, kot koristi njihovi javni podobi. Po volitvah spravijo ekološke programske točke v predal, ven pa potegnejo projekte svojih sponzorjev. Vendar danes nimamo plana B v primeru, da svetovni voditelji v Kopenhagnu ne dosežejo globalnega dogovora. Rešitve prinašajo samo zavezujoči cilji. EU bo do leta 2050 proizvedla 1/5 električne energije iz sončnih elektrarn. Koliko pa Slovenija?«

Zeleni Ptuj

Vrnimo Sloveniji nasmeh in srce

Kongresne resolucije, ki so izzvenele v duhu glavnega gesla Nove Slovenije »Blizu ljudem«, nam prinašajo jasna stališča stranke. V Novi Sloveniji pristajamo na demokrščansko miselnost, ki se z medsebojnim zaupanjem in jasnim programom na prihodnjih volitvah vrača v parlament. Ob gospodarski krizi ugotavljamo, da se še vedno krepi divji kapitalizem, čeprav smo se z demokratizacijo v samostojni Sloveniji zavezali k socialno tržni ekonomiji za vse državljane. Priča smo prevelikim razlikam med državljani, kar pospešuje krizo tudi tistih delavcev in upokoencev, ki si tega ne zaslužijo. Prihod nazaj v parlament je nujen, da bomo z našim obnovljenim programom in medsebojnim zaupanjem ob skupnem delu dokazali, kje je ključ do uspeha.

Advent nas je popeljal v čas veselega pričakovanja. Pričakovanje z upanjem je vedno prijetno, če si tega le želimo. Mnoge lučke, ki jih prižigamo za več svetlobe, so kronane s praznikom božiča, z novorojenim detetom Jezusom. Veseli december nam s tem prinese doživete praznike, ki naj bodo ob toplem ognjišču v veselem druženju v okviru svojih najdražjih v družini.

Mestni odbor Nove Slovenije na Ptuj želi vsem Ptujčankam in Ptujčanom lep, doživet in blagoslovljen božič, v novem letu 2010 pa največ trdnega zdravja in veliko lepih, srečnih dni z optimizmom in upanjem na boljše čase.

Janez Rožmarin,
predsednik MO N.Si Ptuj

Spet je leto naokrog. 2009 je bilo posebno leto, ki si ga bomo zapomnili, ne le, ker je svet v ekonomskih težavah, ker ljudje ostajajo brez zaposlitev, ker se pojavljajo novo in nove bolezni, ker so moralne vrednote skoraj pred izumrtjem, temveč predvsem zato, ker je naša državna samostojnost dopolnila 18 let. Vsak posameznik s polnoletnostjo uradno pridobi možnost izbire in sprejemanja lastnih odločitev ter posledično odgovornost za svoje odločitve, obnašanja in delovanja. Odgovornost družbe se vedno začne pri posamezniku in razmere v družbi so velikokrat odraz zrelosti in odgovornosti vsakega njenega posameznika. Morda je čas, da o tem temeljito razmislimo.

Ob izrekanju tisočerič želja za zdravje, mir, razumevanje in strpnost, v teh decembrskih dnevih, se pridružuje tudi naša stranka.

Želimo vam veselo praznovanje polnoletnosti, miren božič ter obilo osebne sreče in zadovoljstva v 2010.

MO SLS Ptuj

Voščilo

Praznični čas je čas, ko se poglobimo vase, ko se umirimo. Je čas, ko analiziramo preteklost, podoživljamo, kaj smo doživeli,

kaj nas je krepilo, kaj šibilo, kaj bi ponovili in kaj bi najraje pozabili.

Razmišljamo o prihodnosti, o svojih ciljih, vrednotah, željah ... Življenje je potovanje, za katerega nihče ne dobi zemljevida.

Vsakdo potuje po svoje in si sprti riše svoj zemljevid.

Vsaka risba je nov smerokaz za vse,

ki hodimo po zapletenih, a vseeno čudovitih poteh življenja.

Naj bo leto 2010 pot poguma, da spremenimo, kar želimo spremeniti,

in pot moči, da sprejmemo, česar ne moremo spremeniti.

Socialni demokrati Ptuj

Po dvajsetih letih

Ob 20. obletnici demokratičnih sprememb v Evropi, ob 20. obletnici ustanovitve demokratične opozicije Demos, ki je leta 1990 nastopila z zahtevo po samostojni državi, in letos še posebej ob praznovanju dneva samostojnosti in enotnosti, smo v MO SDS zaskrbljeni nad omajanimi vrednotami demokracije, samostojnosti in spoštovanjem človekovih pravic, ki smo jih Slovenci tedaj složno podprli in jih podpiramo še danes.

V letu, ki prihaja – letu lokalnih volitev, si ne želimo afer. Želimo leto, v katerem se naj ponovno vzpostavita gospodarska in socialna stabilnost, uveljavijo načela demokratičnosti in pravne države, leto večje politične enotnosti pri ohranjanju in varovanju nacionalnih interesov ter predvsem še naprej dobrega sodelovanja z vami, **drage občanke in občani!**

Želimo vam prijetne praznične dni, božičnega miru, naj vam bo leto 2010 naklonjeno ter polno zdravja, zadovoljstva, strpnosti, osebnih in poslovnih uspehov.

MO SDS Ptuj

Naša stranka je v iztekajočem letu sprožila ali sodelovala pri mnogih političnih in družbeno pomembnih dogajanjih. O vsem je bila javnost sproti obveščena. Na tem mestu želimo izraziti predvsem veliko hvaležnost vsem sodelavcem, podpornikom, donatorjem in seveda aktivistom na Ptujju za neprecenljivo vrednost vloženega truda in dela, ko skupaj poskušamo uresničevati mnoge ideje v smeri kvalitetnega življenja.

V letošnjem letu se je stranka na kongresu v Ljubljani preimenovala v Stranko mladih – Zeleni Evrope (SMS – ZELENi). Naša stranka je že nekaj let edina politična stranka v Sloveniji, ki je del evropske zelene aktivne politike.

Voščimo vesel in prijeten božič. V novem letu pa želimo vsem Ptujčankam in Ptujčanom predvsem zdravja, moči in zagona za izpolnitev vseh osebnih ali poslovnih načrtov.

Robert Križanič,
predsednik Mestnega odbora SMS – Zeleni Evrope

Vsem Ptujčankam in Ptujčanom voščimo ob dnevu samostojnosti in enotnosti ter želimo vesel božič ter srečno, zdravo in uspehov polno novo leto 2010.

Saša Lončar,
predsednik MO MLD Ptuj

Lidija Majnik,
predsednica MO LDS Ptuj

Ob izteku leta se ob dobrih željah za prihodnje z velikim zadovoljstvom in hvaležnostjo spominjamo plodnega sodelovanja z vami. V upanju, da bo tudi v volilnem letu 2010 naša skupna bera še obilnejša, želimo vsem Ptujčanom veliko zdravja, vedrega razpoloženja in osebne sreče ob praznovanju božiča, dneva samostojnosti in novega leta 2010.

Vstopimo v leto 2010 ponosno in z optimizmom, tako bodo naši skupni cilji lažje uresničljivi.

Območni odbor DeSUS Ptuj

Marija Ovčar, mestna svetnica, **Albin Pišek,** mestni svetnik

Slovenska nacionalna stranka želi vsem Ptujčankam in Ptujčanom vesel božič ter srečno in uspehov polno novo leto 2010.

Miroslav Letonja,
predsednik MO SNS Ptuj

Popravek in opravičilo

V članku z naslovom *Končana obnova ostrešja na OŠ dr. Ljudevita Pivka*, ki je bil objavljen v Ptujčanu, z dne 27. novembra 2009, na strani 5, je bil zapisan napačen znesek investicije. Zapisano je bilo

195.397,68 EUR, kar je narobe, moralo bi biti **159.397,68 EUR**. Za napako se opravičujemo.

Uredništvo

Kriza bo med ptujskimi podjetji lomastila vsaj še leto dni

V začetku novembra, ko je na povabilo Diners Cluba Slovenija nekdanji ameriški predsednik Bill Clinton predaval v Ljubljani, je spregovoril tudi o svetovni gospodarski krizi. Po njegovem mnenju sodobni svet pestijo tri glavne težave: nestabilnost, neenakopravnost in netrajnost. Mene pa je zanimalo, kaj o tej tematiki mislijo dr. Roman Glaser, mag. Vlasta Stojak, Miran Senčar, Danilo Toplek ter dr. Štefan Čelan.

Besedilo in foto: Staša Cafuta

Na vprašanje, ali je gospodarske krize konec, je Clinton odgovoril: »Da. Ne. Morda. V zadnjih dveh četrletjih smo zabeležili gospodarsko rast in v skladu z ekonomsko teorijo to pomeni, da je recesije konec. A teorija nič ne koristi ljudem, ki so izgubili službo, ne morejo prodati stanovanja, ne morejo šolati otrok ali dobiti kredita, zanje je recesija še vedno tu. Morda pa se nanaša na možnost kratkega začasnega popravka navzgor, kar smo v preteklem stoletju večkrat videli.«

Kako našeti Ptujčani odgovarjajo na vprašanje, ali je gospodarske krize konec, in kako ocenjujejo, da bodo tokovi na gospodarskem področju tekli naprej?

Miran Senčar, direktor strateškega razvoja Poslovne skupine Tenzor in predsednik Manager kluba Ptuj

Kriza bo med ptujskimi podjetji lomastila vsaj še leto dni

Čeprav se je kriza že močno dotaknila večine podjetij na Ptujskem, pa večina naših podjetnikov pričakuje njene najhujše posledice v začetku in sredi naslednjega leta. Največ naših podjetij spada med gradbenike, kovinskopredelovalno industrijo ali zaključna dela v gradbeništvu. Trenutno je najtežje gradbenikom, saj so se investicije skoraj popolnoma ustavile, pa tudi napoved za naslednje leto je še vedno zelo slaba. Spopadajo se z velikimi likvidnostnimi težavami, tudi zaradi nesprejemljivega vedenja bank na področju kreditiranja. Zaradi potrebe po finančnem toku sprejemajo dela

po izjemno nizkih cenah, kar pa vodi k finančnim težavam, ki jih bodo reševali na plečih podizvajalcev. Proizvodnja, ki je vezana na avtomobilsko industrijo (sedežne prevleke, aluminij, velik del ptujске kovinskopredelovalne industrije), je še vedno v krču, čeprav se ta industrija v zahodni Evropi, predvsem zaradi finančnih intervencij vlad, že rahlo pobira. V najtežjem položaju se bodo v začetku naslednjega leta znašla podjetja, ki izvajajo zaključna dela v gradbeništvu, saj se vedno pojavljajo kot podizvajalci gradbenikov, od katerih pa, predvsem zaradi prevzemov del za vsako ceno, ni pričakovati plačil, saj niti v času konjunktore niso redno plačevali izvajalcem ter s tem že takrat spravili v stečaj mnogo podjetij. V imenu Manager kluba Ptuj sem ob različnih priložnostih že večkrat zahteval od vlade in pristojnih ministrov, da interventno sprejme zakone prav za zaščito podizvajalcev v gradbeništvu.

Čeprav se kažejo znaki gospodarske rasti na zahodu, pa bo kriza med ptujskimi podjetji lomastila vsaj še leto dni. Take rasti gospodarstva, kot je bila v treh letih pred krizo, pa na žalost ni pričakovati prej kot v naslednjih desetih letih.

Dr. Roman Glaser, predsednik uprave in generalni direktor Perutnine Ptuj, d. d., in predsednik Štajerske gospodarske zbornice

Iskanje novih regijskih poslovnih virov

Seveda se negativne svetovne gospodarske razmere odražajo tudi v Sloveniji, še posebej zato, ker smo zaradi ekonomije obsega v veliki meri odvisni od tujih trgov. Kar 70 % ekonomij, s katerimi sodelujemo, je pod vplivom krize, kar poleg neposrednega zmanjšane sodelovanja povzroča še dodatne težave – zaostrene gospodarske razmere so namreč rezultirale tudi v izra-

zitem protekcionizmu domicilnih proizvajalcev in trgovcev.

Rešitev iz krize vidim predvsem v iskanju novih regijskih poslovnih virov ter v maksimalnem oblikovanju regijske, nacionalne in lokalne identitete, ki je bila tudi v času, ko ni bilo krize, premalo izpostavljena. Jasno pa je, da je poleg konceptualnih sprememb nujno potrebno omogočiti predvsem večjo dostopnost in nižjo ceno kapitala, saj bo v nasprotnem primeru kriza odmevala še dolgoročneje, kot bi.

Slovensko gospodarstvo pa je deležno še dodatnih ovir. Poslovneži smo namreč ujeti med nejasno gospodarsko politiko, ki jo še posebej v zadnjem času zamegljuje negativen odnos do podjetništva oziroma menedžmenta nasploh, enormne stroške dela, najvišje med novimi članicami EU, in posledično tudi zmanjšano storilnostjo. Takšno izhodišče je slaba popotnica za učinkovito delovanje na trgu, zato bo potrebno jasneje definirati tudi vrednote, ki so danes napačne ali pa jih sploh ni.

Mag. Danilo Toplek, predsednik uprave Talum, d. d.

Kam smo z zahtevo po nenehni rasti pripeljali ta svet

Na to vprašanje nikakor ni mo-

goče dati enoznačnega odgovora. Kriza ni enako močno prizadela vseh držav, panog gospodarstva in slojev ljudi. Kot se ni istočasno pričela, se tudi ne bo istočasno končala. Prepričan sem, da se zahodne ekonomije še dolgo ne bodo vrnile v takšen položaj, kot so bile pred pričetkom te krize. In prav je tako! Če bo to le malo pripomoglo k razmisleku o tem, kam smo z zahtevo po nenehni rasti pripeljali ta svet. Danes najbolj jadicujejo tisti, ki so z doktrino pohlepnega neoliberalističnega kapitalizma vse skupaj tudi povzročili. Žal pa ne bodo med najbolj prizadetimi!

Število brezposelnih	10/2008	10/2009	Razlika (%)
Območna služba Ptuj	2.904	4.664	60,6
Urad za delo Ptuj	2.321	3.621	56
Slovenija	62.621	94.591	51,1

Na novo prijavljeni v letu 2009, obdobje januar–oktober 2009: 5.507, kar je za 69,2 % več kot v enakem obdobju lani (3.254).
Vir: Urad za delo Ptuj

Dr. Štefan Čelan, župan MO Ptuj

Človeštvo stoji na pragu usodnih odločitev

Osebnostno ocenjujem, da je večina ukrepov in razmišljanj tistih, ki imajo vzvode in moč za povzročanje in reševanje kaotičnih situacij v primeru sedanje gospodarske in finančne krize, napačna. Iskanje rešitev znotraj obstoječe družbenoekonomske ureditve (neoliberalni kapitalizem) nas vodi v še večje katastrofe, ki se bodo na daljši rok pokazale v vedno hujši obliki. Žal še mnogi vedno verjamejo, da sta nenehna rast družbenega bruto produkta in Darwinistična tekmovalnost edina predpogoja za zagotavljanje

kakovostnega življenja. Po moji oceni stoji človeštvo na pragu usodnih odločitev, ki pa so povezane predvsem s spremembo etike. Potreben je pošten premislek o smislu našega življenja in bivanja. Prihaja tako imenovani čas spoštovanja nematerialnih razsežnosti življenja. Tak duhovno in s tem tudi materialno prenovljeni svet pa lahko zgradimo zgolj, če smo se vsak zase pripravljeno spremeniti. Vsi veliki misleci, modreci in voditelji nas lahko le spodbujajo k spremembam, vendar ne morejo narediti ničesar namesto nas. Izhod iz sedanje krize se torej ponuja s postopnim spreminjanjem vzorca sedanjih potrošniških navad in brezmejnega bogatenja ozkih družbenih elit. A si znamo predstavljati, kakšen prihranek bi se zgodil, če bi šest milijard ljudi v enem dnevu onesnažilo samo en deciliter vode manj, kot ga onesnaži danes? Ali je resnično potrebno igrati finančno krizo, če vemo, da je samo v evropskih finančnih oazah skoraj 9000 milijard evrov neobdavčenega denarja?

Mag. Vlasta Stojak, direktorica ptujske območne službe zavoda za zaposlovanje

Ne se preveč oklepaj pasivnih ukrepov – raznih pomoči

Kriza na finančnem trgu se z zamikom kaže na trgu delovne sile in posledično odpuščanju delavcev. Delodajalci so se najprej odzvali s tem, da delovnih razmerij za določen čas delavcem niso več podaljševali. V poglobljanju krize, ki je dobila v letu 2009 tudi večje razsežnosti, so delodajalci pričeli z opredeljevanjem in odpuščanjem presežnih delavcev, nekateri tudi s stečajem. Od 90. let nismo

vsak mesec prijavljali v evidenco brezposelnih oseb tako velikih skupin kot letos. Brezposelnost je vztrajno padala zadnjih 6 let. Leta 2007 smo bili območje z največjim upadom brezposelnosti v Sloveniji.

Ponujamo ukrepe za večjo zaposljivost oseb, vendar opažamo, da se brezposelni zelo počasi odločajo za tiste, ki bi jim dolgoročno prinesli največ priložnosti – to je npr. novo znanje ali nov poklic. Usposabljanja in izobraževanja, ki so na voljo, niso tako izkoriščena. Je pa veliko zanimanje za samozaposlitve, tudi zaradi subvencije, in upamo, da bo učinek v novih delovnih mestih na daljši rok.

Napovedi za naprej ne dajemo, ocenjujemo pa, da brezposelnost v letu 2010 še ne bo upadla. Menim, da je potrebno krizo izkoristiti za nove priložnosti in se ne preveč oklepaj pasivnih ukrepov – raznih pomoči. Te so le za premostitev, misliti je potrebno naprej. Podjetja, ki vlagajo v razvoj in osebe, ki so se pripravljene stalno učiti, imajo to priložnost. In takšnim so namenjeni naši aktivni ukrepi.

Spremembe v Ptujski kleti

Z 1,5 milijonov EUR vredno naložbo, od tega je 25 % sofinancirala EU, so v Ptujski kleti zaokrožili celoten proces donegovanja in zorenja vin Pullus.

Besedilo in foto: Staša Cafuta

V Ptujski kleti so 3. decembra slovesno otvorili tehnološko posodobljeno klet. »Nova oprema in tehnologija omogočata popoln nadzor donegovanja in zorenja vin, vse od sprejema grozdja do ustekleničenja. Zagotavljata nam, da v največji meri v steklenice ujamemo in napolnimo najboljše naravne lastnosti grozdja,« je razložil mag. Alojz Erlač, direktor Ptujске kleti. Enolog Bojan Kobal pa je na vprašanje, kaj natančno zajema prenova tehnološkega procesa, odgovoril: »Gre za celovito prenavo od prevzema grozdja do stekleničenja z možnostjo uravnavanja temperature

in inertno atmosfero v vsakem trenutku, od jagode do napolnjene steklenice. Nabavili smo pnevmatske stiskalnice za stiskanje v inertnih pogojih, maceratorje za reduktivno maceracijo belega grozdja, maceratorje za rdeče grozdje, nove posode za 500 tisoč litrov, ogrodje za zorenje v malih hrastovih sodčkih, žične zaboje za dozorevanje mirnih in penecih vin, vijačne črpalke.« Dr. Roman Glaser pa je zbranim med drugim povedal, da je naložba v izboljšanje tehnologije v Ptujski kleti osnova za svetovno konkurenčnost in ima izjemen izvozni potencial, sinteza piščanca in vina pa je kot poslovni

in gastronomski koncept osnova za dodatno rast v razumevanju zdravega načina življenja. »Za

doseganje teh ciljev so potrebna nenehna vlaganja, ki jih izvajamo načrtno in proaktivno.«

Novo opremo so otvorili predsednik uprave in generalni direktor Perutnine Ptuj dr. Roman Glaser, mag. Alojz Erlač, direktor Ptujске kleti, ter dr. Milan Pogačnik, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS.

Poslanski večer na Ptuju

Dr. Franci Križanič, minister za finance, je na poslanskem večeru povedal, da vlada ocenjuje, da sta državna proračuna za leti 2010 in 2011 razvojna za znanost in tehnologijo ter omogočata dvig konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

Besedilo in foto: **Tanja Brčić**

Poslanec Socialnih demokratov **Dejan Levanič** je v okviru poslanskega večera na Ptuju gostil ministra za finance dr. Francija Križaniča. Ob proračunih za leti 2010 in 2011, ki sta pripravljena na podlagi opredeljenih programskih prioritete in ciljev, so se na poslanskem večeru v Hotelu Primus na Ptuju dotaknili tudi drugih aktualnih vprašanj.

Dejan Levanič je izpostavil težavo ohranjanja delovnih mest v prihodnje, ki je bila z dosedanjimi protikriznimi ukrepi ves čas pod kontrolo, saj je bilo ohranjenih kar nekaj delovnih mest. Za zagotavljanje socialne varnosti je v proračunu za to leto zagotovljenih 1,4 milijarde evrov. Pomembno je tudi predvideno vlaganje v investicije, izpostavljen je razvoj tehnologije in znanosti, za Ptuj in okolico pa so pomembna tudi vlaganja v železniško infrastrukturo.

Državno spodbujanje razvoja v podjetjih je zelo pomembno. Obstajajo številni ukrepi, ki so dovoljena oblika državne pomoči. Slovenija jih je začela uvajati že z letošnjim rebalansom proračuna, v prihodnje jih bo še več.

Udeleženci poslanskega večera so v razpravi opozorili na nekatere probleme in hkrati izpostavili konkretne pobude.

Predsednik OOOZ Ptuj **Vladimir Janžekovič** in predsednik Manager kluba **Miran Senčar** sta povedala, da imajo obrtniki in podjetniki največ težav s plačilno nedisciplino, največkrat v primerih, ko jih mora plačati glavni izvajalec, pri katerih obrtniki in podjetniki delajo kot podizvajalci. Obrtno-podjetniška zbornica je že dala pobudo za spremembo zakona, ki bi omogočal, da bi izvajalec podizvajalcem – obrtnikom in podjetnikom opravljeno

Dejan Levanič, poslanec v Državnem zboru RS, in dr. Franci Križanič, minister za finance.

delo plačal neposredno. Minister je povedal, da je zadeva v parlamentarni razpravi in upa, da jo bo državni zbor tudi potrdil. Skrajšani so tudi vsi plačilni roki.

Mag. Danilo Toplek, predsednik uprave Taluma, je tudi opozoril na plačilno nedisciplino, povezano s tujino. Plačilni roki so od 180 dni naprej. Zavedati se moramo, da je plačilo podjetja, ki posluje s tujimi podjetji, odvisno od plačil iz tujine. **Dr. Štefan Čelan**, župan Mestne občine Ptuj, je izpostavil problem lokalnih skupnosti pri črpanju evropskega denarja, saj

niso zmožne zagotoviti lastnega deleža glede na strukturo proračuna, ki je v večini že vnaprej porazdeljen, s preostankom pa je težko delati čudeže. Ministru je postavil vprašanje, kako bo z uresničevanjem okoljevarstvenih zavez in zakaj za vrednost projektov, ki so ga občine dolžne izvesti, ne dajo poročila lokalnim skupnostim namesto bankam. S tem bi lažje dobile tudi zasebni kapital. Križanič je odgovoril, da je potrebno pripraviti garantno shemo, jo pravilno predstaviti in posredovati v državni zbor.

Na Ptuju odprli vrata novega salona kuhinj

Kljub ne ravno lahki sedanji gospodarski situaciji, ko gre marsikatero podjetje v stečaj in mnogi ostajajo brez zaposlitve, se tu in tam še zgodi kakšen pozitiven premik. Tako je podjetje Panles iz Rogaške Slatine na Ptuju v Belšakovi ulici odprlo salon kuhinj in s tem ponudilo nova delovna mesta.

Besedilo in foto: **Mateja Tomašič**

Panles je mlajše slovensko podjetje, ki proizvaja sodobne kuhinje. Imajo jasno načrtano vizijo, in sicer biti uspešen proizvajalec, ki proizvaja kuhinje za vsakega kupca, ki prislunke željam potrošnikov in se mu v popolnosti posveti pri snovanju kuhinje. Ob Ptuju, kjer so z od-

prtjem novega salona ponudili tudi nove možnosti za zaposlitev, imajo še salone v Rogaški Slatini, Velenju, Celju, Mariboru in Murski Soboti. Kuhinja je pomemben prostor v vsakem domu in še kako pomembno je pravilno svetovanje pri načrtovanju kuhinje, zato v podjetju posvečajo posebno po-

zornost usposabljanju prodajalcev, izredno pomembna. saj je njihova svetovalna vloga

Vodja salona Gregor Forštnarič poudarja, da je svetovalna vloga zaposlenih izredno pomembna.

Kako pomagati ob neurju?

Neurje po neurju!

Mag. Janez Merc

Mag. Janez Merc, vodja Urada župana in splošnih zadev na MO Ptuj.

Neurja se pojavljajo kot vse pogostejša človekova nesreča in zato predstavljajo izziv tako za prizadete kot za reševalne službe. Pri opredelitvi tega izziva pa ne moremo mimo pristojnosti oz. kompetenc.

Občani pričakujejo, da bodo gasilci vsemogočni. Mnogokrat to tudi drži, vendar preko praga tveganja ne more in ne sme nihče. Zato se lahko marsikje zgodi, da enota pride do odločitve, da bi bilo tveganje preveliko, če bi v tistem trenutku oz. na tistem objektu intervenirala. To ne pomeni odklonitve intervencije, ampak strokovno oceno ogroženosti objekta in lastnih sil, sredstev in nevarnosti, ki bi se lahko zgodile na poti zaščite in reševanja.

V dosedanjih intervencijah so bili primeri, ko gasilci niso intervenirali:

- zaradi starosti objektov: gasilci morajo pred vstopom na streho preveriti stanje ostrejša in kritine. Če ocenijo, da je ostrejšje zaradi starosti ali strokovne napake preveč nevarno za gasilski poseg in varnost gasilcev, potem do intervencije ne pride. Podobno je s kritino, če ta ni primerno varna, se intervencija ne izvrši.

Ker za osnovno varnost objekta odgovarja njegov lastnik, je prav, da se že danes zavedamo, kakšna je naša preventiva in pod kako varno streho delamo ali živimo. Naloga vodje intervencije je, da razen prizadetosti objekta oceni tudi stanje varnosti; - zaradi vrste strehe: marsikje se zgodi, da lastniki pri gradnji izbirajo mejne primere streh ali celo v nasprotju s predpisi. Tako imamo prestrme strehe ali strehe različnih oblik, ki ne omogočajo dovolj varnega dostopa in tudi naveze. V takih primerih se intervencija zaradi varnostnih dejavnikov ne izvrši;

- stopnje poškodovanosti objekta: gasilci pridejo do objekta, ki je tako poškodovan, da intervencija ni več možna. V tem primeru obstajata dva razloga za takšno oceno. Varnostni razlog je v tem, da ostanki objekta predstavljajo izjemno nevarnost in gasilci s svojo opremo ne morejo pristopiti. Tveganje bi bilo preveliko. V drugem primeru pa objekt ne dopušča možnosti uporabe zaščitnega materiala, ki ga gasilci uporabljajo. Folije na primer ni možno pritrditi, ker je odneslo celo strešno konstrukcijo. Tudi drugega materiala ni na razpolago ali vremenske razmere ne omogočajo, da bi se naredila začasna konstrukcija.

Posebno nevarnost predstavljajo opuščene zgradbe ali objekti, kjer ni urejeno lastništvo. Ti so ponavadi v slabem stanju in zato zelo nevarni za ukrepanje.

Nesodelovanje lastnika ali slabo sodelovanje lastnika, ki misli, da so gasilci dolžni delati tudi zanj, je lahko razlog za odločitev, da se intervencija ne izvede. Odnosi in vedenje ljudi so lahko tudi moteč faktor za intervencijo. Takšni lastniki s svojimi negativnimi reakcijami rušijo uspešnost gasilske enote. Ker so gasilci samo ljudje in to tisti, ki so pustili dom in družino, da bi pomagali drugim, ne morejo

slepo sprejemati vsega, kar jim okolje ponudi. Tudi pri gasilskem delu je pomembna motivacija, ki jo lahko takšni lastniki močno načnejo. Neodgovorno je svoje nedelo prenašati na druge in še to zabeliti s pikrimi izrazi. Gasilci niso krivi za nesrečo, še manj pa za slabo človeško komunikacijo. Za delo na strehi pa so lahko usodne tudi te negativne vibracije. Delo gasilcev bo uspešno, če bo motivirano z dobrim sodelovanjem vseh, tako prizadetih kot drugih dejavnikov.

Na znak alarma so gasilci dolžni priti do vsakega, ki kliče na pomoč, na lokaciji pa mora vodja intervencije oceniti vrsto dejavnikov, da bo njegova odločitev strokovno pravilna in za prizadete učinkovita. Med strokovno pravilnim in učinkovitim pa je prag tveganja, kajti načela varstva pri delu so v takšnem opravilu skoraj v celoti spregledana. Sprašujem se, koliko se vodje intervencije zavedajo svojih kompetenc. Tudi v intervenciji mora biti delo opravljeno strokovno, torej tudi varno.

Tematika se nanaša zraven gasilcev tudi na lastnike objektov kot na lokalno skupnost. Gasilci morajo zagotoviti: usposabljanje

za strokovno in varno delo na strehi, spremljanje zdravstvenih in psihofizičnih sposobnosti, nabavo ustrezne osebne zaščitne opreme, ustrezne opreme za zaščito in reševanje ter sredstev za začasno pokrivanje objektov.

Lastniki objektov pa morajo: zavarovati objekt, zagotoviti varnost objekta in dostopnost poti, narediti vse, kar je v njihovi moči, za zaščito in reševanje do prihoda reševalnih služb, sodelovati z reševalnimi službami za začasne ukrepe in sanirati objekt v prvotno stanje.

Lokalne skupnosti morajo zagotoviti: dovolj sredstev za osebno zaščito gasilcev (oblačila, obutev, rokavice ...), za dodatno izobraževanje, za nabavo ustreznega orodja in opreme za zaščito in reševanje (lestve, vrvi ...) in za začasno pokrivanje objektov (folije, purpen, late, žebli ...). Zunanje okoliščine za ukrepanje so ustrezne vremenske razmere.

Šele ko so izpolnjeni vsi opredeljeni pogoji, se intervencija lahko uspešno opravi. Neupoštevanje ali neizpolnjevanje pogojev pomeni povečanje tveganja oz. intervencija ne more biti uspešna.

Obvestilo o spremembi izvajanja gospodarskih javnih služb varstva okolja

Obveščamo vas, da bo v skladu z določili Odloka o koncesiji za opravljanje določenih lokalnih gospodarskih javnih služb (Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, št. 7/08) na območju Mestne občine Ptuj s 1. januarjem 2010 pričelo opravljati oskrbo s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov ter odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanje komunalnih

odpadkov občinsko podjetje Javne službe Ptuj, d. o. o., Ulica heroja Lacka 3, Ptuj. Prvič bodo računi po novem sistemu izdani za opravljene storitve v januarju 2010. Hkrati vas obveščamo, da bodo zaradi prenosa izvajanja dejavnosti preneseni nekateri osebni podatki uporabnikov teh storitev, pri čemer bo zagotovljeno njihovo varstvo skladno z veljavno zakonodajo.

Alen Hodnik

Lidija Majnik, prejemnica Čopove diplome

»Politika je v osnovi delati dobro za druge«

Prijetna sogovornica, uspešna ženska, mati dveh hčera, babica dveh vnukov, nekdanja ravnateljica knjižnice, poslanka, mestna svetnica, kulturnica. Vse to in še več je Lidija Majnik, predvsem pa je – kot se opiše sama – trmasta in vztrajna. Zveza bibliotekarskih društev Slovenije ji je minuli mesec zasluženno podelila Čopovo diplomu – najvišje priznanje za dosežke na področju bibliotekarstva.

Besedilo in foto: Bronja Habjanič

Knjižničarstvu ste zapisani že celo življenje. Tudi vpogled v vašo delovno knjižico z izjemo enega delodajalca – parlamenta pokaže, da ste vso svojo delovno dobo delali v ptujski knjižnici. Kako je potekala vaša delovna pot?

»Tako osnovno kot tudi srednjo šolo sem obiskovala na Ptuju, potem sem se vpisala na Pedagoško akademijo v Mariboru, kjer sem končala študij slovenščine in nemščine. V ptujski knjižnici sem začela delati, še preden sem diplomirala. Veliko sem študirala v prostorih tedanje knjižnice in nekega dne sem takratno ravnateljico knjižnice vprašala, če se bo sprostilo kakšno delovno mesto. Ko se je to zgodilo, sem takoj zagrabila priložnost in začela delati na ljudskem oddelku. To je bilo decembra 1974. leta, diplomirala pa sem prihodnje leto. Kasneje sem delala v izposoji na študijskem oddelku, leta 1983 sem postala ravnateljica. Na tem delovnem mestu sem vztrajala kar polnih 17 let, vse do izvolitve v državni zbor leta 2000.«

Vsa leta ste si vztrajno prizadevali, da bi knjižnica dobila ustrezne prostore, ki si jih kot ena izmed osrednjih kulturnih institucij na Ptuju tudi zasluži. Starejši bralci se verjetno še spomnijo, da so posamezni oddelki knjižnice dolga leta delovali na različnih lokacijah.

»V 17 letih smo si praktično 16 let prizadevali, da bi knjižnico preselili v druge prostore, saj so bili dotedanji zgoljčasna rešitev. Prostori so bili premajhni, neustrezni. Študijski oddelek se je 1969. leta selil iz dominikanskega

primorani preseliti prej, preden se je rekonstruirala cerkev. Sprva smo želeli novogradnjo, vendar ustrezne lokacije, kjer bi knjižnica stala, takrat nismo našli. Ena izmed možnih je bila lokacija, kjer danes stoji gasilski dom, a se nam je ta zdela preveč odmaknjena od središča. Potem smo dali pobudo za občinski samoprisevek, a pri tem nismo bili uspešni, saj se je ta denar namenil predvsem

zdravstvu in šolstvu, takrat pa smo s samoprisevkom gradili tudi Terme. Do ideje, da bi knjižnico locirali v stavbi Malega gradu, je potem prišlo zelo hitro. Ta ideja mi je bila tudi takoj zelo blizu. Ko smo iskali ustrezne stavbe, smo razmišljali tudi o grajski žitnici, vendar je žitnica za bralce bila spet nekoliko odmaknjena. Potrebno bi se bilo povzpeti na hrib, kar pa bi zagotovo največ težav povzročalo starejšim uporabnikom. Mali grad je medtem že bil razglašen za kulturni spomenik, ki pa je propadal, saj so bila v njem stanovanja slabe kakovosti. V njih je živelo petnajst strank. Spomnim se, ko sva s takratno predsednico

kulturne skupnosti Natašo Petrovič šli na Stanovanjsko skupnost povedat kolegu, danes že pokojnemu Zvonetu Mastenu, da bi knjižnico radi preselili v Mali grad, in se je ta zgrozil. A kot je dejal župan na nedavnem sprejemu ob podelitvi Čopove diplome, sem bila zmeraj trmasta, sama pa bi dodala, da je bila to pozitivna trma. Trdno sem verjela, da lahko s tem projektom uspemo. V zgodnjih osemdesetih letih smo dejansko začeli s pripravo projekta. Uspelo mi je, ko sem vsakokrat znova prepričevala tiste, ki odločajo, da si Ptuj zasluži lepo knjižnico. Izredno sem vesela, da se je naša knjižnica

znašla v knjigi »Odperta vrata«, ki smo jo izdali ob predsedovanju Slovenije Evropski uniji in kjer so predstavljene najlepše knjižnične zgradbe v Sloveniji. Znašli smo se na svetovnem spletu, ki predstavlja najlepše knjižnične zgradbe v Evropi, in smo ena izmed šestih slovenskih knjižnic, ki jo najdemo na tem portalu. Posebnost teh predstavitev je, da se na portalu predstavljajo tiste knjižnice, ki so vpete v okolje, in ideja, da mora Ptuj kot najstarejše mesto imeti knjižnico v starejši, zgodovinski stavbi, je bila očitno dobra. Hkrati smo pred propadom rešili spomenik kulturne dediščine in knjižnici zagotovili ustrezne prostore. Po preselitvi je znašal vložek v obnovo in preselitev 4 milijone evrov, kar je za nekaj manj kot 3.000 m² in za kulturni spomenik sorazmerno majhen denar. Uporabniki in obiskovalci knjižnice se v njej dobro počutijo, res sem vesela in ponosna na stavbo Malega gradu.«

Kakšen status ima knjižnica?

»Uraden naziv se glasi Osrednja območna knjižnica. Pokriva vseh šestnajst občin, ki so nastale na Ptujskem, z domoznansko dejavnostjo, matično in razvojno službo, pa tudi knjižnico v Ormožu. V celoti pokrivamo okrog 80.000 prebivalcev, z domoznanstvom pokrivamo tudi celotne Slovenske gorice, Haloze in Ptujsko polje. Smo ena večjih knjižnic. Naš temeljni fond šteje preko 300.000 enot, letno nas obišče okrog 150.000 bralcev, beležimo nekaj manj kot 700.000 transakcij. Skratka, smo ustanova, ki jo dnevno obišče izredno veliko tako Ptujčanov bralcev kot tudi turistov. Odkar je na spletu, se je obisk individualnih tujcev še povečal, in v kratkem bomo morali namestiti table z osnovnimi podatki v tujih jezikih, da nas bodo še lažje našli. Čeprav je res, da Malega gradu na Ptuju praktično ne moreš spregledati. Kot zanimivost naj povem, da je ostrejšje iz leta 1766 in je še originalno, kar daje stavbi še poseben čar.«

»Kot je dejal župan na sprejemu ob podelitvi Čopove diplome, sem bila zmeraj trmasta, sama pa bi dodala, da je bila to pozitivna trma. Trdno sem verjela, da lahko s tem projektom uspemo.«

v minoritski samostan, sprva v eno krilo samostana, potem ko se je šola s prilagojenim programom izselila, smo dobili še ostale trakte, tako da smo zasedli celotno drugo nadstropje, ampak stavba za našo dejavnost ni bila primerna. Bila je premajhna, z depoji smo ogrožali statiko minoritskega samostana. Najprej je bila na Ptuju sprejeta odločitev o Centru humanističnih dejavnosti, kasneje pa projekt t. i. Ptujске trojke, ki je zajemal rekonstrukcijo minoritske cerkve, preselitev pošte in preselitev knjižnice. Vse naj bi se seveda zgodilo postopoma, vsekakor pa smo knjižnico bili

Kako pa se knjižnica financira? Ali sredstva zanjo prispevajo vse nekdanje ptujske občine?

»Pri financiranju knjižnice imamo kar nekaj težav. Del občin je soustanoviteljic, del je pogodbenic. Pri delitveni bilanci se je naredil razrez, koliko odstotkov odpade na posamezno občino. Danes levji delež financiranja odpade na Mestno občino Ptuj. Stavba stoji tukaj, tukaj je tudi največ prebivalcev, a problem nastane pri tistih občinah, ki svojih obveznosti ne izpolnjujejo. Ustreznih vzvodov, ki bi rešili zagato, pa žal ni. Rešitev bi bila v samostojni regiji in ta bi potem v celoti prevzela financiranje knjižnične dejavnosti, saj je dogovarjanje s 16 ustanoviteljicami in pogodbenicami velikokrat Sizifovo delo. Ko sem bila poslanka v Državnem zboru, je bil eden izmed prvih zakonov, ki sem ga pokrivala, ravno Zakon o knjižničarstvu. Na srečo sta bili v parlamentu tedaj še dve bivši ravnateljici knjižnic, s katerima sem se poznala že od prej, in združile smo moči. Sama sem vztrajala, da v zakon vnesemo varovalko, da v primeru, da posamezna občina dejavnosti knjižnice ne financira, to stori država za njen račun. Knjižnica v tem primeru ne toži občine, pač pa sporoči Inšpektoratu na Ministrstvu za kulturo, da ima težave s financiranjem. Inšpektorat sproži ustrezne postopke na vladi, ta pa sprejme sklep, da občini, ki ne izpolnjuje svojih obvez iz finančne izravnave, odvzame sredstva in jih neposredno nakaže knjižnici. Vendar pa Zakon o knjižničarstvu kasneje ni bil usklajen z Zakonom o lokalni samoupravi in Zakonom o financiranju občin. Ker gre po tolmačenju za nadrejene zakone, ta člen v praksi ni nikoli zaživel.«

Kmalu po otvoritvi Malega gradu in po vseh prizadevanjih za obnovo, ste, ne da bi zasluženo uživali v sadovih svojega dela, odšli v Ljubljano. Kako ste se takrat počutili?

»Odkrito povedano – vsi okrog mene so bili veseli, da nam je takrat uspelo uresničiti tako obsežen in zahteven projekt, jaz pa sem v sebi jokala. Projekt je trajal skoraj sedemnajst let, knjižnica v Malem gradu je praktično moj

otrok, sodelovala sem z vsemi projektanti in opremljevalci, veliko smo se pogovarjali, se med seboj spoprijateljili. Projektanti so vedeli, da imamo radi to stavbo in da bi radi Ptuj in Ptujčanom

vključila v SZLD – Socialistično zvezo. Organizirali smo pohod po poteh Olge Meglič, različna praznovanja ob krajevem prazniku, ob osmem marcu, obdarovali smo starejše občane, organizirali dedka

ni potrebno bati. Če bi hodili z odprtimi očmi, bi videli, da se je v minulih letih naredilo ogromno, da veliko vlagamo v šole, vrtce, infrastrukturo. Zavedamo se, da je še kar nekaj črnih lukenj, a

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije podeljuje Čopovo diplomu kot posebno strokovno in društveno priznanje za izjemne uspehe na bibliotekarskem področju, ki so širšega kulturnega oziroma družbenega pomena in prispevajo k napredku bibliotekarske teorije in prakse ter za prizadevno delo v okviru posameznih bibliotekarskih društev ali njihove zveze.

Čopove diplome so se začele podeljevati leta 1967. 1969. leta sta bili podeljeni dve in dobila sta jih Ptujčana – Drago Hasl in Milojka Alič. Leta 1997 jo je na predlog Lidije Majnik dobil Jakob Emeršič, leta 2003 je mariborsko Društvo bibliotekarjev predlagalo Liljano Klemenčič, Lidija Majnik je peta prejemnica, predlagal jo je sedanji direktor mag. Matjaž Neudauer.

ponudili prostore, na katere bodo ponosni. In ker je bil, kot rečeno, to neke vrste moj otrok, mi ni bilo vseeno, da odhajam. Deset let sem hodila po gradbišču s čelado, v debelih čevljih, pazila na žeblje, spremljala posamezne faze, tendensko sodelovala na operativnih sestankih, se tudi prerekala z Zavodom za spomeniško varstvo. In končno, ko smo vse to rešili in knjižnico odprli, sem dobila informacijo, da sem izvoljena v Državni zbor. Po prvem šoku sem seveda stvari sprejela takšne, kot so, in danes lahko rečem, da mi nikakor ni žal. Štiri leta delati v parlamentu je velika izkušnja, za katero sem volivkam in volivcem hvaležna še danes. Ko spremljam delo sedanjega Državnega zbora, pa moram reči, da me je velikokrat sram. V mojem mandatu, v letih 2000–2004, smo imeli par ekscesov pri posameznih poslancih, vendar je to, kar se dogaja danes, katastrofa. Imam občutek, da se ne besede ne metode in ne način komuniciranja sploh več ne izbirajo. Nivo razprav je pod vsako kritiko. Veliko je takih, ki mečejo zelo slabo luč na zakonodajni hram. Poslanec je javna oseba, je izpostavljen in mora biti zgled ostalim, tako v svojih besedah kot tudi dejanjih, tako v javnem nastopanju kot v zasebnem življenju. Politika je v osnovi delati dobro za druge.«

Kdaj ste se začeli spogledovati s politiko?

»Zelo zgodaj, še v prejšnjem sistemu. Vzgojena sem bila tako, da zmeraj pomagam drugim. Že takoj, ko sem se zaposlila, sem se

Mraza za najmlajše ipd. Bila sem tudi članica Zveze komunistov. Ko sem bila sprejeta, še nisem bila stara 18 let. Doma so mi to sprva branili, češ da je to korak, ki ga narediš, ko si odrasel. A ker sem bila povabljenka, sem trmasta, kot sem, vstopila v ZK in sem bila članica do prvih večstrankarskih volitev konec osemdesetih let, ko sem se z ZK razšla. Po premoru dveh let sem vstopila v LDS, katere članica sem še danes, kljub temu da je stranko zapustilo kar nekaj vidnih članov. V LDS vztrajam, ker vanjo verjamem in ker verjamem v njen program.«

Prihodnje leto so lokalne volitve, za vas osebno pa se zaključuje tudi pomembno obdobje vašega življenja. Ostajate v politiki?

»Res je. V prihodnjem letu se mi končuje dolgo obdobje mojega življenja. Nameravam se upokojiti in tega se zelo veselim. Ne bom si podaljšala delovnih obveznosti, saj moramo starejši prostor prepustiti mladim. Verjamem, da bom kot upokojenka imela več časa tako za svoje hobije kot za dobrodelnost v okviru kluba Soroptimist in za politiko. Zagotovo bom na lokalnih volitvah sodelovala. Želim si, da bi moja stranka dosegla dober rezultat. Vsake volitve so nepredvidljive in velikokrat odločajo podrobnosti in malenkosti. Če bodo občanke in občani presodili, da je bila naša politika dobra, da smo skupaj z županom kot ekipa uspeli narediti nekaj za Ptuj, da se razvija in da to opažajo predvsem tisti, ki sem prihajajo redko, mi sami pa žal ne, potem se nam

vsega se čez noč enostavno ne da postoriti. Če pa pomislimo, da smo v kratkem času vsem šolam uspeli zagotoviti pogoje za devletko, da gradimo drugo športno dvorano pri Osnovni šoli Ljudski vrt, da se premikajo stvari tudi na področju infrastrukture, da nam veliko tujcev zavida Puhov most, prometno urejenost s krožišči in obvoznicami, smo vendarle na pravi poti. V kolikor bodo prevladale demagogija ali prazne obljube, potem rezultat ne bo tako dober. Vendar trdno verjamem, da so Ptujčanke in Ptujčani zreli in ozaveščeni volivci, ki bodo znali presoditi, kaj so prazne in kaj uresničene obljube.«

Kje ob obilici dela najdete čas zase, za družino, za vnuke?

»Preprosto vzamem si ga. Moram reči, da me vnuka izredno razveseljujeta, in upam, da jih bo še kaj. Zelo rada vrtinarim, imam veliko rož in to me sprošča – ko sadim, okopavam in gledam, kdaj bo kaj zacvetelo, in se potem jezim na voluharje in miši, ki mi kaj izmaknejo. Prvi vnuk je jeseni začel obiskovati šolo, mlajši je star štiri leta. Ponavadi jemo vsi skupaj enkrat na teden in njihove družbe bom še bolj vesela prihodnje leto, ko bom že v pokoju, in takrat bom več časa preživela tudi z njimi.«

Mestno gledališče Ptuj ob pomoči partnerjev ustvarja presežke

Letošnja sezona je v Mestnem gledališču Ptuj bogata kot še nikoli. Kljub splošni krizi, ki se čuti tako v gospodarstvu kot tudi v kulturnem prostoru, jim uspeva ob pomoči partnerjev iz gospodarstva, med katerimi je tudi največje ptujsko podjetje Perutnina Ptuj, ustvarjati presežke na vseh področjih.

Besedilo in foto: **Bronja Habjanič**

V letošnji sezoni imajo v repertoarju kar šest lastnih premier, v tem mesecu vrata odpira likovna galerija, pričelo se je delo v Gledališkem studiu, Akademija MgP pa ob nedeljah budi novega duha tega mesta in nudi izvrstna humanistična predavanja. Pomembno je, da se je gledališče ponovno odprlo mestu Ptuj in usmerilo svojo dejavnost predvsem na zadovoljevanje potreb mesta in njegovih prebivalcev. »Čuti se, da so Ptujčani prepoznali naš trud, se pričeli vračati v gledališče in ga ponovno sprejemati za svojega – tako prebivalci kot tudi gospodarstvo, ki se spet aktivno vključuje v naše delo, nas podpira in sodeluje pri pripravi in izvedbi projektov. Naš partner je tudi Ptuj-ska klet in žlahtna vina Pullus, ki so stalni spremljevalec družabnih dogodkov,« je sodelovanja vesel direktor **Peter Srpčič**.

SKUP bogat kot še nikoli

Mestno gledališče Ptuj že vse od leta 2002 gradi zgodbo Slovenskega festivala komornega gledališča – SKUP, ki je naravna posledica afirmacije gledališč manjših formatov na prelomu tisočletja in ki je uspelo preseči nekdanje okvire eksperimentalnega, spremljevalnega in začetniškega. Mestno gledališče Ptuj je s svojim majhnim, a klasičnim odrom in avditorijem idealen prostor za izvajanje kot tudi pregled te produkcije.

V času od 23. novembra do 5. decembra je Ptuj za skoraj dva tedna postal slovenska gledališka prestolnica, saj so se na odru gledališča iz večera v večer vrstile najboljše predstave preteklega leta. »Spet smo dvignili zaveso našega odra nad velikimi predstavami, velikimi prav v načinu nagovarjanja gledalca, saj ni ga

intimnejšega stika med gledalcem in igralci, kot prav pri komornih predstavah, v katerih si zremo iz oči v oči, v katerih res dihamo isti zrak, čutimo drug drugega prisotnost v tem majhnem prostoru. A čeprav je prostor majhen, so predstave, ki zaživijo v njem, velike. Veliki so igralci, ki v njih nastopajo, so delo velikih umetnikov režije, scenografije, dramaturgije, glasbe, kostumografije, koreografije ... So najboljše, kar je v tem intimnem gledališču komornih odrov nastalo v preteklem letu v slovenskem gledališkem prostoru,« je v času trajanja festivala povedal Srpčič.

Kljub splošni krizi, ki se čuti vsepovsod, je bil SKUP '09 bogat kot še nikoli. Pa ne v razsipnem razkošju banketov in zunanega blišča, pač pa v gledališkem, umetniškem smislu. Prvič so namreč sodelovala prav vsa gledališča, ki v tem prostoru kaj pomenijo, in to je največje priznanje delu ptujskega gledališča in dobra spodbuda za naprej. Letošnji Slovenski festival komornega gledališča so v vsakem pogledu zaznamovali presežki. Obisk je bil rekorden, rekordno pa je bilo tudi število predstav. Iz večera v večer so lahko gledalci spremljali in ocenjevali umetnine, ki so jih nagovarjale z odrskih desk, prav tako budno jih je spremljala strokovna komisija v zasedbi predsednika **Janeza Bermeža**, dramskega igralca, dobitnika Borštnikovega prstana, ter članic **Branke Bezeljak**, gledališke pedagoginje, in **Mojce Kreft**, teatrologinje in dramaturginje.

Nagrajenci festivala SKUP '09

Strokovna žirija je podelila šest nagrad. Po mnenju strokovne ko-

Iz predstave *Bostonska naveza*, najboljše predstave SKUP-a po mnenju strokovne komisije (Nataša Barbara Gračner in Silva Čušin).

misije je bila najboljša komorna uprizoritev predstava v izvedbi SNG Drama Ljubljana *Bostonska naveza* v režiji **Borisa Cavazze**. »*Bostonska naveza* je uprizoritev komornega gledališkega izraza, ki v minimalistični meščanski scenski prostor prelije zgodbe treh žensk, njihovo medsebojno soodvisnost, ujetost v svet in položaj socialnega statusa, ki mu vse tri ženske pripadajo z različnimi ujetostmi in svobodami; ne oziraje se na ljubezen med ženskama ali med žensko in moškim, je tudi ta odnos izraz absolutne pripadnosti spolu, ljubezni, ki je prikazana v razplatenih igralskih interpretacijah in predstavlja možnost za vrhunsko igralsko izpoved. Režiser Boris Cavazza je ustvaril viktorijansko atmosfero v območju scenskega prizorišča in detajlni

vpogled v duševnost in nagnjenja mametovskega ženskega sveta v precioznem, humornem in krutem svetu njihovega obstajanja in ljubezenskih ter družbenih odločitev. Protagonistke igre *Bostonske naveze* Silva Čušin, Nataša Barbara Gračner in Maša Derganc pa so odigrale konverzijsko in igralsko izčiščen, tudi metaforičen svet bostonsko-mametovske naveze,« je v obrazložitvi zapisala strokovna komisija.

Najbolj cenjena je nedvomno nagrada občinstva, ki je letos odšla v Kranj. Prejelo jo je Prešernovo gledališče Kranj za predstavo *Prečkanje avtoceste* ali *Zgodba o zlati ribici* režiserke **Andreje Kovač**, v kateri so igrali **Peter Musevski**, **Vesna Slapar**, **Branko Jordan** in **Igor Štamulak**.

Idejna zasnova organizacijskega smisla EPK 2012

V organizacijskem smislu Evropska prestolnica kulture 2012 – Ptuj partner pomeni mobilizacijo mesta kot tudi regije, kar je pogoj za realizacijo ciljev, ki tvorijo prioritarno listo projektov. Za prepoznavnost bodo odločilni predvsem pristopi k projektom, med katerimi bi želel poudariti način delovanja, ki mora biti medgeneracijski, kajti le kot tak lahko daje naravno in življenjsko namembnost vsebinam. Nadalje moramo projekte zavsnovati tako, da bodo mesto Ptuj integrirali v zavest Slovencev. Predvsem pa je bistvena usmerjenost k harmoniji umetnosti in kapitala kot k cilju, ki je nujno potreben za vzpostavitev ravnovesja ustvarjalnosti v našem okolju.

Franc Mlakar

Ideja mobilizacije temelji na misli, da je kultura vse, kar ljudje počnemo, da kultura ni zgolj umetniško ustvarjanje. Zato bodo v projekte za Evropsko prestolnico kulture 2012 vključeni gospodarstvo, zdravstvo, šport, mediji in vse druge dejavnosti.

Sam koncept treh štirikotnikov (v horizontalni ravni) je izredno preprosto in jasno deli organizacijsko odgovornost, nosilnost posameznih projektov in nosilcev le-teh.

Največji štirikotnik pomeni neposredno odgovornost samega koordinacijskega vodstva, ki deluje pod mojim okriljem. Obojestranska puščica pa pomeni, da imamo pri teh projektih možnost integracije znanja iz štirikotnikov levo in desno, pri čemer bo vodstvo spodbudilo k sodelovanju tiste, ki bodo za določen projekt najbolj primerni. Na tem mestu se ponuja sklep, da bomo s pričetkom realizacije projektov v organizacijsko ekipo aktivirali po enega strokovnjaka iz velikih zavodov, ki bodo povečini na razpolago za uresničitev zadanih organizacijskih in vsebinskih ciljev.

Štirikotnika levo in desno pripadata zavodom in tako imenovanim družbenim dejavnostim na eni in pa gospodarskim dejavnostim na drugi strani. Pričakuje se samoiniciativnost, nosilnost in inovativnost sodelujočih v navezavi s koordinatorji, če je to potrebno. In tukaj vidim bistvo mobilizacije ali sprožanja kreativnega in samoiniciativnega duha mesta, ki zagotovo obstaja, je pa morda preveč raztresen in ne služi mestu kot bi lahko. Skozi to organizacijsko

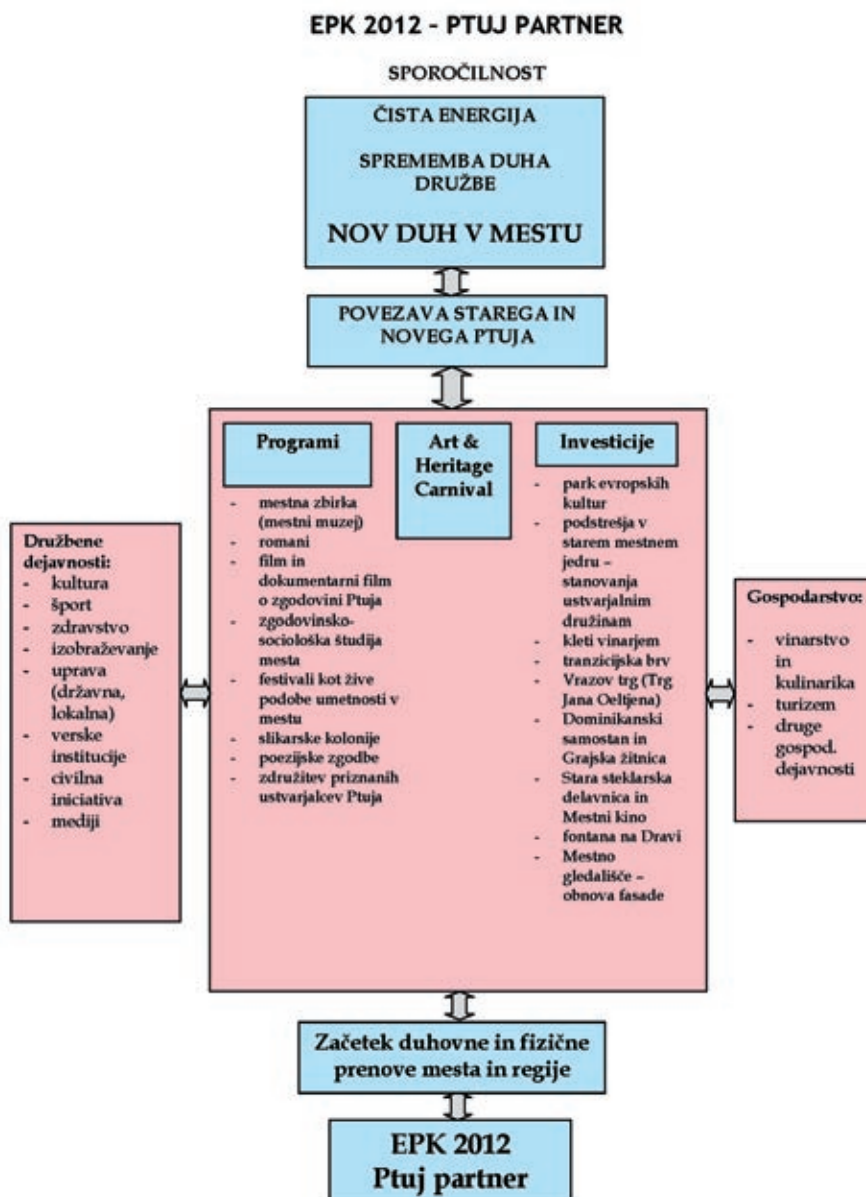
mrežo bo to omogočeno na zelo preprosto, a upam, da učinkovit način.

Vsebinska podpora mestu

Ko skozi svoja uvodna razmišljanja poskušam razložiti, kaj pomeni nov duh v mestu, seveda ne morem mimo nujnega pogoja za pristop k tej spremembi v našem mestu, ki nas bo postavila na pot duhovne preнове mesta. To je povezava starega in novega Ptujja, tudi sprava starega in novega Ptujja. Gledano iz drugega zornega kota to pomeni, da so bili tako tisti, ki so na Ptujju živeli tudi pred drugo svetovno vojno, enako kot mi, ki danes živimo v tem mestu, Ptujčani. Četudi je torej bil Tito naš predsednik, je bila naša cesarica tudi Marija Terezija in drugi avstro-ogrski cesarji. Skratka,

uravnoteženje zgodovine je tisto, kar to mesto potrebuje, da bo lahko stopilo v novo in realnejše obdobje. Če strnem misel: čista energija – sprememba duha družbe v mestu – povezava starega in novega Ptujja (zgodovinsko uravnoteženje) – izvedba vsebin EPK 2012 na osnovi te sporočilnosti.

Razmišljanje *Kaj pa so tiste vsebine, s katerimi bo mesto lahko krenilo v predlagano smer*, me je pripeljalo do ideje o mobilizaciji ter povezavi mesta in okolice s svojimi razpoložljivimi potenciali materialne in nematerialne kulturne in druge dediščine. Seveda, da bomo lahko vsaj nekaj tega, kar nam je na razpolago, obdelali in

uravnovežili, bomo potrebovali tudi tuje strokovnjake, ki bodo, realno gledano, nas in naše prednike zaradi objektivnosti najverjetneje preučili najboljše.

Nadalje želim predstaviti vsebine, za katere neposredno odgovarja koordinacijska ekipa Evropske prestolnice kulture 2012 – Ptuj partner. Omenim naj, da je za ostale rok za oddajo osnutkov, predlogov in idej še vedno v teku.

V velikem štirikotniku imamo tri sklope, kot osrednja zgodba nastopa Art&Heritage Carnival, s katerim se bo mesto predstavilo v skupnem programu z ostalimi partnerskimi mesti. Dopolnjujejo jo programi (mehki oziroma soft projekti) in investicije (trdi oziroma hard projekti), ki na sebi nosijo konkretne cilje za doseg in izvajanje sporočilnosti projekta.

Programi - mehki projekti

Romani

Seveda se sprememba razmišljanja v nekem okolju ne da doseči samo z izgradnjo »nebotičnikov«, ampak mora biti ta izgradnja pogojena tudi z duhovno potrebo po njej.

Razmišljanja, kaj so tiste vsebine znotraj projekta Evropska prestolnica kulture 2012, ki bodo povzročile to kulturno duhovno vretje, so pripeljala do naslednjih zamisli.

Ptuj skozi svojo zgodovino ne premore pravega zgodovinskega romana oziroma romana, ki bi imel vpliv na okolje in ga hkrati prenašal v širši kulturni prostor, zato smo se odločili, da vzpodbudimo slovenske pisatelje k razmišljanju in pisanju za in o našem mestu. Pisateljova beseda ima nevsiljiv vpliv na naše razmišljanje o sebi in okolju, v katerem živimo, ter pripomore k realnejšemu dojetanju teh vsebin.

Dokumentarni film o zgodovini Ptuja

Tudi filmi in dokumentarni filmi imajo podoben vpliv na naša razmišljanja kot pisana beseda. Ne le da nas podučijo, obogatijo nas in poglobijo naše razmišljanje o določenem dogajanju.

Mestna zbirka (mestni muzej) oziroma njena odsotnost je zagotovo pomanjkljivost našega mesta. Iz zbirke o zgodovini mesta bi

šele morale izhajati vse ostale specializirane razstave in zbirke. Tak muzej ponavadi odgovarja na vprašanja, od kot prihajamo, kje smo in kam bi naj bi šli, ter je po mojem globokem prepričanju nepogrešljiva vsebina vsakega mesta, ki je nase ponosno in ve, kaj hoče. Hkrati pa v našem primeru uravnoveženje zgodovinskih dejstev predstavlja nujno in potrebno podlago za razvoj našega mesta.

Zgodovinsko-sociološka študija mesta, ki bi jo izvedli preko mednarodnih simpozijev srednjeevropskega prostora bo pripomogla k realnejši podobi mesta skozi zgodovino. Hkrati pa bodo rezultati take študije dobra podlaga za vsa ključna dogajanja in poteze, ki bi jih mesto v bodočnosti lahko naredilo.

Festivali kot žive podobe umetnosti v mestu – seveda so festivalska dogajanja v mestu tista, skozi katere se lahko izražajo umetniki iz različnih področij in dajejo mestu šarm kulturne prestolnice, saj so na najbolj neposreden način vpeta v živ prostor. Tako vidim na tem mestu slikarske kolonije, razstave, koncerte, poezijske performanse, dramske igre, filme, fotografske delavnice in druge oblike umetniškega ustvarjanja.

Investicije - trdi projekti

Ti so logično nadaljevanje prej omenjenih vsebin in sporočilnosti samega projekta.

Park evropskih kultur je simbolično poimenovanje za ureditev starega mestnega pokopališča, ki ga skušamo obnoviti že nekaj let, pa po mnenju mnogih v tem mestu nismo najbolj uspešni. Ta posvečen prostor potrebuje celovito rešitev in je lahko začetek simboličnega povezovanja starega in novega Ptuja v harmoniji in nek nov skupen začetek v prihodnost. Zagotovo pa je naziv »evropski« pravilen, če namreč samo bežno pogledamo po napisih na spomenikih, opazimo številne evropske ali vsaj srednjeevropske nazive, kar ponovno dokazuje, kako evropsko mesto je pravzaprav Ptuj bil v preteklosti.

Podstrešja v starem mestnem jedru so najbolj mrtev kapital našega starega mestnega jedra in mesta nasploh. Zato predlagamo, da jih preko mednarodnega razpisa

ponudimo mladim intelektualnim oziroma ustvarjalnim družinam.

Kleti v starem mestnem jedru vinarjem iz Slovenskih goric in Haloz. Ptuj je mesto, ki se je v veliki meri razvijalo zaradi vina in trgovine z njim. V zadnjih letih se je v prostoru zgoraj omenjenih regij pojavilo nekaj zelo dobrih vinarjev, ki pa nimajo pravega središča za trženje. S selitvijo v ptujске kleti bi to vlogo spet lahko vrnili našemu mestu.

Brv na mestu, kjer je stal star rimski most, bi povezovala levi in desni breg Drave in skupaj s fontano naznanjala prehod v novo obdobje. Hkrati pa bi povezovala terme, staro mestno jedro in severni del Ptuja (spalno naselje) in omogočila večjo pretočnost in oživitve skupnega prostora.

Fontana sredi Drave med obema mostova za pešce, pod sončnim parkom. Mesto nima prave fontane, ki bi simbolizirala urbano življenje in svež duh v nekem okolju, hkrati pa bi doprinesla dodatek našega časa k mestni veduti in nastopila kot protiutež naši minljivosti.

Dominikanski samostan in grajska žitnica – rešitev vprašanja obnove, ki se je rodila skozi razmišljanja, kam umestiti mestno koncertno in nasploh slavnostno dvorano. Ideja o dvorani, ki se je razvijala od novogradnje na Potrčevi do preureditve grajske žitnice in je na koncu pristala v dominikanskem samostanu kot tista prava in za vse zainteresirane strani v okolju sprejemljiva rešitev. To pomeni selitev arheološkega muzeja iz dominikanca v grajsko žitnico, kjer še vedno ostaja prostor za etnološko zbirko in morda kdaj tudi operno-baletno akademijo.

V dominikanskem samostanu bo v cerkveni ladji tako nastala kongresno koncertna dvorana s približno 800 sedeži, ki jo bo nadgrajeval letno-zimski prireditveni prostor na dvorišču samostana. Tudi mestna zbirka bi lahko dobila svoje mesto v tem kompleksu, z malo domišljije morebiti tudi letni prireditveni prostor kot podaljšek sončnega parka na reko Dravo z okrog 2000 sedeži. Rešitev je po strinjanju mnogih najbolj ustrežna. Z enakimi finančnimi sredstvi bomo namreč lahko uredili dva zelo pomembna ptujska zgodovinska objekta in tudi njima dali primerne vsebine.

Obnova Vrazovega trga z namenom pokazati, kakšna naj bo pot obnove starega mestnega jedra. Tudi zato, ker mesto nima denarnih sredstev za obnovo celotnega starega mestnega jedra. Prav tako z obnovo tega trga ne bi naredili tako korenitega posega v mestno jedro.

Trgu pa bi hkrati lahko dodali še eno simboliko s preimenovanjem v trg nekoga, ki bi ga začutili kot vezni člen med starim in novim Ptujem. Moje razmišljanje o taki osebi me pripelje do imena **Jan Oltjen**. Bil je slikar, umetnik, ki je na Ptuj prišel 1910. leta iz severa Nemčije, poročil se je namreč z domačinko **Elso Kasimir**. Ob prvem stiku z mestom je vzljubil Ptuj in izjavil, iz mojega vidika zgodovinski rek »*Tri stvari v življenju sem imel rad: Elzo, Ptuj in Haloze*«. Kljub temu da mu je soproga med drugo svetovno vojno umrla, je ostal v našem mestu, čeprav so ga zaprli in mučili v taborišču v Kidričevem in nikoli ni dobil jugoslovanskega državljanstva. Umrli je v starosti 84 let leta 1968 na robu Ptuja, v hiški 100 metrov od soproginega grobu. Zgodba, ki je lahko filmska in tudi resnična obenem.

Mestni kino in Steklarska delavnica bi postala ob ustrezni obnovi center mladih ali center alternativnih umetnosti oziroma urbanih kultur, ki ne sodijo pod okrilje drugih institucij.

Na koncu naj vendarle opomnim vse, ki boste ta prispevek prebrali, da govorimo le o idejnih zasnovah. Zato vas pozivam, da se s svojimi pripombami ali željo po sodelovanju v projektu Evropska prestolnica 2012 – Ptuj partner z lastnimi idejami oglasite in nas obvestite o vaši nameri. Veseli bomo vaših pobud in zagotovo bomo podprli tisto, kar bo izvedeno in osmišljeno z opisno sporočilnostjo. Naj svoje pisanje zaključim z mislijo, ki se mi utrne vedno, ko verjamem, da sem kaj naredil za naše mesto. Naše mesto je kot naselbina staro preko dva tisoč let in več, naše življenje v njem pa bo, če bomo imeli srečo, trajalo 80 let, zato si nas bodo zanamci zapomnili samo in zgolj po tem, kar bomo za to mesto naredili dobrega.

Ptujčan prihaja na vaše domove že 15. leto – III. del

Pot osrednjega medija Mestne občine Ptuj je začrtana. Brez večjih pomislekov lahko rečemo, da dobro. Od prvih začetkov pa vse do danes, ko prihaja na vaše domove že 15. leto, se je spremenilo veliko – tako oblikovno kot tudi vsebinsko. A le eno ostaja isto – njegov namen, da s svojo vsebino doseže čim širšo publiko bralcev v lokalnem okolju.

Bronja Habjanič

Foto: Staša Cafuta

Dr. Štefan Čelan, župan Mestne občine Ptuj

Zakaj je dobro, da občina izdaja svoj časopis?

V zadnjih dvajsetih letih smo priča nenehnemu ponavljanju spoznanja, da je informacija najpomembnejša surovina 21. stoletja. Zato se ne smemo čuditi, če smo priča številnim oblikam informiranja, med katere sodijo tudi občinski časopisi. Za naš občinski časopis Ptujčan pa lahko povem, da se pravilnost odločitve takratnega župana **Miroslava Lucija** in mestnega sveta potrjuje praktično ob vsaki izdaji Ptujčana, saj je velika večina občank in občanov zadovoljna z njim, ker dobijo mnogo koristnih informacij, ki jih potrebujejo pri vsakdanjem življenju in delu.

Kako odgovarjate tistim, ki namigujejo, da je Ptujčan »županov časopis«?

Prav je, da imamo ljudje različna mnenja in stališča o posameznih stvareh, dobro pa je, če poskušamo pri dajanju različnih sodb biti čim bolj realni in objektivni. Zato me nekoliko čudi, da imajo ravno tisti, ki imajo svoje lastne interne medije, največ neobjektivnih pripomb na vsebino časopisa Mestne občine Ptuj. Če dobro pregledate vsebine v teh

časopisih in nato v Ptujčanu, boste hitro opazili, da je v Ptujčanu veliko vsebin, ki predstavljajo rezultate dela izven delokroga župana, mestnega sveta in občinske uprave. Nasprotno pa boste zelo malo občinskih vsebin našli v časopisih tistih pravnih oseb, katerih predstavniki vedo veliko povedati o tako imenovanem »županovem časopisu«.

Kakšne vsebine pogrešate v Ptujčanu?

Glede na to, da je Ptujčan mesečnik in je prej podoben revijam kot časopisom, pogrešam predvsem več tistih vsebin, ki bi občankam in občanom na dovolj poljuden način prikazale, s kakšnim strokovnim delom se ukvarjajo občinska uprava, mestni svet in tiste javne službe in zavodi, kjer je mestna občina lastnica in ustanoviteljica. Ko se namreč družim z občankami in občani na četrtih skupnostih ali posameznih prireditvah, me velikokrat povprašajo, kaj trenutno počnemo. Ko jim predstavim, s katerimi projekti se ukvarjamo na socialnem, okoljskem in gospodarskem področju, so mnogokrat pozitivno presenečeni. Glavni njihov očitek pa je vedno usmerjen v to, da jih premalo o vseh teh aktivnostih informiramo. Zato se bomo v prihodnje trudili, da bo čim več tovrstnih informacij predstavljanih v Ptujčanu. Strinjam pa se tudi z vsemi tistimi občankami in občani, ki so siti takšnega ali drugačnega rumenega tiska in si želijo predvsem pozitivnih in vzpodbudnih novic. Ptujčan je medij staroste slovenskih mest, starost pa prinaša predvsem modrost, in takšna naj bo v bodoče tudi vsebina.

Ivan Jurkovič, član uredništva

Ptujčan na začetku, Ptujčan danes

Bil sem med tistimi, ki se je zavzemal, da bi se Ptujčan kot lokalni medij ustanovil, da mestni svet sprejme odločitev, da poskrbi za financiranje. To se je v relativno kratkem času tudi zgodilo. Kar se pa vsebine tiče, pa nisem ravno navdušen. Prepri-

čan sem, da je v Ptujčanu preveč člankov, ki govorijo o otvoritvah in priznanjih. V Ptujčanu manjkajo kritični zapisi o dogajanju v MO Ptuj, posebej kadar se sprejema proračun. Nikoli pred proračunom ne zasledim dilem, kaj, kdaj, kako, vrstni red, prioritete, ampak lahko preberemo le rezultat (sprejet proračun, mogoče kakšne postavke). Lokalni medij je ustanovljeno zato, da sodeluje pri oblikovanju politike v občini. Trenutno se dogajajo veliki infrastrukturni posegi. Predhodno (kdaj, kje, kako) nisem zasledil teh informacij. O tem bi morali pisati tisti, ki so v občini zadolženi za spremljanje in izvajanje lokalne politike. To so po statutu mestni svet, svetniki, občinska uprava kot strokovni izvajalec in občani, ki imajo takšna ali drugačna stališča do teh vprašanj.

Priprava časopisa je zahtevna

Sklep o programski zasnovi časopisa je bil sprejet na Mestnem svetu MO Ptuj decembra 1995. Čeprav Ptujčan izhaja mesečno in se je število strani iz leta v leto povečevalo, bi ga, glede na raznoliko dogajanje v občini in na samoiniciativno sodelovanje občanov ter javnih zavodov, drugih organizacij in institucij, lahko izdajali tudi na 14 dni. Seveda, če bi imeli za to dovolj finančnih sredstev in potrebno kadrovske zasedbo, kar pa je že neka druga zgodba.

Jedro Ptujčana sestavljajo predstavnice ženskega spola

Urednici **Mileni Turk** z delom na terenu pomagajo novinarki **Staša Cafuta** in **Bronja Habjanič**, ki pri Ptujčanu sodelujeta že skoraj deset let, in **Mateja Tomašič**, ki se je Ptujčanu pridružila lansko leto. Veliko predlogov dajemo novinarki same, nekaj jih dobimo s strani urednice, spet tretje so dogodki, na katere smo vabljeni. Odlikuje nas dobro timsko delo in konstruktivna medsebojna komunikacija.

Kako poteka priprava časopisa

Približno deset dni pred izdajo se na seji sestanejo člani uredništva, ki pregledajo s strani urednice predlagan vsebinski plan, podajo svoje mnenje in dodatne predloge glede vsebine, naslovnice, celotnega obsega številke, dneva izdaje. Po uredniškem pregledu člankov ti romajo preko elektronske pošte k lektorici na jezikovni pregled in nato skupaj s fotografijami in drugim pripadajočim gradivom k tehničnemu uredniku oziroma oblikovalcu **Radu Škrjancu**, ki mu urednica pripravi vsebinsko razporeditev po straneh. Ko je časopis postavljen oziroma strani oblikovane, jih še enkrat pregleda urednica in popravi oziroma spremeni še kakšen naslov, podnaslov in komentar k fotografijam, da so ti bolj atraktivni, povedni in zanimivi ter popravi morebitne tiskarske škrate. Skupaj s tehničnim urednikom se nato odločita še za morebitne predstavitev člankov znotraj rubrik. Pogosto je treba krajšati naslove in oklestiti besedila, zmanjšati velikost fotografij ali reducirati njihovo število, nekatere daljše članke celo prestaviti na naslednjo izdajo, kar je zelo

Rado Škrjanec, tehnični urednik
- oblikovalec Ptujčana

Koliko časa že sodelujete s Ptujčanom?

Tehnično urejanje, oblikovanje in pripravo Ptujčana sem prevzel leta 2004, ko smo skupaj s podjetjem Grafis uspeli na razpisu za oblikovanje in tisk.

Kakšna je vaša ocena, kako se je Ptujčan v minulih letih spremenil?

Ptujčan se je v minulih letih konstantno spreminjal in mislim, da vedno na bolje. Če pogledate papir, kvaliteto tiska in pripravo člankov, je vse iz leta v leto na višjem nivoju. Tudi redne in ustrezno usposobljene sodelavke so zelo pomagale k dvigu te kvalitete. Res pa je tudi, da je delo urednice in tudi moje iz številke do številke zahtevnejše, saj sva si že sama postavila visoke cilje, pa tudi bralci in vsi tisti, ki spremljajo Ptujčana, kritično ocenjujejo vsebino in obliko, kar je dobro. Res je, da je razvoj povezan tudi s finančnimi sredstvi, zato zaenkrat ostaja želja, da bi Ptujčan izšel v celoti v barvah.

Lahko pa se pohvalim, da imamo enega najkvalitetnejših lokalnih časopisov, kar se vidi tudi na rednih letnih srečanjih lokalnih medijev Slovenije, ko postavimo svoje izdelke na ogled.

Kaj konkretno je vaše delo kot tehnični urednik oz. oblikovalec?

Preprosto povedano sem tisti, ki Ptujčana spravi v življenje, saj moram gradivo, ki ga dobim od urednice, urediti po straneh, članke oblikovati, da jih bralci dojemajo kot prijetne na pogled, paziti, kam postavim katero fotografijo ... Predvsem fotografije so pomemben del medija, saj vemo, da lahko pritegnejo ali pa celo odbijejo bralca, dostikrat tudi podzavestno. Digitalni fotoaparati so sicer prinesli s seboj pospešitev dela, vendar na žalost tudi precej pomanjkljivosti predvsem pri črno-beli fotografiji. Ljudje na žalost padajo na marketinško ukano – število »pikselov«, kar sploh ni nobeno merilo kvalitete, zato se dostikrat zgodi, da dobimo tudi fotografije, ki niso primerne za objavo, in tudi to je moje delo – da jih izločim. Samo delo je seveda močno povezano z delom odgovorne urednice in zato je pogoj, da se pri delu dobro ujameva in ga ne omejujeva samo na redni delovni čas. Pa hvala bogu, da sva značajsko precej različna oziroma je urednica bolj potrpežljiva kot jaz (smeh) in s tem skupaj marsikdaj najdeva kakšno rešitev tudi pri oblikovanju.

nehvaležno delo za oba. Ko je dokončno oblikovana naslovnica z vodilnimi naslovi, ko sta oba zadovoljna z oblikovanimi stranmi in ko je že skrajni čas za tiskanje, se postavljen časopis pošlje v tiskarno Grafis v Račah. »Posredovanja gradiv in usklajevanja skoraj v celoti potekajo preko elektronske pošte in po telefonu, kar je zelo udobno in priročno, ker skrajša potreben čas za koordinacijo in preglede, in se ni treba voziti iz enega v drugi kraj z disketami in listi v rokah, kot je to bilo nekoč.«

»Ko dobimo v takšni ali dru-

gačni obliki podatke – članke za Ptujčana, te datoteke najprej skrbno pregledamo, uskladimo morebitne nejasnosti z urednico ter podatke prilagodimo tako, da ustrezajo kasnejšemu tisku. Sledi računalniško oblikovanje in priprava podatkov za prenos na tiskarsko ploščo. Postopek poteka preko računalnika neposredno na t. i. CTP (Computer to Plate), kjer se osvetli tiskarska plošča. Med tem časom se pripravi oziroma razpiše delovni nalog, ki spremlja vsako tiskovino od začetka do konca, vse od vhoda naročnikovih podatkov pa do predaje tiskovine

naročniku. Sledi faza tiskanja. Po samem tisku tiskovina nekaj časa »počiva«, da se posušijo barve in se »umiri« papir, šele nato sledijo faze dovršitve, ki pa so sledeče: razrez tiskanih pol na format, zgibanje, znašanje in spenjanje časopisa. Za končno obliko Ptujčana sledi še obrez tiskovine na končni format, nato časopis pakiramo in sledi le še dostava do dogovorjene destinacije – na Pošto Ptuj. Občasno se v Ptujčana vlagajo tudi določene priloge, ki pa jih glede na zahtevo vlagamo v časopis,« pa je delo tiskarne Grafis pri nastajanju Ptujčana pojasnil Andrej Duh.

Ptujčan se tiska v 8.750 izvodih, ki jih s tiskarne v Račah pripeljejo na ptujsko pošto, od koder jih poštarji še isti dan dostavijo na domove Ptujčanov in na MO Ptuj.

Ustvarjalci Ptujčana pogumno vstopajo v 16. leto njegovega izdajanja

Ptujčan je in bo ostal medij Ptujčanov. Zapisoval bo zgodbe vsakdana, ki bodo postale del preteklosti, hkrati pa se bodo vedno znova zapisovale tudi zgodbe sedanjosti. Kaj prinaša prihodnost, ne vemo. Vemo le, da smo tukaj in zdaj, in veseli smo, če ste z nami tudi vi.

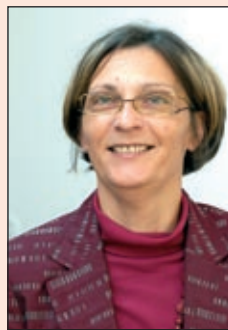
Vasja Strelec, član uredništva

Kako gledaš na pisce, novinarje, fotografe, zunanje in notranje, kako pišejo? So po tvojem mnenju dovolj kompetentni za opravljanje tega dela?

Glede na pohvale, ki jih slišim na račun Ptujčana, pa tudi na dobro in kvalitetno novinarsko delo v njem, moram reči, da so sodelavci oz. dopisniki Ptujčana vsekakor dovolj kompetentni in profesionalni za opravljanje svojega dela.

Kaj meniš, je bolje imeti zaposleno eno osebo, torej novinarja, ki piše, ali pa zunanje sodelavce novinarje, fotografe?

Po mojem je vsekakor bolje imeti zaposlenega profesionalnega novinarja v hiši. Je pa tudi odvisno od okoliščin, v katerih časopis nastaja. Je pa res, da se vse začneja in konča pri denarju.

Mag. Darja Galun, članica uredništva

Ste podjetnica. Verjetno se kdaj pogovarjate o Ptujčanu tudi s podjetnicami in podjet-

niki – kakšno mnenje imajo o njem?

Ne pogosto. Je pa zanimiv, predvsem priloga Uradni vestnik Mestne občine Ptuj, ker nas seznanja s predpisi na lokalni ravni. Nima neke strokovne note ali neposrednega vpliva na poslovanje. Je pa drugače zanimiv predvsem zaradi strnjenih podatkov o tem, kaj se dogaja v naši bližini in tako omogoča izvedeti, kaj se je ali se bo dogajalo v naši občini. Hkrati pa pripomore s članki s področij kulture, šolstva, sociale in podobno tudi k splošni razgledanosti tako podjetnika kot občana.

(Nadaljevanje v naslednji številki)

Plemiška družina Leslie na ptujskem gradu

Vptujskem Pokrajinskem muzeju želijo širši javnosti predstaviti tri najpomembnejše plemiške rodbine, nekdanje gospodarje ptujskega gradu. Lansko leto so na ogled postavili razstavo o **Gospodih Ptujskih**, letos o plemiški družini Leslie, naslednje leto sledi še predstavitev rodbine Herberstein.

Bronja Habjanič

Po odmevni in odlično pripravljene razstavi o Gospodih Ptujskih so oktobra na ptujskem gradu odprli še drugo veliko razstavo o škotski plemiški družini Leslie, ki je na ptujskem gradu pustila trajen pečat. Grofje Leslieji so imeli ptujski grad v lasti med leti 1656 in 1802. Začetnik srednjeevropske veje Lesliejev je Valter grof Leslie, ki se je odlikoval v vojaških, diplomatskih in upravnih službah. Prišel je iz Škotske in si v nekdanjem Svetem rimskem cesarstvu ustvaril izjemno vojaško in diplomatsko kariero. K njegovemu vzponu v mladih letih je pripomoglo sodelovanje pri umoru cesarskega vojskovodje Albrehta z Valdštejna (znamenitega Wallensteina). Kasneje se je proslavil kot general dela Vojne krajine in kot cesarski poslanec turškemu sultanu Mehmetu IV. Valter in

njegovi nasledniki so ptujski grad prezidali iz renesančne utrdbe v plemiško podeželsko bivališče. Karel Kajetan grof Leslie je tja iz Gradca prinesel zbirko tapiserij, ki veljajo za najpomembnejšo zbirko pri nas. Dobila je status zbirke nacionalnega pomena. Z grofi Leslieji je povezan tudi nastanek zbirke turkerij, slik s turškimi motivi, ki je prav tako ena najpomembnejših zbirk baročnih slik na Slovenskem. Grofje Leslieji so bili tudi naročniki številnih drugih slik, med katerimi najbolj izstopajo slike štirinajstih portretov evropskih vladarjev, ki so poleg petih portretov članov rodbine Leslie krasili novo slavnostno dvorano ptujskega gradu od druge polovice 17. stoletja dalje. Portreti so bili skupaj še z drugimi slikami pred skoraj poldrugim stoletjem s ptujskega gradu prepeljani na

Dunaj. Danes jih hranijo v gradu Frydlant na Češkem. Serije vladarskih portretov si muzej žal ni mogel izposoditi, zato so na arkadnem hodniku, ki vodi do njihovega prvotnega nahajališča v slavnostni dvorani, postavili le reprodukcije slik.

Rodbina Leslie je bila z razstavo in izdajo kataloga sicer že predstavljena leta 2002 v Ljubljani, tokrat pa se predstavlja še na Ptuj. Skoraj vsi strokovnjaki, ki so takrat sodelovali v ljubljanskem projektu, so se vključili tudi

v ptujskega. Avtorica razstave je kustosinja **Tatjana Štefanič**. Ob razstavi sta bili izdelani tudi dve maketi ptujskega krajskega kompleksa. Prva prikazuje grad pred prenovami Lesliejev, druga pa v času, ko ga je rodbina zapustila. Sestavni del razstave je tudi obširen katalog, v pripravi pa je še krajši dokumentarni film. V bodoče bodo muzejske zbirke bogatejše tudi za restavrirane muzejske eksponate, ki so povezani z rodbino, razstava pa bo postala stalna muzejska zbirka.

Na Ptuj mednarodna konferenca Živeti z dediščino

Slovensko etnološko društvo je s svojimi strokovnimi posveti, ki so potekali v Brežicah (leta 1978 in 2002), na Ravnah na Koroškem (2006) in v Ljubljani (2007), že opozarjalo tako na pomene in značilnosti regionalnega razvoja, kakor tudi na vidik ohranjanja in vključevanja kulturne dediščine v sodoben način življenja. Na letošnjem posvetu, ki so ga izvedli na Ptuj, je sodelovalo 31 referentov. Poleg etnologov in kulturnih antropologov iz Slovenije so bili tu še strokovnjaki iz Avstrije, Hrvaške, Bolgarije, Srbije in Italije.

Mateja Tomašič

Člani Slovenskega etnološkega društva kulturno dediščino razumejo kot pomemben člen utemeljevanja posameznikove ali skupinske kulturnosti, družbenosti in političnosti. Zato jo lahko smiselno povežejo s številnimi življenjskimi položaji in

dejavnostmi. Lahko je simbol, ikona ali povezovalni dejavnik, lahko pa tudi alibi za ksenofobijo in rasizem. Kljub dejstvu, da je kulturna dediščina danes vsaj deklarativno ena od vsebin različnih razvojnih politik, etnologi in drugi strokovnjaki ugotavljajo, da na

tem področju še niso domišljene in uporabljene vse možnosti.

V sodelovanju s Slovensko nacionalno komisijo za UNESCO so tako na Ptuj v novembru organizirali mednarodno konferenco, na kateri so pretresli nekatera aktualna vprašanja kulturne dediščine, s katerimi se srečuje slovenska etnologija. V štirih programskih sklopih so izpostavili predvsem povezave kulturne dediščine z izobraževanjem, informacijskimi sistemi, razvojnimi vprašanji in s sistemom obravnavanja nesovne dediščine. Ob referatih, v katerih so priznani strokovnjaki predstavili svoje poglede na problematiko posameznih sklopov posveta, so odprli tudi razpravo, s katero so oblikovali stališča Društva in et-

nologov ter drugih strokovnih in poklicnih skupin do obravnavanih vsebinskih izzivov.

Varovanje žive kulturne dediščine

Fokus tokratne konference je bil na obravnavi žive kulturne dediščine v luči Konvencije UNESCO o varstvu nesovne dediščine, ki jo je Slovenija ratificirala leta 2008. Prva obveza države pristopnice je vzpostavitev Registra žive dediščine. (Po novem Zakonu o varstvu kulturne dediščine, ki je bil sprejet leta 2008, se pri nas uvaja izraz živa dediščina.)

Priprave na to so trajale več let. Skupina strokovnjakov je ustvarila sistem za nastajanje Registra, novi zakon pa je določil, naj bo za

varstvo žive dediščine in tudi za Register pooblaščen t. i. Koordinator varstva žive dediščine. Za prvo obdobje do konca leta 2009 je za to javno službo pooblaščen Inštitut za slovensko narodopisje pri ZRC SAZU. Posebne pozornosti v zvezi z živo dediščino je deležno vprašanje njenega varovanja. Za nepremično dediščino so že desetletja dolgo ustvarjeni sistemi državnega varstva, za živo dediščino pa je treba ta sistem šele ustvariti. Zaenkrat velja, da se živa dediščina varuje z večjo pozornostjo strokovnjakov in javnosti, države, lokalnih oblasti in z dokumentiranjem, preučevanjem in promoviranjem na vseh ravneh življenja. Pomembno je

izobraževanje tako uporabnikov kot tudi nosilcev žive dediščine, ki so ključni dejavnik njenega obstoja. Na ptujskem posvetovanju so poglavje žive dediščine obravnavali eksperti iz skupine dežel jugovzhodne Evrope, kamor sodi Slovenija po metodologiji UNESCO.

Podelitev Murkovih nagrad

V počastitev 125-letnice rojstva Matije Murka (1861–1952) je Slovensko etnološko društvo kot najvišji priznanji za vrhunske strokovne dosežke na področju etnologije na Slovenskem leta 1986 uvedlo podeljevanje Murkovega priznanja, leta 1994 pa še

Murkove listine. Od leta 1999 se za izjemne etnološke znanstvene in raziskovalne dosežke posameznikov, skupin ali ustanove ali za znanstvene in strokovne dosežke, zaokrožene v življenjskem delu posameznikov, podeljuje Murkova nagrada, za znanstvene in strokovne dosežke na področju etnološke vede na Slovenskem (ali o Sloveniji) v preteklem letu Murkovo priznanje, od leta 2003 pa za kontinuirane dejavnosti, večletna prizadevanja ali enkratne dosežke, ki bogatijo, ohranjajo in popularizirajo etnološko znanje, SED podeljuje Murkovo listino.

Komisija za Murkovo nagrado, priznanja in listino, ki ji predseduje **Marko Terseglav**, je na

Ptaju letošnjo Murkovo nagrado podelila **Mariji Kozar - Mukič** za ves etnološki opus, za sistematično raziskovanje Porabja, saj je s svojim delom, z znanstvenimi razpravami in s knjigami dosegla, da je ta pokrajina postala etnološko najbolj celovito in enakomerno preučena. Murkovo priznanje je prejela **Jerneja Ferlež** za knjigo *Stanovati v Mariboru – etnološki oris* in za druge dosežke v slovenski etnologiji v letu 2008/09. Murkovo listino za leto 2008/09 pa je prejelo Društvo za ohranjanje kulturne dediščine aleksandrink iz Prvačine za pomembno vlogo pri zbiranju, ohranjanju in predstavljanju kulturne dediščine aleksandrink.

RAZPIS

za podelitev priznanj sveta Območne izpostave JSKD Ptuj za leto 2009

Območna izpostava JSKD Ptuj v skladu z 2. poglavjem Poslovnika OI JSKD Ptuj, razpisuje priznanja Sveta območne izpostave za področje ljubiteljske kulture za leto 2009:

- PRIZNANJE SVETA OBMOČNE IZPOSTAVE JSKD v obliki listine,
- JUBILEJNA PRIZNANJA OBMOČNE IZPOSTAVE JSKD v obliki listine.

Predlog mora vsebovati:

- 1. podatke o predlagatelju:** naziv in poštni naslov društva - predlagatelja, matična številka društva - predlagatelja, ime in priimek odgovorne osebe predlagatelja, telefon, faks in elektronsko pošto.
- 2. podatke o kandidatih:** ime in priimek oz. naziv kandidata, poštni naslov, za katero priznanje je kandidat predlagan in katera priznanja je že prejel.
- 3. priloge:** kratek življenjepis za posameznike s poudarkom na dosežkih na kulturnem področju oz. kratek povzetek o delu društva; utemeljitev, ki mora dovolj obširno navesti razloge, ki upravičujejo podelitev predlaganega priznanja.

MERILA ZA PODELITEV PRIZNANJ

Vsako leto se podelijo največ 3 priznanja Sveta območne izpostave. Število jubilejnih priznanj ni omejeno.

Podelitev priznanja Sveta Območne izpostave JSKD opravičujejo predvsem pomembni dosežki ustvarjalnega in poustvarjalnega dela posameznika ali društva na področju kulture. Priznanje se podeli: za izjemne dosežke pri organizacijskem delu; za razvijanje novih oblik in vsebin dela; za področje kulturne vzgoje in izobraževanja; za raziskovalno delo; za strokovno svetovalno in mentorsko delo; za razvijanje kulturnega sodelovanja z drugimi društvi in zvezami društev; za publicistično delo; za dosežke pri ohranjanju nacionalne kulturne dediščine.

Podelitev jubilejnega priznanja Sveta območne izpostave JSKD upravičuje dolgoletno delovanje posameznika (najmanj 20 let),

društva ali zveze (najmanj 30 let), ki je vplivalo na razmah ljubiteljske kulturne dejavnosti.

PODELJEVANJE PRIZNANJ

Priznanja Sveta območne izpostave JSKD se podelijo enkrat letno na proslavi ob kulturnem prazniku v občini, kjer je sedež izpostave. Podeli jih predsednik/-ica Sveta. O izbiri kandidatov odloča Svet območne izpostave JSKD Ptuj.

Jubilejna priznanja območne izpostave se podeljujejo na letnih oz. jubilejnih prireditvah društev. O podelitvi odloča na osnovi tega pravilnika in podeljuje vodja OI JSKD.

Predloge za jubilejna priznanja je treba oddati najmanj mesec dni pred prireditvijo, na kateri naj bo podeljeno.

Rok za oddajo predlogov za priznanja Sveta je do **11. 1. 2010** na naslov: Območna izpostava JSKD Ptuj, Jadranska 13, Ptuj, s pripisom »Za priznanja«. Predlagatelji bodo o izbiri obveščeni do 1. 2. 2010.

Svet območne izpostave bo obravnaval le popolne in pravočasno prispele predloge.

Razpis se posreduje vsem predsednikom kulturnih društev, osnovnim in srednjim šolam na območju območne izpostave in objavi v medijih občin, za katere dela območna izpostava.

Silva Fartek,
predsednica Sveta OI JSKD

Film Nevidni bataljon po 42 letih ponovno v Mestnem kinu Ptuj

Nadvse vznemirljivo je bilo na Ptuj 25. novembra leta 1967. Potekala je slavnostna premiera filma *Nevidni bataljon*. Že teden dni prej so transparenti na ulicah opozarjali na dogodek, Ptujčani pa so bili izredno ponosni, ko so na platnu zagledali svoje mesto. Po 42 letih se je zgodila ponovitev v ptujskem kinu ter pričetek novega projekta ptujskega zgodovinskega arhiva – Ptuj na filmskem platnu.

Staša Cafuta

Ptujski zgodovinski arhiv je v sodelovanju s Slovenskim filmskim arhivom pri Arhivu Republike Slovenije in Centrom interesnih dejavnosti Ptuj 25. novembra v Mestnem kinu Ptuj pripravil projekcijo slovenskega celovečernega filma *Nevidni bataljon*, posnetega na Ptuj 25. novembra v njegovi okolici, poleti 1967. Dogodek je spremljala tudi priložnostna razstava v preddverju ptujskega kina. Vodji projekta sta arhivistki **Katja Zupanič** in **Nataša Majerič Kekec**.

»Namen projekta je Ptujčanom prikazati dokumentarno vrednost starih filmov, ki so bili posneti na Ptuj 25. novembra v njegovi okolici. Na tak način lahko namreč vidimo staro mestno jedro in okoliške kraje, kakršni so bili nekoč, ter jih primerjamo z današnjimi,« pripoveduje arhivistka Katja Zupanič. Prav tako je namen projekta

ohranjati stik s filmskim platnom. »Bistvo filma je, da ga gledamo skupaj in o njem tudi razpravljamo. Arhivisti se namreč zavedamo, da filmski trak ne sme umreti zaradi nevednosti, saj v novih tehnologijah glede ohranjanja kulturne dediščine nima naslednika. Elektronski nosilci prepisane slike in zvoka ostajajo še vedno blede reprodukcija originala, ki ga nosi le filmski trak. Po dosedanjih izkušnjah novi nosilci slike in zvoka za trajno hranjenje še niso primerni, se pa dobro obnesejo pri prezentaciji gradiva.« Po besedah **Marte Rau Selič** iz Arhiva RS moramo slovenske filme gledati znova in znova ter skupaj in z vso odgovornostjo ustvarjati finančne, tehnične in kulturnopolitične pogoje, da bomo lahko zanje tudi skrbeli in jih zapustili dedičem.

»Da smo izbrali *Nevidni bataljon* kot prvi film v ciklusu filmov, snemanih na Ptuj 25. novembra leta 1967. Takrat je bilo na Ptuj 25. novembra leta 1967. Takrat je bilo na Ptuj 25. novembra leta 1967. Že teden dni prej so transparenti na ulicah opozarjali na premiero, Ptujčani pa so bili izredno ponosni, ko so na platnu zagledali svoje mesto,« nadaljuje Zupaničeva. V filmu, ki so ga v času poletnih počitnic snemali na ptujskih ulicah in trgih, ob Dravi in na Turnišču, so zaigrali tudi številni Ptujčani.

Prizor iz filma *Nevidni bataljon*, Slovenski filmski arhiv pri Arhivu Republike Slovenije.

Ptujski statisti so nastopili kot ujetniki, nemški vojaki, mimoidoči na ulicah, v kavarnah. V filmu so kot statisti zaigrali tudi otroci iz Ptuja. Nekaterim Ptujčanom so bile celo zaupane manjše filmske vloge, v katere so se odlično vživeli – **Anton Bohak** v vlogi mitraljezca, (imena žal ne vemo) **Janžekovič** – nemškega oficirja, **Dušan Orovič** – železničarja, **Lojze Matjašič** – ptujskega župana, posebej se je po besedah režiserja **Janeta Kavčiča** izkazal Ptujčan **Mišo Damiš**, ki je igral fanta z brazgotino.

Dogodek iz II. svetovne vojne

Film opisuje dogodek iz druge svetovne vojne, ko so Nemci iz okupiranega mesta izselili vse rodoljube. Mir brez akcije ne gre v račun otrokom. Proti okupatorju se združijo v bataljon in s skupnimi močmi rešijo jetnika, ki je pobegnil s prisilnega dela in se skrival v močvirje. Nudijo mu pomoč in zatočišče ter ga varno spravijo iz mesta. Čeprav so bili glavni igralci otroci, film pritegne tudi odrasle. »Ob pripravah na projekcijo je nastala tudi zamisel o razstavi, kjer smo Ptujčanom preko starih fotografij, ki jih hranimo v arhivu na Ptuj 25. novembra leta 1967. Namen je prepoznati staro mestno jedro in ga v mislih primerjati z današnjimi podobami

trgov in ulic. Kot boste opazili, je razlika očitna. Posebej za namen razstave so nastale ekranske slike kadrov iz filma, ki so bile izbrane glede na prepoznavnost Ptuja in okolice. Na dan projekcije je razstavo bogatila tudi vitrina, v kateri so bili na ogled originalni scenarij za film, originalni filmski list iz leta 1967 ter vstopnica s slavnostne premiere v ptujskem kinu z dne 25. 11. 1967. Posebej v ta namen nam jo je prijazno posodila **Darinka Peršin**, montažerka filma. Še dodatno vrednost pa dajejo vstopnici podpisi otrok, ki so zaigrali v filmu,« sklene Zupaničeva. Trenutno je razstava na ogled v knjižnici Gimnazije Ptuj, v januarju pa jo bo gostila galerija Magistrat. Projekcije filma so se udeležili tudi ustvarjalci filma **Ljubo Struna**, **Darinka Peršin**, **Andromako** in **Miha Derganc**, slednji je v filmu zaigral eno izmed glavnih otroških vlog, pa tudi domačini, ki so zaigrali v filmu: **Anton Bohak**, **Lojze Matjašič**, **Feri Krušič** ter brata **Ljubo** in **Otmars Gajser**. S svojimi spomini in lepimi mislimi so obogatili filmski večer, snemanje filma pa jim je ostalo v lepem spominu. Direktor filma **Ljubo Struna** se spominja, da so jim bili tako vreme kot prijazni Ptujčani zelo naklonjeni. Se pa je v filmu tudi »splačalo« igrati, saj so bile dnevnice precej visoke, sta se spominjala brata Gajser.

Kopija originalnega plakata za film *Nevidni bataljon*, Slovenski filmski arhiv pri Arhivu Republike Slovenije.

Ljubiteljska kultura na Ptuju

O bmočna izpostava Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti Ptuj (JSKD v nadaljevanju) pokriva s svojim delovanjem območje s 16 občinami. Na območni izpostavi JSKD Ptuj je sedež koordinacije Ptuj, v katero so poleg ptujske vključene še izpostave Lenart, Ormož in Slovenska Bistrica. Na področju ljubiteljske kulture je zabeleženih 74 aktivnih kulturnih društev in 135 skupin, ki zastopajo folklorno, gledališko-lutkovno področje, instrumentalno in vokalno glasbo ter plesno, likovno in literarno dejavnost. Poleg teh deluje tudi 66 skupin na osnovnih in srednjih šolah – otroški in mladinski zbori, folklorne skupine, gledališke, lutkovne skupine in plesne skupine.

Besedilo in foto: Staša Cafuta

Program sklada zajema: glasbo, gledališče in lutke, kiparstvo, slikarstvo, keramiko, folkloro, film in sodobni ples. Izpostava na Ptuju pokriva bolj ali manj vsa področja, najbolj so zastopani pevski zbori, veliko je tudi otroških skupin, ki delujejo v šolah – to so folklorne, gledališke, lutkovne, plesne skupine in otroški pevski zbori. Prisotne so odrasle folklorne, gledališke in lutkovne skupine, zastopani sta likovna in literarna dejavnost. Imamo en pihalni orkester, orkester Big Band, žal pa nobenega tamburaškega orkestra. Tudi alternativne scene ni ravno v izobilju.

Utrip društev

Ko vprašam koordinatorko **Ivo Ferlinc**, kakšen je utrip društev pri nas na splošno in ali bi lahko rekla, da so posamezna društva na ustreznem nivoju oz. gre bolj za popoldansko preživljanje prostega časa, odgovori: »Ljubiteljska oz. društvena kultura je namenjena temu, da se ljudje ob kulturnih vsebinah sproščajo, družijo in zabavajo. To so ljudje, ki aktivno preživljajo svoj prosti čas. V večini primerov gre za popoldansko dejavnost številnih članov kulturnih društev. Vendar pa mnoge skupine vodijo profesionalci, kot so glasbeniki, dirigenti, gledališki igralci.

Mateja Kuharič, strokovna svetovalka za glasbeno dejavnost. Njeno delo vključuje organizacijo prireditev in izobraževanj z glasbenega področja od razpisa do izvedbe (otroški, mladinski in odrasli pevski zbori, male pevske skupine, pihalni in tamburaški orkestri, ljudski pevci in godci) na območnem nivoju, po dogovoru v koordinaciji tudi regijske revije in tekmovanja. Po

dogovoru s centralno službo skrbi za organizacijo državnih prireditev, pripravo vsebinskih poročil za MO Ptuj in centralno službo JSKD. Strokovno svetuje, ureja notno in gledališko knjižnico. »Marsikdo misli, da je naše delo vezano le na pisarno, le redko kdo pa opazi, da sami pripravimo dvorane za prireditve, mize in stole za pogostitve, delimo hrano in pijačo nastopajočim in za njimi tudi vse sami pospravimo.« Na vprašanje, kateri dogodek, ki so ga organizirali v JSKD, jim je do zdaj najbolj ostal v spominu, pravi, da vsaka prireditev pusti svoje spomine, posebej pa izstopajo tekmovanja na regijskem in državnem nivoju, kjer se z velikim vznemirjenjem čaka na razglasitev rezultatov.

Ljubiteljsko/neljubitelsko, amatersko/profesionalno – ta meja je kar malo zabrisana. Mnoga izmed naših društev oz. skupin dosegajo zares dobre rezultate na revijah, kar pomeni, da jih vodijo sposobni mentorji in da stremijo k napredku tudi v umetniškem in ustvarjalnem smislu. Pri otroških skupinah je drugače: gre po večini za obšolske dejavnosti v organizaciji samih šol ali kulturnih društev, ki pa jih spet vodijo profesionalci. Otroci tako kalijo svoje ustvarjalne sposobnosti in se razvijajo. Hkrati pa spoznavajo ljudsko izročilo.«

Aktivnosti v šolskem letu

V šolskem letu bodo po besedah Ferlinčeve organizirali: gledališki studio – v sodelovanju z MGP

(začetek že v novembru 2009), filmske delavnice v sodelovanju z društvom Four Seven, literarno šolo (pod vodstvom mentorjev se bodo mladi lahko izpopolnjevali v pisanju), seminar za pevce ljudskih pesmi in godce ljudskih viž, seminar za mentorje plesnih skupin. Izvedli bodo tudi regijsko likovno delavnico. Čez vse leto bodo potekale območne in regijske revije, na katerih se bodo predstavila kulturna društva in skupine iz ptujske, lenarške, ormoške in slovenjebistriške območne izpostave (revije pevskih zborov, godb in orkestror, folklornih, plesnih, gledaliških in lutkovnih skupin, likovne razstave in literarna srečanja).

Lidija Kolarič, organizatorka kulturnega programa. Njeno delo vključuje organizacijo prireditev in izobraževanj s folklornega in plesnega področja, od razpisa do izvedbe. Skrbi tudi za finančno poslovanje območne izpostave

in pripravlja ustrezno dokumentacijo za centralno službo JSKD in vseh 16 občin, ki jih pokriva ptujska izpostava. Na vprašanje, kateri dogodek, ki so ga organizirali v JSKD, jim je do zdaj najbolj ostal v spominu, odgovori: »Vsekakor so to prireditve, ki niso vezane samo na območje delovanja ptujske izpostave, ampak širše. Mednje sodi Mednarodni otroški folklorni festival, ki smo ga organizirali med leti 1994 in 2003, na katerem so se predstavile, zraven slovenskih otroških folklornih skupin, tudi skupine iz Madžarske, Hrvaške in Avstrije.«

Iva Ferlinc je na delovnem mestu koordinatorka Območne izpostave JSKD Ptuj od 1. maja 2009. Podedovala je oblikovan program, ki se odvija že vrsto let. Zaveda se, da je še ogromno možnosti, kako določene vsebine nadgraditi, oblikovati nove prireditve in navezati nove stike.

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti Ptuj, ki ga zastopajo tri sodelavke, zelo dobro sodeluje z Zvezo kulturnih društev Ptuj, saj veliko prireditev pripravijo skupaj.

Vox Arsana: »Želimo biti odlični v tem, kar počnemo«

Decembra je Ptujčane že drugič letos navdušila zasedba Vox Arsana, ki se je tokrat predstavila z decembrskemu času primernim prazničnim programom. S člani zasedbe smo se srečali pred koncertom in izvedeli, da že kujejo velike načrte za leto 2010.

Mateja Lapuh

Foto: Andrej Lamut

Zasedba Vox Arsana, ki pod tem imenom deluje dve leti, ima za sabo že precej razgibano pot. V sedANJI postavi, ki jo sestavljajo sopranistki Teja Letonja in Ana Delin, tenorist Primož Vidovič, baritonist Mladen Delin in pianist Tom Hajšek, skupaj nastopajo eno leto. Pobudnik projekta Mladen Delin pravi, da so pretekle »kadrovske« spremembe zasedbo prekalile in utrdile ter omogočile, da je našla svoje jedro in svojo pot. Sedanja postava se med seboj odlično ujema tako vokalno, glasbeno kot tudi karakterno, zato računajo na dolgo in uspešno skupno pot. Pred prazničnim koncertom, ki je občinstvo razveselil 11. decembra v amfiteatru Gimnazije Ptuj, smo ambicioznim glasbenikom postavili nekaj vprašanj.

Kakšna je skrivnost uspeha skupine Vox Arsana, kaj vas družijo kot ljudi in kot glasbenike?

Mladen Delin: »Ekipa Vox Arsane je vokalno in karakterno zelo usklajena. Kljub temu da je vsak izmed članov vokalnega kvarteta lahko solist, smo uspeli naše individualne glasove združiti v skupno, enotno barvo. Tudi sicer se med seboj odlično dopolnjujemo.«

Tom Hajšek: »Okej, zdaj si izdal skrivnost Vox Arsane, torej lahko kar zaključimo.« (smeh)

Teja Letonja: »Kot vidite, je Tom tisti, ki v naši skupini skrbi za humor. Mladen pa skrbi za disciplino.«

Mladen Delin: »Teja in Ana skrbita za odlične malice po skupnih vajah.«

Primož Vidovič: »Jaz pa sem tu zato, da drugi skrbijo zame.« (smeh)

Teja Letonja: »Pravzaprav Primož, ki je psiholog, po potrebi miri razgrete situacije med člani.«

Na odru se vem bodo pri-

družili tudi drugi glasbeniki – violinistki Danijela Djordjevič in Tina Čeh, basist Luka Herman Gaiser, saksofonist Gregor Kozar in »beatboxer« oziroma glasovni bobnar Matej Vrtič. Tudi sicer veliko sodelujete s številnimi glasbeniki, nekateri izmed njih za vas celo pišejo aranžmaje. Kako se lotite takšnega sodelovanja, morda sami povabite glasbenike, s katerimi želite sodelovati?

Mladen Delin: »Tako je. Največkrat glasbenike, s katerimi želimo sodelovati, sami povabimo, da zaigrajo z nami. Aranžmaje za našo zasedbo piše nekaj vodilnih ljudi na tem področju pri nas: Samo Ivačič, Blaž Pucihar, Gregor Kozar in Sašo Vollmaier. Skladbe izberemo sami, naredimo nek osnutek oziroma določimo smer, v katero želimo, šele nato damo skladbe aranžirati.«

Tom Hajšek: »K sodelovanju vabimo glasbenike glede na potrebe posameznega aranžmaja. Do sedaj so se takšna sodelovanja izkazala za izjemno uspešna in nedvomno bomo medse vedno vabili nove ljudi.«

Na odru pogosto presenečate z izbiro skladb. Kljub temu da črpate iz različnih stilov glasbe, je vaš zvok prepoznaven in svojstven. Kako izbirate skladbe, ki jih boste dodali v svoj repertoar?

Teja Letonja: »Najpogosteje se kar prepustimo trenutni inspiraciji. Nekdo se na primer spomni neke skladbe, ki mu je všeč, skupaj jo malo 'potipamo' in ugotovimo, ali bi se dobro vklopila v naš obstoječi repertoar. Pozorni smo na to, da se skladbe med seboj dobro dopolnjujejo.«

Mladen Delin: »Naš slog zelo težko opredelimo, morda bi lahko rekli, da izvajamo mešanico gospela, popa in soula s pridihom

jazza. Trudimo se, da tudi z izbiro skladb, ki jih izvajamo, držimo to smer.«

Za nocojšnji koncert ste pripravili poseben program, kajne?

Primož Vidovič: »Res je, pripravili smo program, poln svetovnih in slovenskih božičnih uspešnic, in ga dopolnili z nekaj pop uspešnicami, nekaj znanimi melodijami filmske glasbe in celo nekaj avtorske glasbe.«

V decembru ste bojda zelo zaposleni. Glede na to, da veliko nastopate, najbrž tudi veliko vadite.

Teja Letonja: »Res je. Skupaj vadimo vsak teden vsaj nekaj ur, pred koncerti celo večkrat na teden, velikokrat v obliki celodnevni intenzivnih vaj. Ker decembra res veliko nastopamo po vsej Sloveniji, je pomembno, da vzdržujemo dobro pevsko formo.«

In kaj je tisto, kar je potrebno, da je pevec v dobri formi?

Primož Vidovič: »Zraven rednih vaj predvsem zdrav način življenja.«

Zraven tega, da ste odlični glasbeniki, ste na nastopih vedno tudi zelo lepo urejeni. Kdo je »krivec« za vaše lepe oprave?

Ana Delin: »Čudovite obleke nam kreira Stanka Vauda Benčevič.«

Slišati je, da imate za leto 2010 že veliko načrtov. Kaj lahko pričakujemo v novem letu?

Mladen Delin: »V letu 2010 se nam res obeta veliko projektov. Naš glavni cilj je posneti vrhunsko zgoščenko. Zraven tega nas čaka nastop v Unionski dvorani v Mariboru, nastop na festivalu Lent, v maju pa kratka turneja v Pariz. Ker zelo radi izvajamo avtorsko glasbo, lahko občinstvo v prihodnosti pričakuje še več avtorskih projektov.«

Ana Delin: »Zraven načrtov obstajajo tudi želje. Želimo si postati še bolj prepoznavni kot vrhunska vokalno-instrumentalna skupina in se še bolj uveljaviti na slovenski, pa tudi tuji glasbeni sceni. Družijo nas želja po skupnem ustvarjanju in uživanju v glasbi – naš cilj torej ni, da bi bili slavni, temveč da bi bili odlični v tem, kar počnemo.«

Kaj je torej tisto, kar bo Vox Arsano izstrelilo še višje v glasbeno orbito?

Mladen Delin: »Naša prednost je, da smo klasično šolani glasbeniki, edinstveni v tem, kar počnemo. Ustvarjamo novo, kvalitetno in prepoznavno glasbeno mešanico, ki nam omogoča pisanje nove in drugačne glasbene zgodbe.«

Zasedba Vox Arsana z decembrskimi koncerti maha uspešnemu letu 2009 v slovo in že nestrpno čaka novo leto, ki jim bo nedvomno prineslo številne zanimive izzive. Vse, kar preostane nam, je, da jim zaželimo srečo pri doseganju ciljev. Lahko smo prepričani, da bomo v prihodnjih letih o njihovih dosežkih še veliko govorili.

Slovesnost ob 90-letnici Delavsko prosvetnega društva Svoboda Ptuj

Ob 90-letnici so se 26. novembra na slovesnosti v Narodnem domu zbrali člani vseh sekcij DPD Svoboda Ptuj in njihovi prijatelji. Po uvodnem nastopu fanfar članov pihalnega orkestra Ptuj, tudi pihalni orkester je bil dolgo časa član DPD Svoboda Ptuj, je imel pozdravni nagovor novi predsednik društva Franc Lačen. Slavnostni govornik pa je bil podpredsednik Zveze kulturnih društev Slovenija mag. Franci Pivec, ki je ob tej priložnosti društvu podelil zlato plaketo ZKDS.

Branka Bezeljak

Program so pripravile vse sekcije, tudi nekdanje: otroška folklorna skupina Klopotec in folklorna skupina Bolnišnica Ptuj, ki ju vodi **Cvetka Glatz**; Ptujске pevke upokojenke pod vodstvom **Marije Zamuda**; ženska vokalna skupina Fortuna, ki jo vodi **Lidija Žgeč**; plesna skupina GEA, ki jo vodi **Majda Fridl**. Pridružil se jim je Komorni moški pevski zbor Ptuj pod vodstvom **Ernesta Kokota**. Tudi Komorni zbor je bil nekoč član DPD Svoboda Ptuj. Člani likovne sekcije so pripravili razstavo, plesalci sekcije za družabni ples pa so se zavrteli ob nastopu članov rock sekcije skupine Kvinton. Predsednica plesne sekcije se je vsem sodelujočim zahvalila s knjigo 50 odplesanih, program pa je povezovala članica gledališke sekcije **Urška Vučak**.

S priložnostnimi nagovori in darili so se pridružili: župan MO Ptuj **dr. Štefan Čelan**, predsednica sveta območne izpostave JSKD Ptuj **Silva Fartek** in vodja izpostave **Iva Ferlinc** ter predsednica Zveze kulturnih društev Ptuj **Nataša Petrovič**.

Pozdravni nagovor predsednika društva Franca Lačna

V letošnjem letu praznuje Delavsko prosvetno društvo Svoboda Ptuj devetdeset let delovanja, zato mi dovolite nekaj besed o življenju našega društva v teh devetdesetih letih.

Društvo je bilo ustanovljeno kot Socialdemokratsko delavsko-izobraževalno društvo Svoboda. 24. oktobra 1919 je bilo uradno potrjeno tudi s strani oblasti. Prvi sedež društva je bil v gostilni Jož-

ka Berliča Pri pošti, kasneje se je preselilo v gostilno Slon, leta 1932 pa je dobilo svoje prostore v veliki kasarni v Panonski ulici (danes Ul. heroja Lacka). Takrat sta bila v društvu zelo aktivna dramska sekcija in pevski zbor, delovala pa je tudi delavska knjižnica.

V društvu so prirejali diskusijske večere, ki so se jih poleg članov društva udeleževali predvsem levo usmerjeni intelektualci: dr. Jože Potrč, jurist Janko Šegula ter profesorja dr. Franjo Žgeč in Franc Onič. Zaradi levičarske usmerjenosti je bilo društvo pod ostrim nadzorom državnih oblasti. Leta 1935 je bilo delo Svoboda prepovedano, zato so nastala Delavska kulturna društva Vzajemnost, eno je bilo ustanovljeno tudi na Ptujju. Delo društva je bilo strogo nadzorovano s strani oblasti in konec leta 1940 je bilo društvo zaradi kazenskih pregonov razpuščeno.

Po vojni je ljubiteljska kultura služila utrjevanju oblasti s številnimi nastopi pevcev in pihalnega orkestra. Po letu 1952 pa je v DPD Svoboda Ptuj ob Mešanem pevskem zboru in Pihalni godbi nastalo veliko število novih sekcij. Pravzaprav je vsa ljubiteljska dejavnost na Ptujju potekala v sklopu DPD Svoboda Ptuj, ki je v določenem času imelo okrog 2000 članov.

Zelo aktivni so postali dramski igralci, posebej po ukinitvi poklicnega gledališča, tamburaši, znotraj DPD Svoboda sta delovala tudi moški zbor (današnji Komorni moški) in seveda Pihalni orkester, ki sta danes samostojni društvi. Zelo aktivna je bila tudi foto sekcija, ki je vzgojila številne

priznane fotografe, ki se ukvarjajo z umetniško fotografijo. Delovali so tudi lutkovna sekcija, sekcija za družabni ples, ženski pevski zbor, mešani pevski zbor upokojenec, plesno-mažoretni klub in baletni studio.

Danes v društvu delujejo naslednje sekcije: gledališka sekcija Teater III, folklorna skupina Bolnišnica Ptuj, otroška folklorna skupina Klopotec, sekcija za družabni ples, tri ženske vokalne skupine (Fortuna, Spominčice in Pevke ptujске upokojenke), likovna sekcija dr. Štefke Cobelj, plesna skupina GEA, rock sekcija in esperanto. Aktivnih je torej 11 sekcij, s približno 200 člani.

DPD Svoboda Ptuj je v svojem devetdesetletnem delovanju izraziteje vplivalo na delovanje ljubiteljske kulture na Ptujju in v svoji okolici ter vzgojilo številne kulturne delavce, ki se s kulturno dejavnostjo danes tudi poklicno ukvarjajo. Naj bo kulturno plodnih tudi nadaljnjih devetdeset let.

Govor Nataše Petrovič, predsednice Zveze kulturnih društev Ptuj

90 let je čas, v katerem se zgodijo številne spremembe, predvsem pa se zamenjajo generacije, ljudje. In streha, ki sprejema vse te generacije, mora biti trdna. DPD Svoboda Ptuj je menjalo države, družbene ureditve, prostore, skupine, imelo vzpone in padce in preživelo. Ne vem, če se vsi zavedamo dragocenosti in

žlahnosti obstoja tega društva, ki je s svojim nastankom utrdilo temelje slovenske kulture v tem prostoru. Danes, ko smo – hoteli ali ne – del velike globalizacijske vasi, je to kot družinsko »zlato«, ki prehaja iz roda v rod, ki nam govori o koreninah in prihodnosti materne jezika, kulturne dediščine in o vsem, kar je povezano s tem.

S kakšno lahkoto gradimo nakupovalne centre, katerih namen je zgolj in samo potrošništvo, kako nam ne gre in ne gre, da bi Ptuj dobil dvorano za kulturne prireditve, vredne 21. stoletja. Ali pa danes, ko je Franc Mlakar, vodja projekta Evropska prestolnica kulture 2012 – Ptuj partner, sklical delovno srečanje in nanj povabil le »izbrance«. Kulturna društva nismo bila povabljeni, čeprav je v vabilu zapisal, »da bo z vsebino projekta seznanjenih večina prebivalcev Mestne občine Ptuj, ki so vključeni v kulturne in s kulturo povezane dejavnosti«. Med »izbranimi« pa je bil npr. povabljen Zavod za šport ...

Tudi zato ali predvsem zato je še veliko dela za vsa kulturna društva, tudi DPD Svoboda Ptuj, katerega namen ustanovitve pred 90. leti se zdi tako zelo oddaljen, za nekatere danes iracionalen, pa je še kako aktualen.

Čestitam vsem članom sekcij DPD Svoboda Ptuj z željo, da vztrajajo, ne klonajo in nadaljujejo tradicijo svojih prednikov za rodove, ki prihajajo. Hvala vam!

LJUDSKA UNIVERZA PTUJ
Mestni trg 2
2250 Ptuj
02 749 21 50
luptuj@siol.net
JANUAR 2010 !

Vpis 2009 / 2010

USPOSABLJANJE ZA KNJIGOVODSKA DELA
SOCIALNI OSKRBOVALEC / OSKRBOVALKA
TRGOVEC - prekvalifikacija
SOBARICA

TEČAJI:

- tuji jeziki (60 urni tečaji)
- retorika (120 urni tečaj)
- računalništvo (20 urni tečaj)
- težka gradbena mehanizacija
- viličaristi

Na voljo je še nekaj prostih vpisnih mest !

LJUDSKA UNIVERZA PTUJ
Mi smo šola. Pika.

www.lu-ptuj.si
02 749 21 50
luptuj@siol.net
www.cvzu-podravje.si

Največja anamorfna 3D-slika

Verjetno se še vsi spomnite festivala Ptuj – odprto mesto, kjer je ves teden »nek slikar« risal »neko čudo« na Lackovi ulici. Bolj ko se je teden iztekal, vedno bolj je slika dobivala neko podobo. To »čudo« je seveda slikal Edgar Müller, ki je v sklopu svoje jamske tematike uporabljal ulico kot platno.

Dejan Klasinc

Foto: Andrej Slana

Če pogledamo s pravega zornega kota, njegova tridimenzionalna slika postane popolna iluzija. Potrebno je tudi omeniti, da sta mu pri ustvarjanju pomagala domačina **Andrej Slana** in **Tomaž Frajnkovič**.

Tako se je zgodba začela. Na Ptujju. Edgar je v tem času od znane filmske hiše Century Fox dobil povabilo, da nariše največjo anamorfno tridimenzionalno sliko na svetu. Ker je bil s svojima ptujskima pomočnikoma tako zadovoljen, ju je povabil zraven k ustvarjanju te mojstrovine. Sprva so se dogovarjali o Hongkon-

gu, kasneje pa so se odločili za London.

Andrej in Tomaž sta 15. novembra odpotovala v London. Tam so jim postavili velik šotor, tako da so lahko ustvarjali v vseh vremenskih pogojih. Na območju Westfielda je 6 dni nastajala največja 3D-poslikava, ki meri 330 kvadratnih metrov. Fantje so slikali od jutra do večera.

23. novembra je imel Century Fox premiero DVD-ja znane risanke Ice Age 3 in istočasno premiero rekordne poslikave, ki je seveda zajemala tematiko ledene dobe.

Frenki v slikarski pozi.

Slovenci se lahko ponovno pohvalimo, da smo imeli predstavnike pri nastajanju še enega rekorda. Edgar Müller se rade volje pohvali, da sta Andrej in Tomaž do sedaj najboljša pomočnika, kar jih je imel pri ustvarjanju tridimenzionalnih uličnih poslikav. Kam jih bo zanesla njihova pot v

prihodnosti, ne ve nihče. Mogoče se bodo že kmalu kam odpravili, ko se bo ponovno nekdo odločil za novo rekordno poslikavo. Vse poslikave z različnimi tematikami, ki jih je ustvaril Edgar Müller, lahko vidite tudi na njegovi spletni strani <http://www.metanamorph.com>.

Zvezi kulturnih društev Ptuj status društva, ki deluje v javnem interesu na področju kulture

Ljubiteljska kultura ima v Mestni občini Ptuj več kot stoletno tradicijo. Pihalni orkester Ptuj je leta 2005 obeležil 150 let delovanja, DPD Svoboda letos obeležuje 90 let, Zveza kulturnih društev in Kulturno društvo Grajena 60 let delovanja, Komorni moški zbor in Plesna sekcija DPD Svoboda Ptuj pa imata za sabo že 50 let.

Nataša Petrovič

V Mestni občini Ptuj je 27 kulturnih društev z 48 skupinami, v katerih aktivno dela 1347 članov. S svojo dejavnostjo pomembno zaznamujejo kulturno življenje v občini. Ne samo da nadaljujejo s tradicijo dela na področju kulture, s svojim nastopi bogatijo prireditve doma, po Sloveniji in v tujini. V kulturnih društvih delujejo tako mladi kot upokojeanci različnih stopenj izobrazbe, ki ustvarjajo na področju vokalne in instrumentalne glasbe, gledališča in lutk, literature, plesa (družabni, sodobni, show dance, jazz balet, hip hop),

filma, na likovnem področju, petja ljudski pesmi in folklore.

Kulturna društva v MO Ptuj so: DPD Svoboda Ptuj, Mešani pevski zbor sv. Viktorina Ptuj, Plesni klub Mambo Ptuj, KD Rogoznica, KD Grajena, Ženski pevski zbor Vrtec, Moški pevski zbor Jezero DU Budina Brstje, Mešani pevski zbor DU Ivana Rudolfa Breg, KD ljudske pevke Jezero Ptuj, KUD Musica Ptuj, Komorni moški zbor Ptuj, Pihalni orkester Ptuj, KUD Ptujski nonet, KUD Musi Cology, UD Stara steklarska, KD Arsana, Društvo Cesarsko kraljevi Ptuj,

Utrinek iz literarne delavnice Mihčevega festivala v Stari steklarski delavnici.

KUD Plesni studio IZI, Slezy Snails, Kvint&Ton, Društvo za glasbeno analizo Ptuj, KUD FOUR – SEVEN 47 Ptuj, Ljudski pevci Turnišče, KUD Modri konj, Društvo likovnih pedagogov, Hrvaško kulturno društvo in Zveza kulturnih društev Ptuj.

Na nekaterih področjih so lju-

biteljske kulturne skupine edine, ki skrbijo za ustvarjalnost in po-ustvarjalnost, predvsem zborovsko petje in sodobni ples. Vrsta kulturnih skupin skuša neinstitucionalni in nepoklicni status izkoristiti za polno svobodo ustvarjanja in eksperimentiranja. Take skupine se pojavljajo predvsem na področju

lutkarstva in gledališča, sodobnega plesa in literature. Pogosto gre za prve ustvarjalne korake mladih, še ne uveljavljenih avtorjev, ki skozi fazo ljubiteljske kulture pogosto preidejo v poklicno kulturno umetniško ustvarjanje. Svojo funkcijo imata tudi kulturna vzgoja in izobraževanje. Tako aktivno kot pasivno kulturno udejstvovanje zahtevata določeno znanje, ki ga velika večina ljubiteljskih kulturnikov ali ljubiteljev umetnosti ni pridobila z rednim šolanjem in delom. Spremljanje dela kulturnih skupin jim omogoča prav to.

Zveza pa ima tudi svoj lastni pro-

gram, zlasti za dejavnosti, ki jih v društvih ni. Že četrto stoletje Zveza upravlja tudi s stavbo Narodnega doma, zadnje desetletje pa še s Staro steklarsko delavnico, kjer imajo svoje vadbene in prireditvene prostore kulturna društva s svojimi skupinami. Mnoge zveze kulturnih društev v lokalnih okoljih so zamrle zaradi nastajanja novih občin, ustanovitve JSKD, menjave generacij in zaradi novega načina financiranja društev prek javnih razpisov, če navedem le nekaj osnovnih vzrokov.

S pridobitvijo statusa društva, ki deluje v javnem interesu na

področju kulture (odločbo je izdalo Ministrstvo za kulturo), je Zveza letos tudi uradno dobila v upravljanje Narodni dom Ptuj.

Zveza je v decembru uspešno izvedla Mihčev festival in Žveglin sejem. Oba projekta sta doživela vsebinsko prenavo. Tako so osnovnošolski literati in likovniki letos ustvarjali v delavnicah; likovno je vodil **Jože Foltin**, literarno pa **David Bedrač**. V obeh delavnicah je sodelovala po 11 učencev iz štirih osnovnih šol.

Otvoritev razstave likovnih del je bila v okviru Žveglinskega sejma 3. decembra, na Ta veseli dan kultu-

re, ki letos ni bil organiziran kot klasični sejem (tako kot prejšnja leta), ampak so se v Narodnem domu poleg mladih likovnikov s koncertom predstavili tudi člani Društva za glasbeno analizo, ki deluje pod streho Narodnega doma. Nastopili so **Tadej Kampl** – bas, **Jani Mršek** – kitara in **Peter Markež** – bobni. Mladi glasbeniki so mnogim Ptujčanom neznani, so pa uveljavljeni glasbeniki in so se tokrat v okviru dejavnosti Zveze predstavili prvič. Žal je bilo obiskovalcev le za vzorec, so pa tisti, ki so prišli, toplo in navdušeno pozdravili nastopajoče.

Voda je življenje

Projekt je kot vsa leta doslej potekal v dveh delih. Po našem petdnevem druženju v Nemčiji so nam nemški prijatelji vrnili obisk. Ptujška projektna tema, v okviru katere smo se podali na ptujski grad, se sprehodili preko jezua na reki Dravi do krajinskega parka v Šturmovcih in se povzpeli na grad Borl, se je glasila *Reka povezuje ljudi, naravo, kulturo*.

Dijaki 3. e Gimnazije Ptuj

Z besedami »pet držav – en naravni prostor« nas je pozdravil dr. vet. med. **Borut Štumberger** in v nas vzbudil zanimanje za predavanje o povodju rek Drave in Mure, edinstvenem ekosistemu v tem prostoru. To sodi pod okrilje območij Natura 2000, ki je evropsko omrežje posebnih varstvenih območij, razglašeni v državah članicah Evropske unije s ciljem ohranjanja biotske raznovrstnosti. Posebna varstvena območja so torej namenjena ohranjanju živalskih in rastlinskih vrst ter habitatov, ki so redki ali na evropski ravni ogroženi zaradi dejavnosti človeka. Vrednost reke Drave je bila včasih za ljudi neprecenljiva, danes pa se njenega pomena bolj slabo zavedamo.

Porečje reke Drave obsega kar 40.095 km², od tega je zaradi biosfernega rezervata zaščitenih 2.300 km². Zaradi okolice, primerne za poselitev, živi ob njej okrog pet milijonov prebivalcev. Glavni razlog za to pa je vir pitne vode. Druga največja slovenska reka je hkrati gospodarsko in poselitveno

območje, prometna pot, zbiralnik odpadkov ter območje sprostitev, vendar večina ljudi v njej vidi obnovljiv vir električne energije, zato je v Sloveniji na njej kar osem hidroelektrarn. Vendar z jezovi in regulacijo toka zelo negativno vplivamo na naravni tok reke in njeno okolico. Negativen predznak imajo tudi poplave, ki za človeka pomenijo katastrofo, čeprav so pravi blagoslov za naravo in živali, ker omogočajo novo življenje. Da bi se človek zaščitil pred poplavami, speljuje reke v umetne struge, kar pa povzroča izumiranje poplavnih gozdov, ki imajo zelo pomembno vlogo pri čiščenju vode, proizvodnji kisika in vzdrževanju lokalnih klimatskih razmer.

Včasih je bilo porečje reke Drave v Sloveniji zelo razvejano in je nudilo dom številnim živalskim in rastlinskim vrstam, z izsuševanjem teh pritokov pa se število vrst močno zmanjšuje. Velik problem seveda predstavlja tudi onesnaževanje. Zaradi rodovitne prsti je v okolici reke veliko obdelovalnih

Gimnazijci ob jezeru v Markovcih.

površin, ki jih kmetje obdelujejo s številnimi okolju škodljivimi snovmi, te pa preko podtalnice onesnažujejo rečno vodo in povzročajo zmanjševanje števila živih bitij v vodi in posledično ob njej. Zato so morali nekatere vrste celo zaščititi.

O pomenu narave v človekovem življenju pričajo tudi številna umetniška dela, razstavljeni v grajskem kabinetu, kamor nas je popeljala **dr. Marjeta Ciglencečki**. Stene so prekrite z upodobitvami živali, ki so jih kot lovske trofeje zbirali grajski gospodje iz Ptuja, Vurberka in Borla in imajo poleg umetniške tudi dokumentarno vrednost o živalskih vrstah, živčih pri nas.

Dober primer za to, kako človekovi posegi v naravo spremenijo

življenje in videz pokrajine, je krajinski park v Šturmovcih, včasih poplavni gozd med Dravo in Dravinjo, nekoč največji slovenski otok, danes pa le še kulturna krajina – krajinski park. Pred štiridesetimi leti je še spominjal na angleški park, a so vanj posegli kmetje in travnike ter ogromne gozdove spremenili v kmetijske površine. Ukvarjali so se predvsem s sejanjem ekološko sporne koruze, s čimer so povzročili spremembo kvalitete tal in podtalnice. Prav zaradi takšnih posegov je Evropska unija uvedla sisteme varstva narave, kot je Natura 2000, vendar je pri izvajanju in kontroli zaenkrat še premalo doslednosti.

Izgraditev jezua v Markovcih je bil eden največjih posegov v

naravo v Sloveniji, je povedal **dr. Damijan Denac**, raziskovalec na nacionalnem inštitutu za biologijo, ki deluje v sklopu Biotehniške fakultete v Ljubljani. Jezersko kotanjo so prvič napolnili z vodo leta 1979. Do danes se je ena tretjina volumna jezera napolnila s toksičnim sedimentom, kar pomeni, da je v jezeru veliko manj vode, kot bi je lahko bilo. To pa je tudi razlog za izumrtje številnih školjk, ki rastejo na trdi podlagi in so hrana mnogim pticam, ki so stoletja gnezdile na tem območju. Da bi omogočili nadaljnji obstoj teh vrst pri nas, so jezero poskusili očistiti in iz izčrpane usedline sta nastala dva ptujška otoka, ki omo-

gočata obstoj navadne čigre. Ta je v preteklosti gnezdila na številnih manjših prodnatih otokih na reki Dravi, ti pa so ravno zaradi nastanka jezera in jezu izginili.

Na Ptujškem jezeru prezimi okrog 20.000 vodnih ptic, ki jih raziskovalci vsako leto štejejo s pomočjo teleskopa in določajo vrste v jati, spol in število parov. Število ptic primerjajo s številkami iz preteklih let in na podlagi sprememb ter glede na lastnosti vrst ugotovijo morebitne spremembe v okolju. Tako smo končno razumeli, kaj pomeni trditev, da so ptice odlični pokazatelji okolja. Tudi mi smo imeli priložnost pogledati skozi vrhunski teleskop in

pogled je bil naravnost čudovit. Na skrivenčenem golem stebalu je spokojno in odmaknjeno sedelo osem kormoranov. Ti so ena od 35 vrst ptic, ki prezimijo na jezeru. Med njimi je tudi labod pevec (po rumenem kljunu se loči od laboda grbca), ena zanimivejših in redkih vrst pri nas, ki sicer živi na severu Evrope in pride k nam le takrat, ko je v Skandinaviji zares huda zima. Tipičen primer ptice, ki je pokazateljica stanja rečne krajine in je v Sloveniji iztrebljena, je breguljka. Tudi število vrste zvonec, ki so zanesljiv kazalec kakovosti reke, saj na njej prezimuje, strmo pada.

Na vzpetini nad reko Dravo se

dviga grad Borl s čudovitim pogledom na še vedno razgibano rečno pokrajino in na mogočen ptujški grad, kjer smo začeli spoznavati vpliv reke Drave na življenje ljudi in njihovo duhovno kulturo ter podoba naravnega okolja. Človek si že od nekdaj skuša poenostavljati življenje tako, da si podreja naravo in pri tem včasih do skrajnih meja izkorišča njene danosti brez misli na posledice. Vendar mi upamo in verjamemo, da smo ljudje končno dozoreli in doumeli, da se nam lepa, pestra in bogata prihodnost obeta le v sožitju in spoštljivem sobivanju z naravo in vsemi drugimi živimi bitji.

11. državno tekmovanje slikopleskarjev Slovenije

Državno tekmovanje slikopleskarjev Slovenije, ki ga organizirata Območna obrtna zbornica Ptuj in Obrtna zbornica Slovenije, je letos potekalo 27. novembra v prostorih Splošne bolnišnice dr. Jožeta Potrča na Ptuj. Slikopleskarji so se pomerili v pleskanju sten, stropov in vratnih podbojev na kirurškem oddelku. Porabili so okrog 3 tone barv, ob tem pa 4.000 m² sten prepleskali v sedem različnih odtenkov toplih barv.

Besedilo in foto: **Bronja Habjanič**

Akcija ima poleg tekmovalnega tudi humanitarni značaj, saj so sponzorji zagotovili material in orodje za izvedbo del, tekmovalci pa so delo opravili brezplačno. Vrednost materiala, orodja in dela je ocenjena na okrog 40.000 evrov. Humanitarno-tekmovalna akcija je plod zamisli **Branka Goričana**, predsednika gradbene sekcije pri Območni obrtno-podjetniški zbornici Ptuj, ki je hkrati tudi predsednik organizacijskega odbora tekmovanja. Na tokratnem tekmovanju se je pomerilo 65 slikopleskarjev, v akciji pa tradicionalno sodelujeta tudi edini šoli v Sloveniji, ki šolata slikopleskarje – Srednja gradbena šola Maribor in Srednja poklicna in strokovna šola Kranj. V Sloveniji šolanah slikopleskarjev primanjkuje, zato je akcija hkrati tudi neke vrste promocija tega poklica.

V sklopu tekmovanja vsaka ekipa prepleska eno sobo in vrata, v tekmovalnem delu pa se ocenjujejo naslednje faze dela:

- stene in strop: priprava pred pričetkom del (zaščita), obdelava razpok, brušenje, premaz s podlago, priprava barve (mešanje barvnega tona po vzorcu, predloženem na tekmovanju), aplikacija premaza, čiščenje prostora;

- vratni podboj: struganje in brušenje, kitanje, brušenje in lakiranje.

Tekmovanje slikopleskarjev se kot dejanje vzajemnosti in pomoči odvija že enajsto leto zapored. Dosedanja tekmovanja so potekala v Splošni bolnišnici dr. Jožeta Potrča na Ptuj, Pediatrični kliniki v Ljubljani, porodnišnici v UKC Maribor, Vrtcu Ptuj, Splošni bolnišnici Celje, Splošni bolnišnici Trbovlje, Splošni bolnišnici

Ptujška bolnišnica je po zaslugi slovenskih slikopleskarjev v veliki humanitarni akciji prostore kirurškega oddelka odela v tople in bolnikom prijazne barve.

Slovenj Gradec, Splošni bolnišnici Murska Sobota, Splošni bolnišnici Izola in Splošni bolnišnici Jesenice. Tudi odziv sponzorjev (glavni sponzor – JUB, d. d., sponzorji – Belinka Belles, d. o. o., Žima, d. d., Helios, d. o. o., in Tesa tape, d. o. o.), ki so v preteklosti stali ob strani organizatorjem in so tudi letos omogočili izvedbo tekmovanja, je dokaz, da gre za veliko humanitarno akcijo. JUB je otroškemu oddelku bolnišnice, kjer so pred enajstimi leti organizatorji to akcijo pričeli, podaril sličice, s katerimi so zapolnili

okrasili oddelek tako, da bo še prijaznejši otrokom, ki se bodo tod zdravili.

Vsako leto vsi sodelujoči slikopleskarji za sodelovanje prejmejo priznanje, najboljše tri ekipe pa so nagrajene tudi s pokali. Zmagovalec prejme veliki prehodni pokal. Priznanja za prva tri mesta so tokrat prejeli **Samo Grabušnik**, s. p., iz Maribora, **Damir Pann**, s. p., iz Velenja in **Miran Roškarič**, s. p., iz Celja. Prihodnje leto bodo slovenski slikopleskarji v nove barve odeli prostore ljubljanske porodnišnice.

Atletska šola Mirka Vindiša uspešno že šesto sezono

Atletska šola Mirka Vindiša je bila na Ptuj ustanovljena pred šestimi leti z namenom popularizacije atletike v Spodnjem Podravju. Deluje pod okriljem Atletskega kluba Cestno podjetje Ptuj, ki je nosilec razvoja atletike na tem območju. Atletska šola je namenjena predvsem osnovnošolskim otrokom do 14. leta starosti. Mladi atleti pa tudi na tekmovanjih dosegajo zavidljive rezultate.

Mateja Tomašič

V atletske šole Mirka Vindiša otroci pridno vadijo v petih vadbennih skupinah pod strokovnim nadzorom šestih vaditeljev. Najmlajši otroci se enkrat na teden družijo v predšolski skupini. Ostali otroci so po starosti razdeljeni v štiri šolske skupine, vadba pa je prilagojena njihovi starosti. Najmlajši, ki vadijo enkrat na teden, se spoznavajo z različnimi oblikami premikanja (hoja, tek, skoki), torej s čistim elementarnim gibanjem, ki se pojavlja. Gre za pridobivanje orientacije v prostoru, ravnotežja ter izboljšanje motorike. Osnovnošolci pa že vadijo dvakrat na teden, v najstarejših skupinah pa trikrat po uro in pol. »V primerjavi z drugimi športi imamo relativno malo ur vadbe. Pri tem izhajamo iz principov pravih metod in dela, kajti otrok ne moremo toliko obremeniti, da bi imeli štiri- ali petkrat tedensko vadbo, kot to prakticirajo nekateri drugi športni klubi in šole. Naš namen je, da otroci spoznajo atletiko na čim bolj primaren način, kar pomeni, da jim ta šport poskušamo predstaviti kot zanimiv šport, ne kot tekmovalno obliko, in to z namenom, da atletiko vzljubijo, vadba pa je primerna tudi za otroke, ki bi se kasneje želeli ukvarjati s kakšnim drugim športom. Zgradimo jim osnovni plato športnega udejstvovanja,« je svoj pogled na vadbo najmlajših predstavil Aleš Bezjak, vaditelj v atletske šole.

Uspešno izvedli Božični mnogoboječnik

Šolski otroci se že lahko udeležujejo tekmovanj, ki so organizirana v okviru Atletske zveze ali v okviru Atletskega kluba Cestno podjetje Ptuj, vendar le, če si tega res želijo. Tekmovanja za otroke teh starosti so narejena

Maja Bedrač in Boštjan Nahberger

bolj mnogobojsko, kar pomeni, da se otroci na enem tekmovanju preizkusijo v več disciplinah in pri tem zbirajo točke. Ta tekmovanja so najbolj razširjena in v atletske šole otroke učijo, da znajo dobro skakati, hitro teči ter tudi žogo suniti daleč, torej da so vsestranski. Že tradicionalno na Ptuj organizirajo Božični mnogoboječnik, klubsko tekmovanje za svoje člane, s katerim sklenejo koledarsko leto. Letos se je zgodil 21. decembra, sodelovalo pa je blizu 100 otrok. Tekmovanje je namenjeno predvsem spoznavanju in druženju otrok iz različnih skupin ter doživljanju atletike na še bolj sproščen način. Sodelovali so tudi otroci iz OŠ Breg in OŠ Podlehnik, ki se udeležujejo krožka atletike v teh šolah. Mlade športnike v prihodnjem letu čaka kar nekaj tekmovanj. Že pozimi bo na Ptuj potekalo tekmovanje v mnogoboju za vse OŠ Spodnjega Podravja. To je projekt, ki je namenjen vsem šolam, da se lahko njihovi učenci pomerijo v zimskem prvenstvu v atletiki, in sicer v mnogoboju. Ptujčane čaka še odprto prvenstvo Slovenije v mnogobojih, v septembru pa organizacija dvodnevna atletskega državnega prvenstva za pionirje,

na katerem pričakujejo okrog 1000 otrok iz vse Slovenije.

»Na tem tekmovanju so letos člani atletske šole osvojili 5 medalj. Maja Bedrač je bila najuspešnejša posameznica našega kluba, saj je osvojila 2 zlati medalji. Junija je v svoji starostni skupini skočila tudi državni rekord v skoku v daljino (485 cm), kar pomeni, da je zdaj državna in pokalna prvakinja ter državna rekorderka. Lani je v disciplinah 60 m, 200 m, skok v daljino in mnogoboj pobirala prva mesta na državnem prvenstvu. Zelo uspešen je bil tudi Boštjan Nahberger, ki je osvojil naslov državnega prvaka v teku na 600 m. Pomembno je tudi drugo mesto štafete fantov 4 x 200 m, kjer so za par stotink zaostali za zmagovalci, Boštjan pa je kot zadnji tekač prispeval levji delež. Miha Kovač je v skoku v višino zasedel 3. mesto in postal pokalni prvak v skoku v

višino. Na tekmovanjih se vidi, da otroci zelo radi tekmujejo in da jih nekateri že jemljejo resno, vendar poskušamo to omiliti, saj je to le ena oblika vadbe v tekmovalnih okoliščinah,« pove Aleš Bezjak, profesionalni trener.

Maja Bedrač in Boštjan Nahberger sta letos prejela tudi priznanje MO Ptuj za najšportnico in športnika osnovne šole v letu 2008/09.

Krožek atletike v vsako osnovno šolo

V zimskih mesecih se v atletske šole soočajo s prostorskimi težavami, saj izvajajo vadbo v šolskih telovadnicah, športni dvorani Mladika in atletske dvorani pod tribuno mestnega stadiona, poleti pa vadijo na stadionu. Profesionalna trenerja Gorazd Rajher in Aleš Bezjak sta se lotila projekta Krožek atletike v vsako osnovno šolo.

Športne prireditve v JANUARJU

ŠPORTNA DVORANA CENTER	
Sobota, 2. 1. 9.00 – 17.00	liga MNZ – mali nogomet
Nedelja, 3. 1. 9.00 – 17.00	liga MNZ – mali nogomet
Sobota, 9. 1.	Toyota turnir – mali nogomet
Nedelja, 10. 1. 13.00 – 21.00	liga MNZ – mali nogomet
Sobota, 16. 1. 8.00 – 12.00 19.00	liga MNZ – mali nogomet ŽRK Tenzor : ŽRK Izola, prvenstvena tekma, članice
Nedelja, 17. 1. 8.00 – 20.00	liga MNZ – mali nogomet
Sobota, 23. 1.	MRK : Arcont Radgona, prvenstvena tekma, člani liga MNZ – mali nogomet FC Ptuj – turnir U-21
Nedelja, 24. 1. 8.00 – 20.00	liga MNZ – mali nogomet
Sreda, 27. 1. 19.00	ŽRK Tenzor : RK Celeia Žalec, prvenstvena tekma, članice
Sobota, 30. 1. 13.00 – 20.00	liga MNZ – mali nogomet
Nedelja, 31. 1. 10.00 12.00 – 20.00	FC Ptuj : KMN Viktorbit, U-21, prvenstvena tekma liga MNZ – mali nogomet
ŠPORTNA DVORANA GIMNAZIJA	
Sobota, 23. 1. 16.15 18.15	ŽOK : DŠR M. Sobota II, prvenstvena tekma, članice Kurent SK Company: Turbina, prvenstvena tekma, članice

PROGRAM JANUAR	mgP MESTNO GLEDALIŠČE PTUJ	02 749 32 50 <i>info@mgp.si</i> <i>www.mgp.si</i>
ZA ODRASLE IN MLADINO		
Torek, 5. 1., ob 9.30	Philip Ridley: PRAVLJIČNO SRCE , za šole in izven	
Sobota, 9. 1., ob 10.00 in 11.30	Matjaž Javšnik , priredba teksta »UŠ«: <i>MEDENI MESEC</i> , gostuje Lutkovna skupina UŠ Ljubljana, za abonma Kresnička in izven, za abonma Zvezdica	
Nedelja, 10. 1., ob 9.30	Akademija mgP v sodelovanju z Ljudsko univerzo Ptuj, predavanje na temo <i>BOŽANSKA KOMEDIJA</i>	
Sreda, 20. 1., 19.30	Galerija Tenzor in Mestno gledališče Ptuj: OTVORITEV RAZSTAVE AKADEMSKE SLIKARKE TANJE ŠPENKO	
Sreda, 23. 1., ob 19.30	Mihael Toš: KRONIKA GLEDALIŠČA STADTTHEATER PETTAU, 1786–1918	
Nedelja, 24. 1., ob 9.30	Akademija mgP v sodelovanju z Ljudsko univerzo Ptuj, predavanje na temo <i>BOŽANSKA KOMEDIJA</i>	
Sobota, 30. 1., ob 19.30	Carlo Goldoni: NENAVIDNA PRIGODA , »Edina preglavica je, da ni bogat«, gostuje Slovensko narodno gledališče Nova Gorica, za abonmaja Tespis in Orfej ter izven	
NA GOSTOVANJU		
Torek, 19. 1., ob 9.00 in 11.00	Philip Ridley: PRAVLJIČNO SRCE , v Novem mestu	
Sobota, 23. 1., ob 20.00	rokgre: PIKA, KJE JE TVOJA NOGAVICA , Mestno gledališče Ptuj v koprodukciji s Cezam Ruše, gostovanje v Variete Kavarne Union v Ljubljani	
Petek, 29. 1. ob 17.00	rokgre: PIKA, KJE JE TVOJA NOGAVICA , Mestno gledališče Ptuj v koprodukciji s Cezam Ruše, gostovanje v Mariboru	

Vadba v vodi za dojenčke in malčke

Plavalna zveza Slovenije organizira vadbo v vodi za dojenčke in malčke (od 4. meseca do 4. leta starosti), ki poteka v Termalnem parku Term Ptuj. Vadba se bo pričela januarja. Uvodno predavanje za starše, kjer vam bomo posredovali vse potrebne informacije o vadbi, bo v ponedeljek, 4. 1. 2010, ob 17. uri. Informacije in prijave na telefon 051 220 984.

Vabimo vse mlade družine, da se nam pridružijo.
(www.plavanje-dojenckov.com)

Ujela sem ga ... (Fotoarhiv PZS)

Program v JANUARJU

KLUBSKI PROGRAMI

Petek, 8. januarja, ob 18. uri

POTOPIS: VZHODNA IN OSREDNJA AFIKA

Eva Tomšič in Simona Šivec sta se podali na obsežno potovanje preko sedmih držav vzhodne in centralne Afrike, od Kenije vse do južne Afrike.

Petek, 15. januarja, ob 20. uri

KONCERT: STRANCI in DR. ZERO

Glasno, energično, izzivalno!

Promocijski koncert zgoščenke KIRJETUKINOR?

Vstopnine ni!

Petek, 22. januarja, ob 18. uri

POTOPIS: TREKING PO NEPALU

Iz življenja polne nepalske prestolnice Katmandu se bomo podali na pot pod najvišje vrhove sveta, si ogledali ledeniška jezera in deroče reke, preko katerih so speljani viseči mostovi. Treking bo predstavila Ptujčanka

Polona Lamut, ki se je iz Nepala vrnila pred nekaj tedni.

Sobota, 30. januarja, ob 20. uri

METAL KONCERT: AMBER LILLIES

Zasedba prihaja iz Kranja

Na ogled je razstava

GLASBA V CID

Na pregledni fotografski razstavi glasbenega življenja CID Ptuj so predstavljeni posnetki glasbenih mojstrov in mladih glasbenikov, ki so doslej nastopali v našem klubu. Fotografije je izbrala in umetniško obdelala udeleženka programa EVS v CID Ptuj **Lilia Canario** s Portugalske. Razstava bo na ogled do februarja.

OBISK VSEH KLUBSKIH DOGODKOV V JANUARJU JE BREZPLAČEN!

MEDNARODNI PROGRAMI

EVROPSKA PROSTOVOLJNA SLUŽBA – EVS

CID Ptuj je podpora organizacija za evropsko prostovoljno službo oz. EVS (European Voluntary Service). Zainteresirani mladi med 18. in 30. letom dobijo pri nas informacije o možnostih za vključitev v prostovoljske programe v drugih evropskih državah, v CID pa sami gostimo prostovoljce iz tujine. Prostovoljec za udeležbo na EVS ne potrebuje nikakršnih predznanj, šole ali delovnih izkušenj. Kdor želi osebno informiranje in svetovanje ali pomoč pri vključitvi v EVS, naj se predhodno najavi po telefonu 02 780 55 40 ali 041 604 778.

TEČAJI, DELAVNICE

NOVO V JANUARJU!

RISANKA, ANIMIRANI FILM, ANIMACIJA ALI ANIMIRANI VIDEOSPOT?

Delavnica filmske animacije za srednješolce bo stekla v januarju. Podrobnejše informacije na www.cid.si in na 041 604 778, prijave do zasedenosti mest na isto telefonsko številko in na cid@cid.si.

Ko bo zbranih dovolj prijav za naslednje tečaje in delavnice, bodo začeli z delom: ZAČETNI 30-URNI TEČAJ ŠPANŠČINE – mentorica **Mojca Petrovič**, NADALJEVALNI 30-URNI TEČAJ ŠPANŠČINE – mentorica **Mojca Petrovič**, NADALJEVALNI 30-URNI TEČAJ ITALIJANŠČINE – mentorica **Jana Gerl**, ZAČETNI 40-URNI TEČAJ ZNAKOVNEGA JEZIKA GLUHIH – mentorica **Marija Koser**, LITERARNA DELAVNICA – mentorica **Kristina Kočan Šalomon**.

ODPIRALNI ČAS: od ponedeljka do petka od 9. do 18. ure, kavarna je odprta v času klubskih dogodkov. Programe CID Ptuj financirata Mestna občina Ptuj in Urad RS za mladino.

Izšel je Pravilnik o zaščiti hišnih živali

Julija letos je stopil v veljavo Pravilnik o zaščiti hišnih živali, ki določa minimalne pogoje za zaščito hišnih ljubljencev. Lastnik hišnih živali mora storiti vse potrebno, da zagotovi dobro počutje živali, ki so v njegovi oskrbi, ter preprečevati vzroke, ki lahko povzročijo bolečine, poškodbe, bolezni ali motnje v obnašanju živali.

Besedilo in foto: Staša Cafuta

Posedovanje hišnih živali je dovoljeno le, če skrbnik poskrbi za ustrezne pogoje, ki zagotavljajo dobro počutje živali. Kdor najde žival, mora najpozneje v 24 urah najdlje prijaviti najbližjemu zavetišču za živali ali pristojni veterinarski organizaciji. Izgubo hišnih živali, ki morajo biti po predpisih označene, mora lastnik v roku treh dni prijaviti pristojni veterinarski organizaciji oziroma zavetišču za izgubljene živali. V nasprotnem primeru se šteje,

da gre za namerno zapustitev živali.

Po pravilniku tudi ni dovoljeno puščati hišnih živali samih v avtomobilih, razen če se zagotovi letnem u času primerno zračenje. Če zunanja temperatura presega 20 °C, je treba vozilo parkirati v primerno senco, da temperatura ne povzroči vročinskega udara pri živali.

Več o pravilniku na www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200951&stevilka=2571.

Emil Senčar, dr. vet. med., Veterinarska bolnica Ptuj: »Pravilnik je dobra osnova. Zajetih je veliko stvari, globalno gledano se zakonska regulativa posesti živali zaostruje, kar je dobro. Inšpektorji imajo veliko več pristojnosti, tudi lastniki živali veliko več obveznosti. Tako lastnik v vsakem primeru odgovarja za

svojo žival; tudi kar se ugrizov tiče, pa ne glede na to, kdo je bil kriv. Mnenja sem, da bi pravilnik lahko bil še ostrejši, predvsem na področju gojitve hišnih živali ter preprodaje psov. Moj velik nasvet pri nakupu pasemskega psa je, da se kupi z rodovnikom, saj je to garancija, da je parjenje potekalo po predpisih.«

Gea in Yorki

ZIMSKA PRAVLJICA V TERMAH PTUJ

**TERME
PTUJ**
SAVA HOTELS & RESORTS

Še nekaj prostih mest za božične praznike in Silvestrovo.

Silvestrovanje v Termalnem parku - 80 EUR/osebo

(pester izbor hrane in vključena določena pijača)

Silvestrovanje v Klubu Gemina XIII. - 100 EUR/osebo

Novoletni ples 1.1.2010 s skupino Happy Band

in gostjo Eldo Viler - 50 EUR/osebo

Kopanje, masaže, savne - presenetite najbližje z darilnim bonom!

DDV v ceni!

Terme Ptuj, d.o.o.,
Pot v toplice 9, 2251 Ptuj
SI20241275
e-mail: hotel.primus@terme-ptuj.si
www.terme-ptuj.si
telefon: +386 2 74 94 500

več informacij:
www.terme-ptuj.si

**TERME
PTUJ**
popusta na odraslo
50% celodnevno vstopnico za
kopanje v Termah Ptuj
Kupon velja od ponedeljka do četrka v
Termalnem parku Terme Ptuj ali
v bazenih Grand Hotela Primus 4*

**TERME
PTUJ**
popusta na odraslo
50% celodnevno vstopnico za
kopanje v Termah Ptuj
Kupon velja od ponedeljka do četrka v
Termalnem parku Terme Ptuj ali
v bazenih Grand Hotela Primus 4*

**TERME
PTUJ**
popusta na odraslo
50% celodnevno vstopnico za
kopanje v Termah Ptuj
Kupon velja od ponedeljka do četrka v
Termalnem parku Terme Ptuj ali
v bazenih Grand Hotela Primus 4*

**TERME
PTUJ**
popusta na odraslo
50% celodnevno vstopnico za
kopanje v Termah Ptuj
Kupon velja od ponedeljka do četrka v
Termalnem parku Terme Ptuj ali
v bazenih Grand Hotela Primus 4*

*Kupon velja ob predložitvi rezervacij od 1.1. do 31.12.2010, popusti se ne štejejo za kumulativne. Kupon velja ob predložitvi rezervacij od 1.1. do 31.12.2010, popusti se ne štejejo za kumulativne. Kupon velja ob predložitvi rezervacij od 1.1. do 31.12.2010, popusti se ne štejejo za kumulativne.

LEKARNE PTUJ

LEKARNA PTUJ
TRSTENJAKOVA 9
SI-2250 PTUJ
T 02 771 60 01

LEKARNA PTUJ | JE ODPRTA MED DELAVNIKI: 7.00 - 20.00, V SOBOTO: 7.00 - 14.00

DEŽURSTVO: | JANUAR: 1.1.2010 - 31.1.2010
11.1.2010 - 31.1.2010

DEŽURSTVA OB DELAVNIH POTEKIH | OD 20. DO 7. URE ZJUTRA, OB SOBOTAH
OD 14. DO 7. URE, V NEDELJO IN OB PRAZNIKI PA JE DEŽURSTVO NEPREKINANO
VES DAN OD 7. URE ZJUTRA DO 7. URE NASLEDNEGA DNE.

V nedeljo in ob praznikih sta lekarni v času dežurstva zaprti med 12.30 in 14.00.

TOPlek
LEKARNA

Za vas smo tukaj:
med tednom od 8. do 19. ure
ob sobotah od 8. do 12. ure

dežurstvo: januar 2010

ponedeljek	torok	sreda	četrtek	petek	sobota	nedelja
4	5	6	7	8	9	10

Označeni dni dežura naša lekarna in sicer:
ob delavnikih od 20. do 7. ure
ob sobotah od 14. do 7. ure
ob nedeljah in praznikih 24 ur

POTRČEVA 23, 2250 PTUJ, TEL. 02 787 84 90

www.lekarna-toplek.si

Brezplačen

BON ZA KAVO

Božično-novoletni bon velja do 31. januarja 2010

DON CAFFE, TAKER d.o.o., Potrčeva cesta 14, 2250 Ptuj

Želite zanesljivo shujšati,

oblikovati telo in izboljšati počutje?

05 692 77 00
Rezervirajte svoj termin za brezplačni pregled in posvet.

Bo leto 2010 po vaši meri?
Kje sem danes in kje želim biti?
Preveč kilogramov? Celulit?
Pomanjkanje energije? Slabo počutje?
V Linea Snella ne samo, da poznamo to zgodbo ampak smo si njeno reševanje zdeli kot temeljno poslanstvo. Izkoristite ugodnosti! In si zagotovite možnost izvajanja programa na prav posebnem mestu.

Linea Snella
SLIM IN HARMONY
www.lineasnella.si

Linea Snella d.o.o.
Čučkova ulica 5, 2250 Ptuj
tel. 02 787 84 90

Linea Snella - Ptuj, Antares linja d.o.o. / PBC Melara, Čučkova ulica 5, 2250 Ptuj

tenzor

življenja polno
dva tisoč deset